

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GENEL
VE ALTERNATİF ÖLÇME DEĞERLENDİRME YETERLİKLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mücahid ERGÜNEY

TRABZON
Eylül, 2018

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GENEL
VE ALTERNATİF ÖLÇME DEĞERLENDİRME YETERLİKLERİ**

Mücahid ERGÜNEY

**Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nce
Yüksek Lisans Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

Tezin Danışmanı
Doç. Dr. İdiris YILMAZ

TRABZON

Eylül, 2018

KTÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

**Bu çalışma jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda
YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir. 24/09/2018**

Tez Danışmanı : Doç. Dr. İdiris YILMAZ

Üye : Prof. Dr. Oğuzhan YONCALIK

Üye : Doç. Dr. Akın ÇELİK

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

**Prof. Dr. Emin AŞIKKUTLU
Enstitü Müdürü**

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Karadeniz Teknik Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

Mücahid ERGÜNEY

24/09/2018

ÖN SÖZ

Bu çalışma süresince danışmanlığımı üstlenerek, gerek konunun belirlenmesinde gerekse yürütülmesi sırasında engin bilgi ve deneyimlerinden sürekli yararlandığım değerli hocam, Doç. Dr. İdiris YILMAZ'a teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, tüm hayatım boyunca maddi ve manevi destekleriyle her zaman yanımda olan anneme ve babama sonsuz minnet ve şükranlarımı sunarım. Son olarak yüksek lisans eğitimim süresince her zaman desteğini yanımda hissettiğim eşime teşekkürlerimi sunarım.

Mücahid ERGÜNEY

Trabzon 2018

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER	V
ÖZET.....	VIII
ABSTRACT.....	IX
TABLolar LİSTESİ	X
KISALTMALAR LİSTESİ	XI
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Araştırmanın Amacı	2
1. 2. Araştırmanın Problemi.....	3
1. 2. 1. Araştırmanın Alt Problemleri	3
1. 3. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi.....	3
1. 4. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1. 5. Araştırmanın Varsayımları	4
1. 6. Tanımlar	4
2. LİTERATÜR TARAMASI	6
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	6
2. 1. 1. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	6
2. 1. 1. 1. Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Kavramlar	7
2. 1. 1. 1. 1. Ölçme	7
2. 1. 1. 1. 2. Ölçek ve Ölçek Çeşitleri.....	8
2. 1. 1. 1. 3. Değerlendirme	8
2. 1. 1. 1. 4. Değişken ve Değişken Türleri.....	10
2. 1. 1. 1. 5. Geçerlik	10
2. 1. 1. 1. 6. Ölçmede Hata.....	11
2. 1. 1. 1. 7. Güvenirlik.....	12
2. 1. 1. 2. Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili İstatistiksel Kavramlar	13

2. 1. 1. 2. 1. Merkezi Eğilim Ölçüleri	13
2. 1. 1. 2. 2. Merkezi Dağılım Ölçüleri.....	13
2. 1. 1. 2. 3. Madde Güçlük İndeksi	14
2. 1. 1. 2. 4. Madde Ayırt Edicilik Gücü İndeksi	14
2. 1. 1. 2. 5. Frekans Tablosu.....	15
2. 1. 1. 2. 6. Korelasyon.....	15
2. 1. 1. 2. 7. F- Testi (Varyans Analizi)	15
2. 1. 1. 2. 8. t - Testi.....	15
2. 1. 2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Ölçme ve Değerlendirme	15
2. 1. 2. 1. Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Geleneksel Ölçme ve Değerlendirme	16
2. 1. 2. 1. 1. Öğretmen Gözlemi	17
2. 1. 2. 1. 2. Beceri Testleri.....	17
2. 1. 2. 1. 3. Fiziksel Uygunluk Testleri	18
2. 1. 2. 1. 4. Yazılı Yoklamalar.....	18
2. 1. 2. 2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Alternatif Ölçme ve Değerlendirme	19
2. 1. 2. 2. 1. Performans Değerlendirme.....	20
2. 1. 2. 2. 2. Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo).....	20
2. 1. 2. 2. 3. Kontrol Listeleri.....	21
2. 1. 2. 2. 4. Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubric)	21
2. 1. 2. 2. 5. Proje	22
2. 1. 2. 2. 6. Öz Değerlendirme.....	23
2. 1. 2. 2. 7. Akran Değerlendirme.....	23
2. 1. 2. 2. 8. Grup Değerlendirme	23
2. 1. 2. 2. 9. Kavram Haritaları.....	24
2. 1. 2. 2. 10. Tanılayıcı Dallonmuş Ağaç Tekniği.....	24
2. 1. 2. 2. 11. Yapılandırılmış Grid	24
2. 1. 3. Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Yapılmış Önceki Araştırmalar	25
2. 1. 3. 1. Öğretmenler Üzerinde Yapılmış Araştırmalar	25
2. 1. 3. 2. Beden Eğitimi Öğretmenleri Üzerinde Yapılmış Araştırmalar	31
2. 2. Literatür Taramasının Sonucu	36

3. YÖNTEM	39
3. 1. Araştırma Modeli	39
3. 2. Araştırma Grubu	39
3. 3. Verilerin Toplanması.....	39
3. 3. 1. Veri Toplama Araçları	39
3. 3. 1. 1. Kişisel Bilgi Formu	40
3. 3. 1. 2. Öğretmen Adayları İçin Ölçme ve Değerlendirme Genel Yeterlik Algısı Ölçeği (ÖDGYAÖ)	40
3. 3. 1. 3. Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği (AÖDYAÖ)	41
3. 3. 2. Veri Toplama Süreci	42
3. 4. Verilerin Analizi	42
4. BULGULAR	43
5. TARTIŞMA	53
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	61
6. 1. Sonuçlar	61
6. 2. Öneriler.....	62
6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler.....	62
6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	62
7. KAYNAKLAR	63
8. EKLER	73
9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ	78

ÖZET

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Genel ve Alternatif Ölçme Değerlendirme Yeterlikleri

Bu çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin genel yeterlik algıları ile alternatif ölçme değerlendirmeye ilişkin yeterlik algılarının belirlenmesi ve bu iki ölçme değerlendirme alanı arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın araştırma grubunu, yedi ayrı devlet üniversitesinde öğrenim gören 3. ve 4. sınıf beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları (168 kadın, 252 erkek) oluşturmuştur. Kişisel Bilgi Formu, Öğretmen Adayları İçin Ölçme ve Değerlendirme Genel Yeterlik Algısı Ölçeği (ÖDGYAÖ) ve Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği (AÖDYAÖ) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin analizinde, ikili karşılaştırmalarda t-Testi, çoklu karşılaştırmalarda Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve iki ölçme aracı arasındaki ilişkiyi belirlemek içinse, Pearson Korelasyon Kat Sayısı kullanılmıştır.

Elde edilen bulgulara göre, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu, alternatif ve ölçme değerlendirme yeterlik algılarının ise yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algı düzeylerinin, cinsiyet, mezun olunan lise ve üniversitede alınan ölçme ve değerlendirme dersi yeterliği değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Yapılan Korelasyon analizi sonucuna göre, öğretmen adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlikleri arasında, orta düzeyde ($r=.666$), pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre, öğretmen adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlikleri arasında, doğrusal bir ilişki olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ölçme, Değerlendirme, Alternatif Ölçme ve Değerlendirme, Yeterlik, Öğretmen Adayı, Beden Eğitimi, Spor

ABSTRACT

Physical Education and Sports Teacher Candidates' General and Alternative Measurement Evaluation Competence

In this study, it is aimed to determine Physical Education and Sports Teacher candidates' perceptions of general proficiency on Measurement and Evaluation and their perceptions of proficiencies on Alternative Measurement and Evaluation, and to determine relationship between these Measurement and Evaluation fields. This study's research group was constituted by the 3rd and 4th grades Physical Education and Sports Teacher Candidates (168 females, 252 males) studying at seven different state universities. Personal Information Form, General Proficiency Perception Scale on Measurement and Evaluation for Teacher Candidates and Proficiency Perception Scale on Alternative Measurement and Evaluation were used as data collection tools. In data analysis, t-test in paired comparisons, One- Way Analysis of Variance in multiple comparisons and Pearson Correlation Coefficient in identifying the relation between two measurement tools were used.

According to findings of the research, it is identified that Physical Education and Sports Teacher candidates' perceptions of General Proficiency on Measurement and Evaluation are at medium-level and their perceptions of Proficiency on Alternative Measurement and Evaluation are at sufficient level. It is determined that teacher candidates' perceptions of proficiency levels on General and Alternative Measurement and Evaluation differ significantly according to genders, high schools and proficiency of measurement and, evaluation lecture at university. According to the results of Correlation Analysis, it is identified that there is a positive and significant relation at medium level ($r=.666$) between teacher candidates' General and Alternative Proficiencies on Measurement and Evaluation. According to that result, it can be said that there is a linear relationship between teacher candidates' General and Alternative Proficiencies on Measurement and Evaluation.

Keywords: Measurement, Evaluation, Alternative Measurement and Evaluation, Proficiency, Teacher Candidate, Physical Education, Sports

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Tanımlayıcı İstatistikleri	43
2.	Ölçme Değerlendirme Genel Yeterlik Algısı Ölçeği Maddelerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	44
3.	Alternatif Ölçme Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği Maddelerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	45
4.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları	47
5.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları	47
6.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarının Üniversitede Aldığı Ölçme ve Değerlendirme Dersi Yeterliliği Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları	48
7.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Mezun Olduğu Lise Değişkenine Göre ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	49
8.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Akademik Not Ortalaması Değişkenine Göre ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	50
9.	ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları	51

KISALTMALAR LİSTESİ

- MEB** : Milli Eğitim Bakanlığı
- ÖDGYAÖ** : Ölçme ve Değerlendirme Genel Yeterlik Algısı Ölçeği
- AÖDYAÖ** : Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği
- SPSS** : Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paketi (Statistical Package For The Social Sciences)

1. GİRİŞ

Ölçme ve değerlendirme eğitimin en önemli parçalarındandır. Ölçme ve değerlendirme sayesinde, programların ne kadar faydalı olduğunu, öğrencilerin beceri, bilgi ve tutumlarının ne kadar geliştiğini görebiliriz. Ölçme ve değerlendirme aracılığıyla eğitim ve öğretim devamlı bir şekilde takip edilir ve süreç sonunda meydana çıkan sorunlar belirlenerek düzeltilir (Özenç, Doğan ve Çakır, 2017).

Eğitimde ölçme ve değerlendirme sürecinin nasıl yapılacağı öğretim programlarıyla belirlenmektedir. Eğitim daha verimli olması için, öğretim programlarının yeniliklere açık olması gerekmektedir. Bu doğrultuda öğretim programları çağın gereksinimlerine göre düzenlenmekte veya yeniden oluşturulmaktadır (Baştürk, 2014). Yapılandırmacı yaklaşımın benimsendiği 2006 yılında çıkan öğretim programıyla birlikte, ölçme değerlendirme esaslarının alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini içerdiği ifade edilebilir. Bu programa göre öğrencilerin ölçme ve değerlendirilmesinde, öğrencilerin performanslarını ölçen çalışmalar, sınavlar ve proje ödevlerinden yararlanılır. Öğrencilerin sosyal, duyuşsal, bilişsel ve psikomotor özellikleri birlikte ele alınarak başarıları değerlendirilir. Öğrencilerin başarılarının belirlenmesinde kullanılan ölçme araç ve yöntemleri özellikle öğrencilerin sorgulama, araştırma, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerinin ölçülmesi amacıyla kullanılmaktadır. Ayrıca bu araç ve yöntemler kullanılabilirlik, güvenilirlik ve geçerlilik niteliklerine sahip olmalıdır (Çelik-Kayapınar ve Savaş, 2012).

Son olarak 2006 yılında çıkan öğretim programının ardından 2017 yılında çıkan yeni öğretim programı okullarımızda uygulamaya konulmuştur. Yeni programdaki ölçme ve değerlendirme yaklaşımının temel amacı, öğrencilere bilgi, beceri ve değerlerin en iyi düzeyde kazandırılmasıdır. Bu amaçla, öğrencilerin aktif olacağı uygun öğretim yaklaşımlarının seçilmesi, amaç doğrultusunda öğrenme ortamlarının ve materyallerin hazırlanması, öğrencilerin beceri ve kazanımlarının süreç içerisinde izlenerek gelişimlerinin düzenli olarak kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda ölçme ve değerlendirme uygulamalarının öğrenme ve öğretme süreciyle birbirini destekler nitelikte ve eş güdümlü olması gerekmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017).

Ölçme ve değerlendirme, içerisinde birçok yöntem ve teknik bulundurması bakımından geniş bir yelpazede yer almaktadır. Eğitimde ölçme değerlendirme yöntemleri, geleneksel ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri olmak üzere iki başlıkta toplanabilir (Kilmen ve Kösterelioğlu, 2017). Standartlaştırılmış testlere dayalı olması, çoğunlukla bilişsel alan kazanımlarının gerçekleştirilmesi ile ilgilenmesi, öğrencilerin bilgisinden çok testlerde belirlenmiş hedeflere dönük gösterilen performansın

önemli olması ile ölçme değerlendirme işinin öğrenci sorumluluğunda olmaması geleneksel ölçme ve değerlendirmenin özellikleri arasındadır (Özdemir ve Erdem, 2017).

Yenilenen öğretim programlarıyla birlikte beden eğitimi ve spor dersinde farklı etkinlikler ve kazanımlar ortaya çıkmıştır. Bu kazanımların ölçülmesi gerekliliği de alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin doğmasını sağlamıştır. Gelenekselleşmiş ölçme araçlarından farklı olarak alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yanı sıra velileri de ölçme ve değerlendirme sürecine katmaktadır. Ayrıca bilinmelidir ki hiçbir ölçme değerlendirme yöntemi birbirinden üstün değildir. Bu yöntemler farklı alanlardaki bilgi ve becerileri ölçmek için geliştirilmiştir (MEB, 2006).

Birçok alternatif ölçme ve değerlendirme yönteminin ortaya çıkması öğretmenlerin farklı ölçme araçlarını bilmelerini, geliştirmelerini ve sonuçlarını değerlendirmelerini gerekli kılmaktadır. Bu nedenle programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin, ölçme değerlendirme faaliyetlerini verimli bir şekilde uygulayabilmesi için öğrencilerin başarılarını izleme ve değerlendirme yeteneği bulunan, bu alanda olumlu tutumlar kazanmış ve gereken seviyede ölçme ve değerlendirme yeterliğine sahip olmaları beklenir (MEB, 2007).

Araştırmamızda beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme değerlendirmeye ilişkin genel yeterlik algıları ile alternatif ölçme değerlendirme konusundaki yeterlik algıları birlikte ele alınmış ve öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme konusundaki yeterlik algılarında bazı değişkenler açısından farklılaşma olup olmadığı incelenmiştir. Konuyla ilgili literatürdeki araştırmalara baktığımızda, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme konusunda yetersiz olduğunu gösteren birçok çalışma olduğu görülmektedir (Çelik ve Arslan, 2012; Güvendir ve Özkan, 2016; Kilmen, Akın-Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu, 2007). Bu sonuçların yanı sıra öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme alanında yeterli olduğunu gösteren çalışmalarda vardır (Şahin ve Uysal, 2013; Yeşilyurt, 2012).

Araştırmamızın, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algılarını birlikte ele alması yönünden, alan yazında bir boşluğu dolduracağı düşünülmüştür.

1. 1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algılarının belirlenmesi ve bu iki değişken arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1. 2. Araştırmanın Problemi

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlikleri arasında bir ilişki var mıdır?

1. 2. 1. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının genel ölçme değerlendirme yeterlik puanları cinsiyet, mezun olunan lise, sınıf, akademik not ortalaması ve alınan ölçme dersi yeterlik algısı değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yeterlik puanları cinsiyet, mezun olunan lise, sınıf, akademik not ortalaması ve alınan ölçme dersi yeterlik algısı değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?

1. 3. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Eğitim sürecinin kalite kontrol niteliğini taşıyan ölçme ve değerlendirme işlemleri, sürecin her aşamasında yer alır. Eğitim etkinliklerinin ne kadar başarılı olduğu; dönem ya da yıl içinde kaydedilen ilerlemelerin öğretmenin öğretim hedeflerini kazandırmada ve öğretim sürecinde öğrencilere rehberlik etmede ne derecede başarılı olduğu ölçme ve değerlendirme işlemleri yardımıyla ortaya konur. Ölçme ve değerlendirmenin ne kadar etkili yapıldığı ise öğretmenin bu alandaki yeterliklerine bağlıdır (Kilmen, 2014).

Son yıllarda beden eğitimi alanında gerçekleştirilen eğitimsel yeniliklerde, ölçme ve değerlendirme alanına büyük ağırlık verildiği görülmektedir. Bu yeniliklerden hareketle geliştirilen yeni beden eğitimi ders programlarında, farklı öğrenme alanlarına yönelik çeşitli ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanımı söz konusudur. Bu durum, beden eğitimi öğretmenlerine, özellikle alternatif ölçme değerlendirme konusunda yeni sorumluluklar getirmiştir (Yaykın, 2015).

Öğretmenlere yeni sorumluluklar gelmesi, üniversitelerin öğretmen adaylarını çeşitli ölçme değerlendirme araçlarını geliştirme, kullanma ve sonuçları değerlendirme yeterliğine sahip düzeyde yetiştirmelerini zorunlu hale getirmiştir. Ancak öğretmen ve öğretmen adaylarının üniversitelerde verilen ölçme ve değerlendirme derslerini yetersiz bulduğunu gösteren çalışmalar olduğu bilinmektedir (Arda, 2009; Eğri, 2006). Bu çalışmalar bize, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusunda yetersiz eğitimsel donanımla mezun olarak çalışmaya başladıklarını göstermektedir. Sonuç olarak bu durumda, üniversitede ölçme ve değerlendirme alanında yetersiz düzeyde eğitim

aldıklarını düşünen öğretmenlerin, ölçme ve değerlendirme konusunda kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olmaktadır (Arslan, Erturan-İlker ve Demirhan, 2013). Konuyla ilgili yapılan araştırmalarda bu sonucu ortaya koymaktadır (Benzer ve Eldem, 2012; Gök ve Şahin, 2009; Şirin, Çağlayan ve İnce, 2009).

Çalışmanın, üniversitelerin ölçme değerlendirme konusuyla ilgili eksikleri görerek, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme alanındaki eğitimlerinde gerekli düzenlemeleri yapmaları yönünde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının, eğitimde genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algılarını inceleyen araştırma sayısının oldukça az olmasının çalışmanın önemini arttırdığı düşünülmektedir.

Araştırmamızda, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algı düzeyleri incelenmiştir. Araştırma kapsamında ulaşılabilecek sonuçlar beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin hizmet öncesi eğitimlerine yol gösterici nitelikte olabilir.

1. 4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın sınırlılıkları aşağıda sıralanmıştır.

1. Çalışma 2015-2016 yılı ile sınırlıdır.
2. Çalışma, 2015-2016 öğretim yılında Karadeniz Teknik, Sütçü İmam, Ahi Evran, Atatürk, Erciyes, Marmara ve Kırıkkale üniversitelerinde 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören 420 beden eğitimi ve spor öğretmeni adayı ile sınırlıdır.
3. Araştırmanın kapsamına beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının, genel ölçme ve değerlendirme yeterlik düzeyleri, alternatif ölçme ve değerlendirme yeterlik düzeyleri, lisans eğitimlerinde aldıkları ölçme ve değerlendirme dersi ve akademik başarıları alınmıştır.

1. 5. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırmanın temel varsayımı, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının ölçeklere objektif, dürüstçe ve kendilerini tam olarak yansıtabilecek şekilde cevaplar verdikleri varsayılmıştır.
2. Resmi kaynaklardan alınan bilgi ve belgelerin doğru olduğu kabul edilmiştir.

1. 6. Tanımlar

Ölçme: Gözlenen bir performansa sayı tayin etme ya da gözlenen bir performansın düzeyini belirleme sürecidir (Kilmen, 2014).

Değerlendirme: Ölçme sonucunda elde edilen verileri bir ölçütle karşılaştırarak, bir yargıya varma işidir (Tüysüz, 2014).

Yeterlik: Mesleklerin alanlarına özgü olan görevlerin yapılması için gereken mesleki tutum, bilgi ve becerilere sahip olunması durumudur (MEB, 2006).

Geleneksel Ölçme Değerlendirme: Öğrenci bilgilerinin sınırlanmış zaman aralığında ölçülmeye çalışıldığı alt düzeydeki bilgi ve becerileri ölçen değerlendirmedir (Karamustafaoğlu, Çağlak, ve Meşeci, 2012)

Alternatif Ölçme ve Değerlendirme: Objektif testlerin dışında, öğrenenlere ilişkin daha fazla bilgi edinilmesine imkan sunan farklı araçların işe koşulmasıdır (Çelik-Kayapınar ve Savaş, 2012).

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

2. 1. 1. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme

Eğitim öğretim süreci boyunca öğrencilere belirlenen hedefler doğrultusunda çeşitli bilgiler, beceriler ve tutumlar kazandırılmaya çalışılır. Öğrencilerin bu yeterlikleri ne düzeyde kazandığının belirlenmesi önemlidir. Elde edilen verilere göre, öğrenme ve öğretme süreci konusunda bazı önlemler alınmalı ve uygulanmakta olan programların düzenlenmesi gerektiği söylenebilir (Uysal, Öztürk ve Döş, 2013). Ayrıca ölçme ve değerlendirme, öğretmen ve öğrencilere öğrenme süreçlerinde yol gösterecek geri bildirimleri sağlamaktadır. Bu nedenle eğitim öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirmeye ihtiyaç duyulmaktadır (Yaralı, 2017).

Başarı, ilgi, tutum, yetenek, kişilik gibi psikolojik değişkenler eğitim öğretim sürecinde en çok gözlemlenmeye veya ölçülmeye çalışılan değişkenlerdir. Bu değişkenlerin çoğunun fiziksel nitelikleri bilinmediğinden fiziksel boyutlarını tanımlamak için çeşitli ölçme yöntemlerinden ve tekniklerinden faydalanılır (Demirel, 2006). Eğitim sürecinin sonunda istenilen davranışların meydana çıkıp çıkmadığını ya da ne düzeyde gerçekleştirildiğini ortaya koyma, öğrenme güçlüklerini saptama, eğitim programlarında kullanılan strateji, yöntem ve tekniklerin verimliliğini belirleme, öğrencilerin yönlendirilmesi gibi amaçlara yönelik yapılan değerlendirmelerin tümü geçerli ve güvenilir ölçme sonuçlarından oluşmalıdır (Kan, 2007).

Öğrenme ortamında ölçme ve değerlendirme faaliyetleri genel anlamda öğretim amaçlarının belirlenmesine ve karşılanmasına kılavuzluk eder, öğretmen ile öğrencilere öğretimin niteliği hakkında geribildirim verir ve öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koyarak öğrencileri öğrenme konusunda güdüler (Yalçiner, 2006). Sonuç olarak eğitimde ölçme ve değerlendirme süreci kalite kontrol görevi görür ve öğrenci başarısı hakkında öğretmenlere, ebeveynlere ve öğrencilere geri bildirim vererek öğrencileri belli bir programa yerleştirmede ya da bir program için gerekli olan ön bilgi ve becerileri tespit etmede rehberlik vazifesi görür (Saban, 2000).

Ölçme ve değerlendirmenin eğitimin boyutlarından biri olduğu düşünüldüğünde, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme alanında yetkin olmaları beklenir. Öğrenmenin doğasını iyi bilen bir öğretmen, öğretimde kolaylaştırıcı bir yaklaşımla öğrenmeleri en üst düzeye çıkaracak öğrenme ortamlarını hazırlar. Öğretmenler, güncel gelişmeleri takip

ederek öğrenmelerin niteliğini yükseltmek için teknolojiden de etkin bir biçimde yararlanarak, öğretim etkinliklerini hazırlar ve uygular (Çıkrıkçı-Demirtaşlı, 2014).

Son yıllarda ülkemizde uygulamaya konulan öğretim programlarında, öğretmenlerden dersleri yapılandırmacı yaklaşımı benimseyerek işlemeleri ve geleneksel ölçme değerlendirme yöntemlerinin yanı sıra süreci de önemseyen alternatif yöntemleri de kullanmaları istenmektedir. Eğitim programlarında yapılan değişikliklerle birlikte, dersleri geleneksel yöntemlere göre işleyen öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini uygulamada çeşitli sorunlarla karşılaşmaları muhtemeldir. Alan yazında, öğretmenlerin yeni programlarda bulunan ölçme değerlendirme uygulamalarını gerçekleştirmede sorunlar yaşadığı, yine öğretmenlerin ölçme değerlendirme konusunda programda yer alan farklı boyutlara göre kendilerini daha yetersiz gördüklerini ve eğitim ihtiyacına gereksinim duyduklarını ifade ettikleri farklı araştırmalar bulunmaktadır (Baştürk, 2014).

Birçok öğretmenin yeni programlar uygulamaya konsa bile eski programlara göre ders işlemeye devam ettikleri bilinmektedir. Eğitim programlarında yapılan yeniliklerin kabul görüp uygulanabilmesinde en etkili olacak yerler ise şüphesiz üniversitelerdir. Bu bakımdan öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme alanında kullanılmakta olan yöntemlerin hedeflerini bilmesi ve bu hedefleri belirleyip uygulama becerisine dönüştürmesi, üniversitelerin öğretmen adaylarına kazandırması gereken önemli bir yeterliktir (Taştepe, 2014).

2. 1. 1. 1. Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Kavramlar

2. 1. 1. 1. 1. Ölçme

Ölçme, gözlenen bir özelliğin gözlem sonuçlarının sayılar veya simgelerle gösterilmesidir (Turgut,1997). Ölçmeye konu olan özelliklerin doğrudan veya dolaylı gözlenebilmesi, doğrudan ve dolaylı ölçme yöntemlerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Ölçülen özelliğin kendisi ile aynı türden bir araçla ölçülmesi doğrudan ölçme olarak ifade edilir. Uzunluğun veya ağırlığın ölçülmesi örnek olarak verilebilir. Dolaylı ölçme ise, ölçmeye konu olan özelliğin doğrudan ölçülemediği fakat kendisi ile ilgili olduğu bilinen farklı özellikler aracılığı ile ölçülmesidir. Öğrenci başarısının ve yeteneğinin ölçülmesi bu ölçme türüne örnektir (Demirel, 2006). Diğer bir ölçme türü ise türetilmiş ölçmedir. Türetilmiş ölçme, iki ya da daha fazla değişken kullanılarak yeni bir değişkenin türetilmesiyle oluşur (Tüysüz, 2014). Vücutumuzun ağırlığının boy uzunluğumuzun karesine bölünmesiyle ulaştığımız vücut kitle indeksi bu tür ölçmeye örnek olarak verilebilir.

2. 1. 1. 1. 2. Ölçek ve Ölçek Çeşitleri

Ölçek kavramı, birim ya da derecelenmiş araç anlamında kullanılmakta olup, ölçme sonucunda ulaşılan sayı veya sembollerin anlamlandırılmasını sağlamaktadır. Bu kavram ölçme ve değerlendirme alanında ise, ölçmeden elde edilen sonuçların matematiksel özellikleri olarak ifade edilmektedir. Ölçme sonucunda ulaşılan sayı veya sembollerin matematiksel anlam ifade etmesi ya da etmemesine göre farklı ölçek çeşitleri bulunmaktadır. Bu ölçek çeşitleri, sınıflandırma, sıralama, eşit aralıklı ve oran ölçekleri olmak üzere dört grupta toplanmıştır (Tüysüz, 2014).

Sınıflama ölçekleri, en basit düzeyde ölçme bilgisi sağladığımız ölçek türüdür. Kişileri veya nesnelere belli bir özelliğe sahip olup olmamalarına göre kategorize etmeyi amaçlar. Bu ölçekteki sınıflamalar günlük yaşamı kolaylaştırmak için yapılan ölçmelerdir ve aldıkları sayısal değerler hiçbir matematiksel anlam taşımaz (Kilmen, 2014). İnsanların kadın-erkek veya sedanter-sporcu gibi gruplara ayrılmaları bu türdeki ölçeklere örnek olarak verilebilir.

Sıralama ölçekleri, nesne ya da bireylerin belli özelliklere göre sıraya konulması amacıyla kullanılan ölçeklerdir. Sıralama ölçekleri nesne ya da bireyler arasındaki farkın miktarını göstermeyen ölçüler verdiklerinden elde edilen sonuçlar üzerinde matematiksel işlemler gerçekleştirilemez (Balci, 1997). Öğrencilerin beden eğitimi ve spor sınavından aldıkları notlara göre yüksek puandan düşük puana göre sıralanmaları bu tür ölçeklere örnek olarak verilebilir.

Eşit aralıklı ölçek, farklı sembollerin farklı şeyleri belirttiği, ölçülen şeylerin belirli bir ölçüte göre sıraya dizildiği, ölçekteki aralıkların birbirine eşit olduğu ölçeklerdir. Belirli bir başlangıç (0) noktası vardır (Yalçınar, 2006). Öğrencilere uygulanan bir beceri testinden aldıkları puanlar bu ölçek türü kapsamındadır.

Oran ölçekleri ise, ölçülmüş olan özelliğin iki gerçek değerinin birbirlerine oranının, bu değerlere karşılık gelen iki ölçme uygulamasında da korunmasını içerir. Eşit oranlı ölçeklerde bulunan sıfır ölçülen özelliğin gerçekte hiç olmadığını göstermektedir. Bu ölçek türünde ölçme sonuçları üzerinde her türlü istatistiksel işlemler uygulanabilir (Demirel, 2006). Örneğin bir terazide tartılan iki kişiden biri 50 kg diğeri 100 kg geldiyse, 100 kg gelen kişinin 50 kg gelen kişiden iki kat ağırlıkta olduğunu söyleyebiliriz.

2. 1. 1. 1. 3. Değerlendirme

Değerlendirme, ölçme sonuçlarının bir ölçütle karşılaştırılarak karara varılması işlemidir (Bacanlı, 2014). Örneğin 10 atıştan 8 ve üstünde basket atan öğrencinin başarılı sayıldığı bir basketbol sınavında, 8 ve üstü atış atmak ölçüttür. Bu sınavda 4 basket atan

bir öğrencinin “başarısız”, 9 basket atan öğrencinin “başarılı” olarak değerlendirilmesinde “başarılı” veya “başarısız” yargısı bir değerlendirmedir.

Değerlendirme, öğrencilerin kazandırılmak istenilen bilgi ve becerilere ulaşma düzeylerinin tespit edilmesi ve varsa eksik ya da hatalı öğrenmelerin düzeltilmesi amacıyla çeşitli önlemlerin alınması bakımından önemlidir. Ayrıca değerlendirme öğrenme sürecini oluşturan parçalardan biri olarak düşünülmesi ve yapılacak değerlendirme çalışmaları sürekli olmalıdır. Öğretim öncesinde yapılacak değerlendirmeler, öğrenciler hakkında bilgilenmemizi ve öğrenme hedeflerini belirlememizi sağlarken, öğretim esnasında yapılacak değerlendirmeler, öğrencilerin ve öğretmenlerin geri bildirim almasını sağlayacaktır. Öğretim sonunda yapılacak değerlendirmeler ise öğrenme hedeflerinin ne oranda karşılandığını ve belli konularda değişikliğe gerek olup olmadığı hakkında karar vermeyi sağlayacaktır (MEB, 2017).

Eğitim süreci içerisinde, ölçme sonuçlarının kullanım amaçlarına göre değerlendirme işlemleri üç başlıkta toplanmaktadır. Bunlar; tanıma amaçlı değerlendirme, biçimlendirici değerlendirme ve düzey belirleyici değerlendirmedir.

Tanıma amaçlı değerlendirme; eğitim süreci başlamadan önce öğrencilerin bilgi ve beceri yönünden ön öğrenmelerine ilişkin düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılır. Biçimlendirici değerlendirme; eğitim süreci devam ederken eğitimin aksayan yönlerini ortaya çıkarmak ve öğrenme eksikliklerini belirlemek gibi amaçlarla yapılan değerlendirmelerdir (Kilmen, 2014). Düzey belirleyici değerlendirme ise eğitim süreci bitiminde, öğrenmenin ne derecede gerçekleştiği belirlenmekte ve öğrencilerin başarı seviyeleri tespit edilmektedir (MEB, 2017).

Değerlendirme türleri kullanılmakta olan ölçütler açısından sınıflandırıldığında mutlak değerlendirme ve bağıl değerlendirme olmak üzere iki türe ayrılmaktadır.

Mutlak Değerlendirme: Mutlak değerlendirme, önceden belirlenmiş değişmez standartlara sahip olan mutlak ölçütlere göre yapılır. Bu değerlendirme türünde bir öğrencinin başarısı diğer öğrencilerin başarısından bağımsız değerlendirilmektedir. Eğitim sistemimizde not verme işlemleri çoğunlukla mutlak değerlendirmeye dayalı olarak yapılmaktadır (Demirel, 2006). Başarılı sayılmak için bir koşu parkurunu 40 saniye ve aşağısında bitirmenin ölçüt olduğu bir değerlendirme mutlak değerlendirmeye bir örnektir.

Bağıl Değerlendirme: Ölçme işleminden sonra gruptan elde edilmiş sonuçlara dayanılarak ve grubun genel durumu göz önünde bulundurularak bir karara varmak için kullanılan kesim noktasıdır. Bu değerlendirmede bir öğrenci ile ilgili verilebilecek karar diğer öğrencilerin durumuna bağlıdır (Kilmen, 2014). Bazı üniversitelerde öğrencilerin ders başarısını belirlemek için uygulanan çan eğrisi sistemi bu değerlendirme türüne örnek olarak verilebilir.

2. 1. 1. 1. 4. Değişken ve Değişken Türleri

Kişiye, duruma, nesneye göre farklılaşan özelliklere değişken denir (Güler, 2011). Bazı değişkenler, sembollerle veya sözcüklerle ifade edilirken, kimi değişkenler ise sayılarla ifade edilmektedir. Sayılarla ifade edilen değişkenler nicel değişken, sözcük veya sembollerle ifade edilen değişkenler ise nitel değişken olarak adlandırılırlar (Demir, 2017). Nitel değişkene cinsiyet ve başarı durumu, nicel değişkene ağırlık ve yetenek kavramları örnek olarak verilebilir.

Sürekli Değişken: Sürekli değişkenler küsurlu değerler alırlar. Tanımlanmış ya da mutlak sıfır noktaları vardır. Bundan dolayı bu tür ölçeklerle toplanan veriler üzerinde, aralıklı ise toplama ve çıkarma, oranlı ise toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemleri yapılabilir. Bu tür değişkenler sayılarla ifade edildiği için aynı zamanda niceldirler (Sönmez ve Alacapınar, 2014). Örnek olarak 7 ile 8 yaş arasına ay, hafta, gün ya da saat olarak birçok değişik ifadenin girebilmesi verilebilir.

Süreksiz Değişken: Yalnızca tam sayılarla ifade edilebilen değişkenlerdir. Bu değişkenler, kesirli olarak ifade edilemezler (Tüysüz, 2014). Bir örnek verecek olursak, bir takımındaki oyuncu sayısı, hiçbir şekilde kesirli sayılarla ifade edilemeyeceğinden süreksiz değişkendir.

Değişkenlere ilişkin başka bir sınıflandırma ise onların başka değişkenlerden etkilenme durumu ile ilgilidir. Farklı bir değişkene bağlı kalmadan değer alabilen değişkenler bağımsız değişken, farklı değişkenlere bağlı olarak farklı değer alabilen değişkenler bağımlı değişken olarak adlandırılırlar (Güler, 2011). Kitap okumanın başarıyı artırması örneğinde kitap okumak bağımsız değişken, başarının artması bağımlı değişkendir.

2. 1. 1. 1. 5. Geçerlik

Geçerlik, ölçme aracının ölçmek istediği şeyi ölçmesidir (Bacanlı, 2014). Örneğin ağırlığı ölçmek için geliştirilmiş terazi, yükün ağırlığını ölçmek amacıyla kullanılabilir ama yükün uzunluğunu ölçmek amacıyla kullanılamaz. Bu nedenle ölçme aracı olarak terazi, ağırlık ölçmek için geçerli olur ancak uzunluk ölçmek için geçerli olmaz. Ölçülmek istenen amaca göre farklı geçerlik kanıtlama yöntemleri vardır (Köse, 2014). Geçerlik yöntemleri, görünüş, kapsam, yordama ve yapı geçerliği olmak üzere dört başlık altında aşağıda açıklanmıştır.

Kapsam Geçerliliği: Testi oluşturan maddelerin ölçülmek istenen davranışların bütününe ölçme derecesiyle ilgilidir. Bu nedenle kapsam geçerliliği, ölçme amacı doğrultusunda test madde sayısı ve kalitesi ile bağlantılıdır. Kapsam geçerliğinde, test maddelerinin ölçmek istenilen konuyu yeterli düzeyde yansıtıp yansıtmadığı sorusuna cevap aranır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009). Örneğin, basketbolda turnike hareketinde, sadece basket girip girmemesine göre verilecek puanın geçerliği düşük olur.

Yordama Geçerliliği: Eğitim sürecinde veya sonucunda öğrencilerin ne düzeyde başarı göstereceklerini tahmin etmek amacıyla eğitimde yordama kullanılır (Demircioğlu, 2007). Yordama yapmanın bir tahmin olduğunu söyleyebiliriz ancak her tahminin bir yordama olduğunu söyleyemeyiz. Yapılan tahminin yordama olması, tahminin geleceğe yönelik olması ve belirli bilgiler ışığında bazı teknikler kullanılmasına bağlıdır. Bu bilgiler doğrultusunda yordamayı, "istatistiksel tekniklerden yararlanarak, bilinenlerden bilinmeyen durumlar hakkında yapılan geleceğe dönük tahminde bulunma işidir" diye tanımlayabiliriz (Tekin, 1996).

Yapı Geçerliliği: Sönmez (2005), yapı geçerliğini, tanımlanan bir kavramla ilgili gözlenebilecek davranışlar çıkarıp onları ölçebilecek bir araç düzenleme olarak betimlemiştir. Yapı, birbirleriyle ilişkisi olduğu tahmin edilen öğelerin ve bu öğeler arasındaki ilişkilerin meydana getirdiği bir örüntüdür. Bununla birlikte yapıların kanıtı olan davranışlar gözlenebilirken aynı zamanda ölçülebilirler. Örneğin yerçekimini göremeyiz ama havaya attığımız bir taşın yere düşmesi yerçekiminin bir kanıtıdır (Demircioğlu, 2007).

Görünüş Geçerliliği: Ölçme araçlarının neyi ölçüyor görüldüğü ile ilgili olan geçerlik türüdür. Görünüş geçerliliği, bir geçerlik kanıtı olarak tek başına sayılamaz. Bir test, onu alan kişiye ölçmeyi düşündüğü davranışı veya özelliği ölçüyor görünüyorsa, görünüş geçerliliğine sahiptir diyebiliriz (Baştürk, 2014).

2. 1. 1. 1. 6. Ölçmede Hata

Eğitimde ölçülen özelliklerin büyük kısmı dolaylı yollardan ölçüldüğünden, mutlaka ölçme sonuçlarına bir miktar hata karışmaktadır (Demirel, 2006). Her ölçme sonucunda ölçen kişiden, ölçülen özellikten ve kullanılan ölçme aracından kaynaklanan hatalar olabilir. Ölçen kişi doğru ölçemeyebileceği gibi, ölçülen özellik durağan olmayabilir ya da ölçme aracı sağlıklı olmayabilir. Bu nedenle, önemli olan hatasız ölçmeye çalışmak değil, yapılan ölçmenin nerde ne kadar hata yapabileceğini belirlemektir. Eğer bu bilinirse, doğruya en yakın ölçme yapılmış olur. Eğitimdeki hatalar, doğası itibarıyla fizikteki ölçme hatalarından daha büyüktür. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları bize ölçüklerin ne

kadar hata yapabileceğinin ölçülerini verir. Eğitimdeki bir ölçeğin ne kadar hata yapabileceğini bilmek ölçmeyi sağlıklı yapmamızı sağlayabilir (Bacanlı, 2014).

Ölçmede hata, tesadüfi, sistematik ve sabit hatalar olmak üzere üç farklı şekilde olabilir. Her yapılan ölçmede miktarı değişmeyen hatalar sabit hata, ölçmeye karışan hata miktarının değişken olduğu hatalar sistematik hata, ölçme sonucuna karışan kaynağı ve yönü bilinmeyen hatalar tesadüfi hata olarak ifade edilirler (Köse, 2014). Örneğin öğrencilerin kilolarının belirlenmesi amacıyla yapılan ölçümde, baskülün her bir tartımda öğrencileri 100gr eksik ölçmesi sabit hataya, tartım sonucunda küsurlu gelen sayıların tam sayılara dönüştürülerek yazılması sistematik hataya, baskülün belli olmayan bir nedenden dolayı öğrencileri yanlış tartması tesadüfi hataya örnek olarak verilebilir.

2. 1. 1. 1. 7. Güvenirlilik

Güvenirliliği, bir ölçme aracının ölçmenin hatalarından arınık olma düzeyi şeklinde tanımlayabiliriz. Başka bir tanımla güvenirliliği, ölçme aracının duyarlı ve tutarlı olmasıdır diye ifade edebiliriz. Ölçme araçlarının duyarlı olması, ölçme hatalarının en alt düzeyde olması demektir. Tutarlılığı ise bir niteliğin iki ya da daha fazla ölçülmesi sonucunda, benzer veya yakın veriler elde edilmesi olarak tanımlanabilir (Sönmez ve Alacapınar, 2014).

Sosyal bilimlerde aynı ölçme işlemini, aynı bireyler üzerinde tekrar tekrar uygulamak genellikle mümkün değildir. Bu nedenle, ölçme aracının bir kez uygulanmasının zorunlu olduğu durumlarda da güvenirlilik indeksinin hesaplanması gerekmektedir. Bu durum güvenirlilikle ilgili farklı hesaplama yöntemlerinin geliştirilmesine yol açmıştır (Başol, 2013).

Test tekrar test: Bir ölçme aracının aynı bireylere belirlenen bir zaman aralığı ile iki defa uygulanmasıyla ve bu uygulamalarda elde edilen puanlar arasında korelasyonun hesaplanmasıyla bulunan güvenirlilik kestirim yöntemidir. Bu tip güvenirlilik hesaplamada hata varyansı her bir bireyin iki testten elde ettiği puanlar arasındaki tesadüf farkları ifade eder. Bu farklılıklar test dışında kontrol altında tutulamayan ortamdaki gürültü, ışık, hava koşulları vb. etkenlerden kaynaklanabilir (Köse, 2014).

Eşdeğer formlar: İki test ve iki uygulamanın olduğu yöntemlerdir. Bu yöntem, önce bir testin en az iki eş değer formunun geliştirilip, iki eş değer formunda aynı öğrenci grubuna uygulanması ve sonrasında öğrencilerin formlardan aldıkları puanlar arasındaki korelasyonun hesaplanması şeklinde yapılır. Bu formlar aynı anda veya belli bir zaman aralığından sonra da uygulanabilir (Baştürk, 2014).

Eşdeğer yarılar yöntemi: Eşdeğer yarılar yöntemiyle güvenirlilik belirlemede, testlerin tek oturum şeklinde yapılması ve testi eşit iki yarıya bölerek bireylere ait iki test puanı elde etmek söz konusudur. Tek oturumda uygulanan ve iki yarıya bölünen testin iki yarısının da

paralel olduğu ve ortalamaları ile varyanslarının eşit olduğu varsayılmaktadır. Kişilerin, testlerin iki yarısından topladıkları puanların arasındaki korelasyona eşdeğerlik katsayısı denilmektedir. Eşdeğer yarılar güvenilirliği, kapsam tutarlılığına ait bir ölçü sağlamaktadır. Bu güvenilirlik, ölçme aracının tek oturumda uygulanması nedeniyle ölçme aracından elde edilecek sonuçların veya puanların zaman içindeki kararlılığına ilişkin bilgi içermez (Kan, 2006).

2. 1. 1. 2. Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili İstatistiksel Kavramlar

2. 1. 1. 2. 1. Merkezi Eğilim Ölçüleri

Aritmetik ortalama: Her bir gözleme yönelik ölçme sonuçları toplamının gözlem sayısına bölünmesi sonucu ulaşılan bir nokta değerdir (Demir, 2017). Aritmetik ortalama, dağılımdaki tüm değerlerden etkilenir ve bir değer değişirse aritmetik ortalama da değişir. Dağılımdaki tüm değerlerden etkilenmesi, uç değerler diye adlandırılan ortalama göre çok düşük veya çok yüksek olan puanların yer aldığı dağılımlar, aritmetik ortalama kullanışsız kılabilir (Çelen, 2014). Sınıflandırılmış ve gruplandırılmış serilerde aritmetik ortalama, seriyi oluşturan verilerin frekansları ile çarpım toplamının, toplam frekansa bölünmesi ile bulunur (Göktolga, 2013).

Tepe değeri (mod): Sınıflandırılmamış verilerde tepe değeri dağılımında en fazla tekrarlayan değerdir (K. Sümbüloğlu ve V. Sümbüloğlu, 2007). Aralıklı, oransal ve sıralı değişkenlerde kaba bir merkezi eğilim ölçüsü olarak kullanılabilir. Aritmetik ortalama ve medyan (ortanca) isimsel veriler için uygun olmadığı için, tepe değeri isimsel veriler için uygun bir merkezi eğilim ölçütüdür. İsimsel verilerde kullanıldığında, modal kategori olarak adlandırılır. Böylece, en fazla deneğin cevapladığı kategori ortaya çıkar. Tepe değeri, esas olarak iki modu olan bimodal dağılımlara uygulanır. Dağılımın nerelerde yığıldığını göstermesi bakımından tepe değeri faydalı olabilir (Akgül ve Çevik, 2003).

Medyan (Ortanca) : Dağılımın orta nokta değeridir. Veriler büyükten küçüğe veya küçükten büyüğe doğru dizilirler. Bu diziliş verilerin yarısını üstte ve yarısını altta bırakan değerdir. Bu değer, tam bir sayı ile bulunacağı gibi, küsurlü da bulunabilir. Ayrıca medyan dağılım hakkında kaba bir bilgi verir (Sönmez ve Alacapınar, 2014).

2. 1. 1. 2. 2. Merkezi Dağılım Ölçüleri

Dağılım ölçüleri, bir dağılımda değerlerin arasındaki farklılıkların ölçüsünü tanımlamada kullanılır. Örneğin bir dağılımda oluşan değerlerin ortalama değere olan uzaklıklarında farklılıklar görülür (Alpar, 2009).

Ranj, bir dizi ölçümün, ölçümleri arasındaki en büyük puan ile en küçük puan farkıdır. Ortalamaları eşit ve denekleri aynı olan iki grubun kabaca karşılaştırılmasında kullanılır (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2014).

Standart sapma, dağılımda bulunan değerlerin ortalama değere olan uzaklıklarını veya başka bir söyleyişle dağılımın yaygınlığının ne kadar olduğunu gösteren ölçüdür. Standart sapma arttıkça dağılımda yaygınlaşmaktadır (K. Sümbüloğlu ve V. Sümbüloğlu, 2007). Standart sapma iki veya daha fazla dağılım yaygınlığını karşılaştırmada doğrudan kullanılmaz. Bu nedenle, dağılımların göreceli değişkenlerine ihtiyaç vardır. Değişim katsayısı, standart sapmanın ortalama üzerinde yüzdelik olarak ne kadar bir değişiklik gösterdiği hakkında bizi bilgilendirir (Alpar, 2009).

Varyans, elde edilen puanların ortalaması sonucu oluşan sapmaların karelerinin toplamının evren için N, örneklem içinse n-1'e bölünmesiyle elde edilir. Varyans standart sapmanın karesine eşittir. Uygulamada değişkenlik ölçüsü olarak varyansın yerine genellikle standart sapma kullanıldığından, istatistiksel hesaplamalar dışında yaygınlık ölçüsü olarak veriyi tanımlamakta varyans pek kullanılmaz (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2014).

2. 1. 1. 2. 3. Madde Güçlük İndeksi

Bir testte bulunan maddelerin zorluk dereceleri bazı sayısal verilere dayanılarak belirlenir. Madde güçlük indeksi maddenin uygulanmış olduğu grupta doğru yanıtlanmasının oranıdır. P harfi ile gösterilir, 0 ila 1 aralığında değişen değerler alabilir. P değerinin 1'e yakınlığı maddenin kolay olduğunu, 0'a yakınlığı zor olduğunu, 1 olması her bir katılımcı tarafından doğru yanıtlandığını ve 0 olması ise maddenin tüm katılımcılar tarafından yanlış yanıtlandığını gösterir (Kilmen, 2014). Değerin 0.50 civarında olması sorunun orta güçlükte bir soru olduğunu göstermekle birlikte testin güvenilirliğinin yüksek olmasını sağlar. Bundan dolayı test oluşturulurken orta güçlük düzeyine sahip maddeler seçilmeye çalışılmalıdır (Demirel, 2006).

2. 1. 1. 2. 4. Madde Ayırt Edicilik Gücü İndeksi

Bir testte bulunan maddelerin, madde ile ölçülmesi beklenen özellikler taşıyan ve taşımayan öğrencileri birbirlerinden ayırt edebilme özelliğidir. Madde ayırt edicilik gücü indeksi -1 ile artı +1 arasında değerler alır. Negatif madde ayırt edicilik gücü indeksi, maddenin ölçmesi beklenen özellik bakımından bireyleri ayırt edemediğini gösterir. Pozitif madde ayırt edicilik gücü indeksi, maddenin ölçmesi beklenen özellik bakımından bireyleri ayırt edebildiğini gösterir (Atılğan, 2007).

2. 1. 1. 2. 5. Frekans Tablosu

Öğrenciler tarafından elde edilen her bir puanın kaç kez yinelendiğini, başka bir deyişle her bir puanın kaç öğrenci tarafından alındığını gösteren tablodur. Bu tablolar, test puanlarının nasıl dağılım gösterdiğini anlamaya yardımcı olur (Kan, 2007). Frekans tabloları, verilerin özetlenmesi amacıyla oluşturulur. Örnek sayısının fazla olduğu durumlarda veriler üzerindeki hesaplamayı kolaylaştırır ve anlaşılır biçimde araştırmacıya sunmayı amaçlar (Özdamar, 2011).

2. 1. 1. 2. 6. Korelasyon

En az iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin bulunup bulunmadığını belirlemede kullanılır (Sönmez ve Alacapınar, 2014). İki değişken arasında ilişkinin ne derecede olduğunu gösteren katsayıya korelasyon katsayısı denir ve "r" simgesi ile gösterilir. İki değişken arasında hesaplanan korelasyon katsayısının 0 olması değişkenlerin aralarında ilişkinin yokluğunu, pozitif oluşu, değişkenlerin aralarında aynı doğrultuda bir ilişkinin olduğunu, negatif oluşuysa, değişkenlerin aralarında ters doğrultuda ilişkinin olduğunu belirtir (Bacanlı, 2014).

2. 1. 1. 2. 7. F-Testi (Varyans Analizi)

Aralarında ilişki olmayan iki veya daha çok örneklemin ortalamaları arasında bulunan farkın, sıfırdan anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığının test edilmesi için yapılan analiz yöntemlerine varyans analizi denilmektedir (Büyüköztürk, 2016).

2. 1. 1. 2. 8. t - Testi

Pek çok araştırmacı, gruplar arası farkların istatistiksel anlamlılığını veya şansa dayanma olasılığını tahmin eden hipotezleri test ederler. Bu testler iki ortalamanın aralarındaki farkları test etmek için kullanılan parametrik bir tekniktir. T testini kullanabilmek için, aynı değişkenin değişik gruplara, değişik zamanlarda veya bilinen bir evren ortalamasıyla karşılaştırmak amacıyla ölçülmelidir. En çok uygulanan t testleri, bağımsız veya bağımlı grupların aralarındaki farkları test etmede kullanılan t testleridir (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2014).

2. 1. 2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Ölçme ve Değerlendirme

Beden eğitimi ve spor dersinde öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme uygulamalarına ne şekilde zaman ayıracakları, bu konuları en güvenilir şekilde nasıl

uygulayacakları ve kayıt altına alacakları derslerin verimi etkileyen önemli bir sorundur. Birçok öğretmen konu hakkında zihninde cevap bulamadığı için derslerinde ölçme ve değerlendirme uygulamalarından kaçınmaktadır. Bu durumda öğrencilerin düzeyleri ve yeterlikleri hakkında geri bildirim alınamamasına neden olmaktadır. Sonuç olarak, öğretimin önemli basamaklarından biri eksik kalmakta ve beden eğitimi dersleri ölçme değerlendirme yönünden yetersiz olmaktadır. Gerçekleşen bu durum beden eğitimi ve spor derslerinin işlevini kaybetmesine neden olmaktadır. Bu nedenle derslerde yapılacak olan ölçme ve değerlendirme uygulamaları, beden eğitimi ve spor dersinin hedef ve amaçlarını yansıtacak şekilde olmalıdır (Erturan, Kangalgil ve İnce, 2010).

Beden eğitimi ve spor alanında ölçme değerlendirmenin amacı ise, öğrencilerin ilerlemelerini değerlendirme, teşhis ve rehberlik yapma, öğrencileri ve sporcuları gruplama, motivasyonu sağlama, öğretim metodolojisini saptama, öğrencilerin kullandıkları metot ve materyalleri değerlendirme ile araştırma ve inceleme yapmaktır (Mirzeoğlu, 2011). Beden eğitimi ve sporda ölçme ve değerlendirmenin amacına uygun olarak yapılabilmesi için öğrenci gelişimi hakkında güvenilir bilgiyi almamızı sağlayacak uygun ölçme araçları seçilmelidir. Kullanılacak ölçme araçları, öğrencilerin yeteneğine ve yaşına göre uyarlanmalıdır (İnce ve Saçlı, 2010).

Genel eğitimde olduğu üzere beden eğitimi ve spor alanı içerisinde de birçok farklı ölçme değerlendirme araçları kullanılmaktadır. Bu araçlar genel olarak geleneksel ve alternatif ölçme değerlendirme adı altında ifade edilmektedir. Alternatif ölçümler, geleneksel kağıt kalem testlerine alternatif olarak yapılan performans ölçümleridir. Performans ölçümleri ise, öğrencilerin belirli görevleri yapmaları suretiyle konu hakkındaki beceri ve anlama düzeylerini sergilemelerini gerektiren ölçümlerden oluşmaktadır (Kirazcı, Altay, Erturan ve Arslan, 2010).

2. 1. 2. 1. Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Geleneksel Ölçme ve Değerlendirme

Beden eğitimi ve spor derslerinde sıklıkla uygulanan geleneksel ölçme değerlendirme formları, öğretmen gözlemi, standartlaştırılmış beceri testleri, fiziksel uygunluk testleri ve yazılı sınavlardır (Cengiz ve Semiz, 2010). Geleneksel ölçme değerlendirme faaliyetleri beden eğitimi ve spor derslerinde üç temel ilkeyi takip etmektedir. Bunların ilki ölçme ve değerlendirme alt disiplininden ortaya çıkan uygun öğretim görevlerini belirlemek ve formal olarak programa yerleştirmektir. İkincisi öğretim görevleriyle ilişkili özellikleri, geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçecek uygun testleri kullanmaktır. Son olarak öğretim görevlerindeki kazanımları yansıtan değerlendirme şemaları geliştirmektir (Yaykın, 2015).

Öğrenci başarısının değerlendirilmesi amacıyla yapılan geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerinde, biçimlendirmeye dönük değerlendirmeler yerine genellikle sonuçları görmeye dönük olan ürünlere dayalı değerlendirme yöntemleri tercih edilmektedir. Geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleriyle yapılan değerlendirmelerde çoğunlukla istenen özelliklerin ölçülmesinde sorunlar yaşanabildiği ve öğretim sürecinde öğrencilere çağdaş eğitim yaklaşımlarıyla kazandırılan becerilerin bu yöntemlerle ölçülemeyeceği bilinmektedir (Şad ve Göktaş, 2013). Geleneksel ölçme değerlendirmede, öğretmen değerlendirme faaliyetlerinin tek belirleyici ve yürütücü rolündedir. Geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleriyle öğrencilerin bilgileri öğrenme yolları, ne şekilde düşündükleri, analizleri nasıl yaptıkları, bilgiyi ne şekilde yapılandırdıkları ve arkadaşlarıyla nasıl iletişim kurdukları gözlenememektedir (Büyüktokatlı ve Bayraktar, 2014).

Geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin eksik yönlerinin olmasının yanında avantajlı yönleri de vardır. Birçok öğrenciye kolaylıkla uygulanabilmesi ve ekonomik oluşu, öğrencilerin genel sıralamalarını kolaylıkla vermesi, öğrencilerin bilgi düzeylerini ya da genel durumlarını kısa sürede ortaya çıkarması, çeşitli öğretim hedefleri üzerinde yapılacak olan araştırmalar için kullanışlı olmaları geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin avantajlı yönleri arasında sayılabilir (Genç, 2008).

2. 1. 2. 1. 1. Öğretmen Gözlemi

Ölçeklerden ve çizelgelerden yararlanılarak bir amaç doğrultusunda belirlenmiş davranışların doğal ortamda objektif olarak gözlemlenmesiyle veriler elde etme sürecine gözlem denir (Yalçınar, 2006). Gözlem, planlı olarak uygulanıp uygulanmaması bakımından sistematik gözlem ve gelişigüzel gözlem olmak üzere iki bölüme ayrılır. Ölçme değerlendirme amacıyla uygulanan sistematik gözlemlerde gözlemin amacı ve odağı belirlenmekte, detaylar ve davranışlar mümkün olduğunca nesnel olarak kaydedilmektedir. Gelişigüzel gözlemlerde ise bilgiler, önceden bir amacın ve planın belirlenmediği doğal ortamlarda toplanır (Erdoğan ve Canbeldek, 2017).

2. 1. 2. 1. 2. Beceri Testleri

Bir becerinin ne seviyede öğrenildiğini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir (Çelik-Kayapınar ve Savaş, 2012). Bu testlerden yararlanarak yeni beceri testleri geliştirmek de mümkündür. Beceri testleri, oyun ortamı ve standardize edilmiş uygulama yönergeleri gerektirir. Beceri testlerinin geçerliği, belli bir ölçüde test ve uygulama ortamlarının tutarlığına bağlıdır. Beceri testleri öğrenme düzeyini değerlendirmeye yönelik olsa bile,

beceri gruplarına ayırma, ihtiyaç belirleme, tahmin, karşılaştırmalı değerlendirme ve isteklendirme amaçlı olarak da kullanılmaktadır. Başarıyı değerlendirmek için kullanılan testler dört gruba ayrılabilir. Bunlar doğruluk testi, duvar pası testleri, vücut hareketi testleri ve uzaklık-güç için fırlatma-şut testleridir. Bazı testler birçok gruptan farklı yönler almıştır. Bu testlere birleşik testler adı verilmektedir (Cengiz ve Semiz, 2010).

2. 1. 2. 1. 3. Fiziksel Uygunluk Testleri

Fiziksel uygunluk, kişilerin fiziksel etkinlikte bulma yetenekleri ya da o yeteneklere ulaşmalarını sağlayan özellikleri içinde bulunduran fiziksel etkinlik ürünüdür (Saçlı, Hünük ve İnce, 2010) . Öğrencilerin fiziksel uygunluk özelliklerinin gelişimlerini izleyebilmek için öğretmenler tarafından dönem başında ve sonunda ölçümler yapılabilir. En çok ölçülen fiziksel özellikler vücut kompozisyonu, kas kuvveti, kas dayanıklılığı ve esnekliktir. Tüm öğrencilere ayrı bir form oluşturularak ölçüm sonucunda ortaya çıkan veriler bu forma işlenebilir (MEB, 2007).

2. 1. 2. 1. 4. Yazılı Yoklamalar

Açık Uçlu Sınav: Soruların öğrencilere yazdırılarak ya da yazılı olarak verilerek belirlenen süre içerisinde öğrencilerin yazarak cevaplandığı sınav türüdür (Maral, 2009). Öğretmen sınav sorularını sınavdan önce hazırlar, sınavı yönlendirir ve sınavın puanlamasını yapar. Bu sınavda öğrencilerden cevapları düşünmeleri, tasarımları ve düzenleyerek yazmaları istenmektedir (Turgut ve Baykul, 2010).

Kullanışlı olmaları, üst düzey davranışları yoklaya bilmeleri, şans faktörünün olmaması, öğrencilerin dili yazılı olarak kullanma becerilerinin ölçülmesinde en geçerli araç olması bu sınav türünün avantajlı yönleridir. Kapsam geçerliliğinin düşük olması, puanlamanın çok zaman alarak kullanışlılığı düşürmesi ve yazıların güzelliği, ifade gücü, yazılı kağıdının düzeni, kompozisyon yazma yeteneği gibi faktörlerin sınavların puanlanmasını etkileyerek geçerliği düşürmesi ise yazılı sınavların dezavantajlı yönlerindedir (Doğan, 2007).

Kısa Cevaplı Sınav: Sorulara tek kelime veya birkaç kelimeyle cevap verilmesi istenen ya da cümlede geçen boşluğu doldurma şeklinde olan sınav türüdür. Bu sınavlarda cevapların kesin nitelikte olması puanlamanın objektif olmasını sağlamaktadır. Kısa cevaplı sınavlar yazılı sınavlara cevapların öğrencilerce düşünülerek ve tasarlanarak yazılması yönünden benzese de, cevapların öğrencilerin yorumuna elverişsiz olması yönünden farklılık göstermektedir. Ayrıca soruların tahmine dayanarak cevaplamaya

elverişsiz olması ve cevaplarla ilgili ipucu içermemesi yönüyle çoktan seçmeli, eşleştirmeli ve doğru yanlış test yöntemlerinden farklılık gösterir (Çepni, 2009).

Doğru Yanlış Sınavı: Soruların içinde verilen önermelerin doğru veya yanlışlığının öğrenciler tarafından cevaplandırılmasının istenildiği sınavlardır. Sorular doğru yanlış ya da evet hayır şeklinde cevaplandırılır. Bu sınav türünde iki seçenekten birinin doğru olması şans faktörünün devreye girmesine neden olur. Hazırlanmasının ve puanlamasının kolay olması ise doğru yanlış testlerinin olumlu yönüdür (Atılğan, 2009).

Çoktan Seçmeli Sınavlar: Belirli sayıdaki seçeneklerin arasından birinin seçilerek cevaplanması gereken sorulardan oluşan sınav türüdür (Doğan, 2007). Çoktan seçmeli madde, kök, doğru yanıt ve çeldiriciler olmak üzere üç temel kısımdan oluşur. Kök, genellikle soru tümcesini ifade eder. Doğru cevap, sorunun yanıtını oluşturan ifade veya kelimedir. Çeldiriciler, sorunun mantıklı yanlış yanıtıdır. Testlerdeki çeldirici sayısı sınıf düzeyine göre değişkenlik göstermektedir. Çoktan seçmeli testlerin nitelikli olması, kavrama ve üstü bilişsel becerileri ölçmeye ve çeldiricilerin az bilenle bilmeyeni yeterince çekmesine bağlıdır (Gültekin, 2014).

Eşleştirme Sınavı: Sorular ve cevaplar bölümü olarak iki gruba ayrılan ve birbirleriyle bağlantısı bulunan öğelerin birbirlerine bağlanması şeklinde yapılan sınav türüdür (Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak, 2009). Sorular rakamlarla sıralanırken, cevaplar ise harflerle sıralanır. Hazırlanmasının ve puanlamasının kolay olması, ilişkili olayların ölçme değerlendirilmesinde kullanımının kolay olması, cevabı rastgele tahmin etme şansını azaltması ve aynı anda soruları ve cevapları içermesi bu sınav türünün olumlu yönleridir (Yavuz ve Kepceoğlu, 2014).

2. 1. 2. 2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Alternatif Ölçme ve Değerlendirme

Uygulamaya konulan son beden eğitimi ve spor programında, öğrencilere bilgi, beceri ve değerlerin en iyi seviyede kazandırılması ana hedef olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilere etkin olacakları öğretim yaklaşımlarının uygulanması gerekliliği vurgulanmıştır. Yine bu programda öğrencilerin gelişimlerinin izlenmesi ve bu gelişime bağlı olarak yönlendirilmeleri önemsenmiştir (MEB, 2017).

Öğrencilerin işlenen derslerden, konulardan ne kadarını öğrendiklerini veya öğrencilerin becerilerinin gelişim düzeylerini belirlemek amacıyla çeşitli ölçme araçlarından faydalanılmaktadır. Bu ölçme araçlarıyla öğretimdeki eksiklikler belirlenerek olası çözüm önerileri geliştirilebilir. Beden eğitimi ve spor derslerindeki öğretim sürecinde ölçme değerlendirme uygulamalarına öğrencilerin katılımlarının sağlanması oldukça önemlidir. Değerlendirme sürecine öğrencilerinde dahil olması, onların motivasyonlarının

artmasını ve derse etkin bir şekilde katılımlarını sağlamaktadır. Bu durumda öğrenmenin verimli olmasına olumlu yönde katkı sağlamaktadır (Genç, 2008).

Alternatif ölçme yaklaşımları öğrencilerin kendi öğrenme düzeylerini kendilerinin belirleyebilmesi şansını öğrenciye tanır. Alternatif ölçme yöntemleri sayesinde öğrenciler, beden eğitimi dersindeki kazanımlarını değişik etkinliklerle ifade edebilirler. Beden eğitimi ve spor derslerinde öğrencilerin sınıf ile yaş seviyelerine uygun olarak bir takım ölçme ve değerlendirme etkinlikleri düzenlenebilir. Dolayısıyla, öğrencinin derste öğrendiği becerinin ölçülmesi başka bir ölçme aracı ile yapılırken, hareket etme alışkanlığını ve spor kültürünü öğrendiği bilginin ölçülmesi daha farklı ölçme araçları ile yapılabilmektedir. Bu ölçme ve değerlendirme araçları, görsel, işitsel veya yazılı materyallerden oluşabilir. Eğitim ortamında kullanılacak yöntemin amaçla paralellik göstermesi çok önemlidir (Bulca, Saraç ve Yapar, 2010).

Günümüz şartlarında öğretmenler, çeşitli yaş gruplarında, farklı düzeylerde ve farklı sosyo-ekonomik yapıda olan öğrenci gruplarıyla çalışmaktadırlar. Bu durumda, beden eğitimi derslerinde, ölçme ve değerlendirmenin farklı yöntem ve teknikler kullanılarak yapılmasını gerektirmektedir. Beden eğitimi etkinlikleri, bilişsel ve duyuşsal özelliklerin yanında ağırlıklı olarak devinişsel-fiziksel özellikleri barındırdığından, beden eğitiminde ve sporda ölçme ve değerlendirme etkinlikleri diğer alanlara göre daha da karmaşıktır (Can, 2014).

2. 1. 2. 2. 1. Performans Değerlendirme

Ürünün ve aynı zamanda sürecin de değerlendirilmesini amaçlayan performans değerlendirme, öğrencilerin günlük yaşamdaki problemleri ne şekilde çözebileceklerini ve problemleri çözmeye sahip oldukları bilgi ve becerileri ne şekilde kullanacaklarını göstermesini ister. Performans değerlendirme sayesinde öğrenciler, sınav saatleriyle sınırlandırılmadan uzun süre içerisinde çalışma yapma olanağına sahip olurlar (Yaşar, 2014).

Performans görevi bireysel çalışmalarla olabileceği gibi grup çalışmalarıyla da gerçekleştirilebilir. Bireysel ve grup çalışmaları ile öğrencilerin özgüveni ve bilimsel muhakeme becerileri artar. Performans değerlendirme sayesinde öğrenci sınav endişelerinin azaldığını fark eder, daha iyi ve kalıcı öğrenme gerçekleşir (Baykul, 2000).

2. 1. 2. 2. 2. Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo)

Öğrencilerin kendilerine öğretilenlerden uygulayabildikleri çalışma örneklerini ortaya koydukları birikimlerdir (Acar, 2014). Öğrenci ürün dosyası kullanılmadan önce amacına

karar verilmelidir. Öğrenci ürün dosyası belirli bir amaca hizmet edecek şekilde belirlenmelidir. Öğrenci ürün dosyasının amacına hizmet edebilmesi için bireysel olarak her bir öğrencinin dosyasında yer alan çalışmaları incelemek ve öğrenci gelişimi hakkında geribildirim vermek gerekmektedir. Öğrenci ürün dosyası puan verme, gruplama, öğretim veya tanılama amaçlı olabilir. Amacı belirlemek öğrenci ürün dosyasının bütün aşamalarını şekillendirmek açısından önemlidir (Gültekin, 2014).

Öğrenci ürün dosyası, geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerine göre öğretmenlere, velilere ve öğrencilerin kendilerine güvenilir ve dinamik bilgiler sağlamaktadır. Öğrenci ürün dosyasının bu yönü, onun eğitimde öncelikle tercih edilmesi gereken bir ölçme ve değerlendirme aracı olmasını sağlamaktadır (Birgin, 2008).

Beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin dosyaları, öğrencilerin ne şekilde düşündüklerini, hareket ettiklerini ve öğrenme düzeylerinin göstermektedir. Beden eğitimi ve spor dersinin içeriğini dikkate aldığımızda öğrenci ürün dosyalarının oluşturulma amacı öğrencilerin gelişimlerinin izlenmesidir. Öğrenci ürün dosyalarının içerisinde öğrencilerin kendileri hakkında yaptıkları değerlendirmeler bulunabilir (Çelik-Kayapınar ve Savaş, 2012).

2. 1. 2. 2. 3. Kontrol Listeleri

Bir dizi performans ölçütünün yazılı olduğu listeyi ifade eden kontrol listeleri, performansın niteliğinin veya davranışın gözlenme sıklığının tespit edilmesinde evet-hayır, var-yok şeklinde bir ifadeyle karar vermede kullanılır (Gültekin, 2014). Kontrol listeleri eğitim sürecinde öğrenciler hakkında bilgi toplamada ve toplanılan bilgilerin organize edilmesinde etkilidir. Bitirilmiş ya da yarım kalan çalışmalar ve malzemeler, kontrol listeleri aracılığıyla takip edilerek değerlendirilebilir. Öğrencilerin başarı düzeyleri “hayır”, “az”, “evet” ve “çok” gibi ölçeklerle değerlendirilebilir. Kontrol listeleri hafta hafta karşılaştırılarak öğrencilerde gelişimin olup olmadığı tespit edilebilir. Öğretmenlerin tercihlerine ve amaçlarına bakılarak kontrol listesinden elde edilen bilgiler, değerlendirmede öğretmene kaynaklık edebilir. Öğretmenler, kontrol listelerini diledikleri sayıda ve kullanabilecekleri şekilde hazırlayabilir (MEB, 2009).

2. 1. 2. 2. 4. Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubric)

Öğrencilerin cevaplarını ve performanslarını tanımlayan ve bunları sınırları önceden belirlenmiş ölçütlere göre puanlamada kullanılan araçlardır (Yaşar, 2014). Beden eğitimi ve spor derslerinde kazanımlara ulaşma düzeylerinin ölçülmesinde öğretmenlerin sıklıkla kullandıkları araçlardandır. Dereceli puanlama anahtarları, öğretmenlere, istenilen

becerinin en iyi şeklini tarifini yapmak, öğrencilere değerlendirme nedenlerini açıklamak, veli ve beden eğitiminin diğer paydaşlarına amaç ve sonuçları göstermek, öğretmenlerin ön yargısız ve tutarlı puan vermesini sağlamak ve öğrencileri değerlendirmek için gereken süreçleri kayıt altına almak amacıyla yapılır (İnce ve Saçlı, 2010).

Holistik (Bütüncül) dereceli puanlama anahtarları: Değerlendirmenin genel olarak yapıldığı zaman, çalışmaların sonucuna göre öğrencilere puan vermek amacıyla kullanılır. Bütüncül dereceli puanlama anahtarlarında süreçten çok, ortaya koyulan ürünlere, ürünlerin niteliklerine ve çalışmanın sonuçlarına odaklanılmaktadır (Kan, 2011).

Analitik (Ayrıışmış) dereceli puanlama anahtarları: Performansların farklı ölçütlere bölünmesiyle oluşurlar. İlk olarak ürünü oluşturan parçaların ayrı ayrı puanlanması yapılır ve bu puanlar toplanarak toplam puan hesaplanır. Analitik dereceli puanlama anahtarları, çalışmanın bölümlerine farklı notlar vermek için oluşturulur (Ersöz, 2012). Analitik puanlama anahtarları öğrenciye üstün ve sınırlı yönlerine ilişkin daha detaylı geribildirim sağlamaktadır. Böylece öğrenci, cevaplarından hangilerinin uygun olduğu, hangilerinin geliştirilmeye ihtiyacı olduğu bilgisine ulaşabilir (Gültekin, 2014).

2. 1. 2. 2. 5. Proje

Projeler, bir öğretmenin rehberliğinde öğrencilerin belirlenen bir konu üzerinde araştırma ve inceleme yapmaları, konu hakkında özgün düşünce ve görüş geliştirmeleri ve çıkarımda bulunarak yeni bilgilere ulaşmaları amacıyla yapılan çalışmalardır (Acar, 2014). Projeler, belirlenen bir sorunun ele alınarak çeşitli yönleriyle tanımlaması, tanımlanan soruna çözüm önerileri getirilmesi, sorunun çözümü için verilerin elde edilmesi, elde edilen verilerin analiz edilerek bulgulara dönüştürülmesi, ortaya çıkan bulgulara dayanarak sorunun çözülmesi için öneriler geliştirilmesi ve son olarak öğrencinin tüm süreci rapor halinde sunması süreçlerinden oluşur (Gelbal, 2013).

Öğrenciyi merkeze alan bir yapıya sahip olan projeler bireysel ve grup faaliyetleri için uygun bir yöntemdir. Öğrencilere bireysel veya grup içerisindeki görevlerinde kendilerini geliştirme imkanı sunar (Alıcı, 2011). Projeler, kendine özgü ayrıntılı yönergeler ve puanlama standartları gerektirir. Proje geliştirmek zorlu, karmaşık ve uzun bir süreçtir. Öğrencilerin, araştırma ve yaratıcılık gibi üst düzey zihinsel becerilerinin gelişmesini sağlar. Projelerin tasarlanmasından ortaya çıkarılmasına değin geçirilen süreç, bilimsel sürecin basamaklarından oluştuğu için öğrencilerin bilimsel süreç becerilerinin gelişmesine katkı sağlar (Acar, 2014).

2. 1. 2. 2. 6. Öz Değerlendirme

Öz değerlendirme, öğrencilerin kendi performanslarını değerlendirmesini ve kendi yeterlikleri hakkında karar verme yeteneklerini ölçen yöntemdir (Anagün, 2014). Öz değerlendirme bireyin sadece kendi çalışmasına not vermesi değil, ortaya konan işin niteliğini arttırmaya yönelik değerlendirme sürecine katılmasıdır. Öğrencinin gösterdiği performansı değerlendirmesi özellikle yaptığı işe karşı farkındalığını artırmaktadır. Öz değerlendirme performans dayanlı değerlendirmelerin temel yapı taşlarından biridir. Öz değerlendirmelerde yaygın olarak dereceleme ölçekleri ve açık uçlu maddeler bir arada kullanılır (Gültekin, 2014).

2. 1. 2. 2. 7. Akran Değerlendirme

Akran değerlendirme, öğrencilerin belirlenmiş ölçütler doğrultusunda arkadaşlarının çalışmalarını değerlendirme sorumluluğunu taşımları olarak tanımlanabilir. Benzer veya ya da birbirleriyle ilişkisi olan öğrenme görevlerini gerçekleştiren öğrencilerin, birbirlerinin performanslarını doğru şekilde gözlemleyebilmeleri, bu değerlendirme yaklaşımının temel varsayımdır (Anagün, 2014). Akran değerlendirme, hataların ve kavram yanlışlarının belirlenerek bilgilerde oluşan boşlukların kapatılmasını sağlar ve değerlendirmeler öncesinde, sırasında ve sonrasında öğrencilerin bilişsel ve üst bilişsel gelişimlerini destekler (Börkan, 2017).

Akran değerlendirme, beden eğitimi ve spor derslerinde iş birliğinin gerekli olduğu ikili çalışmalarda ve takım çalışmalarında kullanılabilir. Akran değerlendirme yönteminin öğretim süreci içerisinde kullanılması, öğretimi rahatlatmasının yanında öğrencilerin öğretim sürecine etkin bir şekilde katılımlarını sağlar. Öğrencilerin birbirlerinin çalışmalarını değerlendirmesiyle öğretmenlerin iş yükü de azalmış olur (Yılmaz, 2007).

2. 1. 2. 2. 8. Grup Değerlendirme

Grup değerlendirme, öğrenci gruplarının işbirliği halinde yaptıkları çalışmalar kapsamında yapılır. Bu değerlendirme yöntemi, grupların genellikle ne düzeyde başarılı olduğunu ve bu başarıda grupta bulunan üyelerin katkısının ne seviyede olduğuyla ilgili grup öğrencilerinin belirlemelerini içermektedir. Bu değerlendirmeler yapılarından kaynaklı olarak, akran değerlendirmeyi ve öz değerlendirmeyi içine alan katılımcı bir yaklaşıma dayanmaktadır (Göçer, Arslan ve Çaylı, 2017). Ürünle beraber sürecinde değerlendirilmesinin gerekmesi, öğrencinin gruba katkısını kendisinin değerlendirmesi, bireylerin hesap vermekten sorumlu tutulması ve öğrenciye gruptaki arkadaşlarının

yaptıkları çalışmalara dönük görüşlerinin sorulması, grup değerlendirmenin genel ilkeleridir (Anagün, 2014).

2. 1. 2. 2. 9. Kavram Haritaları

Kavramların ve bu kavramlar arasındaki ilişkilerin grafiksel bir teknikle sunulması şeklinde yapılan yöntemlerdir. Kavramlar farklı önermelerin oluşturulmasında kullanılabilirlerinden dolayı, değişik kategorilerde görülebilmektedirler (Doruk, 2014). Kavram haritaları, öğrencilerin kavramlara yükledikleri anlamların ve kavramlar arasında ilişkileri nasıl yapılandırdıklarının anlaşılması için oldukça faydalı bir yöntemdir. Öğrencilerin öğretim öncesinde ve sonrasında hazırlamış oldukları kavram haritaları incelenerek, öğretimin etkinlik düzeyi ve öğrencilerin öğrenme düzeyleri belirlenebilir (Turan-Oluk ve Ekmekci, 2017).

2. 1. 2. 2. 10. Tanılayıcı Dallanmış Ağaç Tekniği

Bu teknik, belli bir konu hakkında öğrencilerin ne öğrendiğini ya da hangi kavram yanılgılarına sahip olduğunun ve ön bilgilerinin belirlenmesi amacıyla kullanılabilir. Tanılayıcı dallanmış ağaç tekniğinde, öğrencinin zihninde oluşan yanlış bağlantıların ve bilgilerin ortaya çıkarılması hedeflenir. Böylece etkili öğrenme ve öğretme sürecinin oluşmasına olanak sağlanmış olur (Geçgel ve Şekerci, 2018). Bu teknik, bir konu hakkında öğrenci bilgisinin kontrol edilmesi amacıyla uygulanır. Bu teknikte, öğrencilerden temelden ayrıntıya doğru gidecek bir düzen içerisinde yanlış ve doğru sözcükleri seçmeleri ve doğru seçimi yapmaları beklenir. Ayrıca bu yöntemde, öğrencilere aynı konularda aşamalı soruların yöneltilmesinde kullanılabilir. Şans etkeninin çoktan seçmeli testlere göre daha az olmasına rağmen hazırlanmasının zor olması bu yöntemin pek kullanılmamasına neden olmaktadır (Çelikkaya, 2014).

2. 1. 2. 2. 11. Yapılandırılmış Grid

Yapılandırılmış gridler, bilgi öğrenilen ve bu öğrenimlerin birbirleriyle ilişkili olduğu kavramlardır. Bu yöntem, bilgilerin bütünlük içinde öğrencinin zihninde oluşturulacak yeni bilgilere zemin hazırlanmasında kullanılabilir. Yapılandırılmış gridlerin en önemli özelliği anlamlı öğrenmeyi ölçmeyi sağlaması, öğrencilerin bilişsel alandaki yanlış kavramları ve bilgi ağındaki eksiklikleri ortaya çıkarması için bir teşhis aracı olarak kullanılmasıdır (Göçer, Arslan ve Çaylı, 2017). Ayrıca yapılandırılmış gridler, öğrencilerin seçilen konuları anlamalarını test etmek amacıyla kullanılan, bellek kapasitesini çalıştıran, öğrencilerin sistematik kavram yanılgılarını belirlemek amacı için kullanılabilen, öğrencilerin

öğretmenleriyle birlikte oluşturacağı etkileşimli bir ortam sağlayan, güçlü ve esnek bir cevap değerlendirme yöntemidir (Çelikkaya, 2014).

2. 1. 3. Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Yapılmış Önceki Araştırmalar

2. 1. 3. 1. Öğretmenler Üzerinde Yapılmış Araştırmalar

Daniel ve King'in (1998) çalışmaları ilköğretim ve orta öğretim okullarında görevli olan 95 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Çalışmanın sonucuna göre, öğretmenlerin ölçme değerlendirme konusunda yeterli bilgilerinin olmadığı görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kullanılan kolay denilebilecek istatistiki bilgiler yönünden bile yetersiz oldukları belirlenmiştir.

Evans ve Campbell (2000) çalışmalarında, ölçme değerlendirme derslerini başarılı bir şekilde tamamlamış öğretmen adaylarının, ölçme ve değerlendirme çalışmalarını incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonucuna göre, öğretmen adaylarının alan uygulaması sürecinde, derslerde kullanılması tavsiye edilen birçok ölçme ve değerlendirme aracını kullanmadıkları belirlenmiştir.

Balcı ve Tekkaya (2000), fen alanında çalışan öğretmenlerin ölçme değerlendirme tekniklerinin uygulanması konusundaki görüşlerini belirleyen bir ölçek geliştirmek amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Hazırlanan bu ölçek fen, biyoloji, fizik ve kimya alanlarında çalışan 40 öğretmene uygulanmıştır. Uygulama sonucunda genel olarak öğretmenlerin belirtilen ölçme ve değerlendirme tekniklerini önemsedikleri ve sıklıkla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın sonucunda varılan diğer bir sonuç ise öğretmenlerin cinsiyetlerinin ölçme ve değerlendirme tekniklerinin kullanılmasında bir etkisinin olmadığıdır.

Güven'in (2001) ilköğretim öğretmenlerine yönelik yaptığı çalışmaya 120 sınıf öğretmeni katılmıştır. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (%77) ölçme değerlendirme uygulamaları ile bu konudaki bilgi ve beceriler bakımından kendilerinin yeterli olduklarını belirtmişlerdir. Çalışma sonucunda öğretmenlerin çoğunun (%76) ölçme ve değerlendirme alanındaki yeni gelişmelerden haberdar olmak ve eksikliklerini gidermek için hizmet içi eğitime ihtiyaçlarının olduğu belirlenmiştir.

Karaca'nın (2003) aday öğretmenlerin ölçme değerlendirmeye yönelik yeterlik düzeylerini kendi algılarına dayalı olarak belirlemek amacıyla yaptığı çalışmaya, devlet üniversitelerinin farklı bölümlerde öğrenim gören toplam 1190 4. sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda, aday öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliklerini, ölçeklerin tümü ve alt boyutlarında yeterince kazanamadıkları görülmüştür. Aday öğretmenlerin ölçme değerlendirme yeterlik düzeyleri, cinsiyet ile yeni mezun olunan lise türü

değişkenlerine göre istatistiksel olarak farklılaşmamaktadır. Buna karşın aday öğretmenlerin ölçme değerlendirme yeterlik düzeyleri, üniversitedeki genel başarı not ortalamasına ve kayıtlı oldukları programdan memnun olup olmamalarına göre manidar farklılık göstermektedir.

Zhang ve Burry Stock (2003) ABD’de yaptıkları çalışmalarında, öğretmenlerin yaptıkları ölçme değerlendirme uygulamalarını ve ölçme ve değerlendirme alanında kendilerini yeterli algılama düzeylerini araştırmışlardır. Çalışmaya ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görevli toplam 297 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin üst sınıflara çıktıkça doğru yanlış, kısa cevaplı ve çoktan seçmeli testler ve yazılı sınavlar gibi objektif sınavları daha fazla tercih ettikleri saptanmıştır. İlköğretimde görevli öğretmenlerinse performansa dayalı değerlendirmeleri daha fazla tercih ettikleri tespit edilmiştir. Diğer bir bulguya göre ölçme ve değerlendirme alanında aldıkları eğitim daha fazla olan öğretmenlerin, bu konudaki yeterliklerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ulutaş (2003) çalışmasında, genel liselerde çalışan branş öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme alanıyla ilgili yeterliklerini bilişsel alanda saptamak ve öğretmenlerin ölçme değerlendirme ilkelerini uygulama düzeylerini kendi algılarına göre ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışma toplam 202 branş öğretmeni üzerinde uygulanmıştır. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik düzeyleri arasında, bu alanda eğitim alıp almamaları, mezun oldukları okullar, branşlar ve hizmet süreleri değişkenlerine göre anlamlı farklılığın olup olmadığı tekyönlü varyans analizi ve t testiyle analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlikleriyle bu konudaki algıları arasında doğrusal bir ilişkinin olmadığını göstermiştir. Araştırmada ulaşılan diğer sonuçlara göre öğretmenlerin yeterlikleri arasında, ölçme ve değerlendirmeye ilişkin eğitim alan öğretmenlerin lehinde ve hizmet süresi 14 yıla kadar olanların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Çakan (2004) ilköğretim ve ortaöğretimde çalışan öğretmenlerin sınıf içi ölçme ve değerlendirme uygulamalarının üzerinde bir araştırma yapmıştır. Çalışma ilköğretimde (260) ve ortaöğretimde (244) görevli toplam 504 öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları öğretmenlerin çoğunun kendilerini ölçme değerlendirme konusunda yetersiz gördüklerini göstermiştir. Ayrıca ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretim öğretmenlerine kıyasla ölçme değerlendirme konusunda kendilerini daha yeterli algıladıkları görülmüştür.

Aydın (2005) araştırmasında, alternatif ölçme değerlendirme konusunda öğretmenlerin görüşleri ve derslerde uyguladıkları yöntemler üzerinde durmuştur. Araştırmada, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini ne düzeyde kullandıkları, bu teknikler konusundaki düşüncelerini ve öğretmenlerin kendilerinin

geliştirdikleri ölçme değerlendirme tekniklerinin olup olmadığının belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin bir kısmının alternatif ölçme ve değerlendirmeyi gerekli görmemesine karşın, çoğunun alternatif ölçme ve değerlendirmeyi gerekli gördüğü tespit edilmiştir. Diğer bir sonuca göre ise öğretmenlerin çoğunluğunun alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini tam anlamıyla bilmedikleri ve bunun sonucunda da derslerinde uygulamadıkları belirlenmiştir.

Susuwele ve Banda (2005) araştırmalarında, öğretmenlerin farklı ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanma konusunda sınırlı becerilere sahip olduklarını belirlemişlerdir. Ayrıca araştırmacılar çalışmalarında, öğretmenlerin devamlı kullandıkları ölçme ve değerlendirme teknikleri haricinde yeni teknikler kullanmaya meyilli olmadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Watt (2005), Sydney'de 11 farklı ortaöğretim okulundan 60 matematik öğretmenin katıldığı bir çalışma yapmıştır. Araştırmada öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik tutumlarının ve uygulama düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenler, özellikle ileriki yaş sınıfları için öğrencilerin yeteneklerini geçerli olarak ölçmesi açısından geleneksel testlerden memnundurlar. Öğretmenler genellikle alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uygun bir biçimde kullanmazken, hizmet tecrübesi az olan öğretmenlerin tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Gelbal ve Kelecioğlu (2007), öğretmenlerin ölçme değerlendirme yöntemlerini uygulamada karşılaştıkları sorunlar ve bu yöntemler konusundaki yeterlik algıları üzerine bir çalışma yapmışlardır. Çalışmaya ilköğretim okullarında 1 ile 6. sınıflarda çalışan 242 sınıf ve branş öğretmeni katılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenler kendilerini en fazla geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerinde yeterli görmüşlerdir. Öğretmenlerin alternatif yöntemlerde ise kendilerini yeterli görme düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin değerlendirmesine dayalı yöntemlerde öğretmenlerin hiç yeterli olmadıkları belirlenmiştir. Araştırmanın diğer bir sonucuna göre ise öğretmenlerin çoğunlukla kendilerini yeterlik yönünden pozitif düzeyde gördükleri ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uyguladıkları tespit edilmiştir.

Patton ve Griffin (2008), öğretmenlerin kendi ölçme ve değerlendirme uygulamalarını belirlemelerine ve incelemelerine, aktif öğretim ve öğrenimi destekleyen programlar düzenleyip uygulamalarına yardımcı olmak amacıyla bir proje geliştirmiş ve bu proje kapsamında iki öğretmenin algılarını incelemiştir. Projeye katılan öğretmenlerin yaşantılarında değişimin üç örneği belirgin şekilde saptanmıştır: 1. planlamanın gelişmesi, daha etkili organizasyon ve yönetim, 2. öğretim süreçlerini ve değerlendirmeyi düzenlemede gelişim ve 3. öğrenci akran değerlendirmesi ve öğrenci merkezli küçük alan

oyunlarını kolaylaştırıcı doğrudan olmayan eğitim yöntemleri kullanmayla karakterize öğretim rollerindeki değişim. Sonuç olarak, her ne kadar öğretmenler sağlam değişiklikler gerçekleştirdilerse de değerlendirme ve öğretim uygulamalarındaki köklü değişikliklerin aniden başarılmadığı ve değişimin, zaman, olanak ve sürekli bir desteğe ihtiyaç duyduğu belirlenmiştir.

Sağlam-Arslan, Avcı ve İyibil (2008), tarafından yapılan çalışma 38 fizik öğretmen adayının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin öğretmen adayları tarafından öğrenilme durumlarının ve öğretim koşullarının belirlenmesidir. Çalışmanın amacı çerçevesinde ilk olarak eğitim fakültelerinde öğretimde planlama ve değerlendirme derslerinde kullanılmakta olan kaynak kitaplar incelenmiştir. Sonrasında öğretmen adaylarına araştırmacılarca geliştirilen anket uygulanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda incelenen kaynak kitaplarda, alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanılmasına ilişkin açıklayıcı bilgilerin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının geleneksel ölçme değerlendirme yaklaşımı yerine alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımını benimsedikleri görülmüş fakat bu yöntemlerin kullanımı konusundaki bilgilerinin yetersiz olduğu belirlenmiştir.

Şahin, Ersoy ve Artar (2009) tarafından yapılan çalışmanın amacı sınıf öğretmen adaylarının yeni ilköğretim programı içerisindeki ölçme ve değerlendirme uygulamaları alanındaki yeterlik algı düzeylerinin belirlenmesidir. Araştırma sonucuna göre yeni ilköğretim programındaki ölçme ve değerlendirme konusunda sınıf öğretmen adaylarının çoğunun kendilerini yeterli ile kısmen yeterli arasında görmekte olduklarıdır. Yine araştırma sonucuna göre öğretim şekli, mezun olunan lise, mezun olunan bölüm ve cinsiyet değişkenleri bakımından öğretmen adaylarının yeterlik algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının yeterlik algı düzeyleri sınıf değişkenine göre incelendiğinde ise 4. sınıftaki öğrencilerin lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Yapalak (2009) ilköğretim fen bilgisi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme kavramları ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Öğretmen adaylarıyla yapılan ilk görüşmelerde, ölçme ve değerlendirme yöntemleri ilgili temel bilgilere sahip olma yönünden yetersiz oldukları görülmüştür. Yapılan etkinlikler ve örnek ders anlatımları sonrası dönem sonunda yapılan görüşmede öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme alanında istenilen yeterli bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir.

DeLuca ve Klinger (2010) araştırmalarında, aday öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusundaki yeterlik algılarını incelemişlerdir. Araştırmacılar çalışmalarının

sonucunda, aday öğretmenlerin ölçme değerlendirme felsefesini algılama ve bu felsefeyi rahat bir şekilde ifade edebilme konusunda doğrudan eğitime ihtiyaçları olduğunu öne sürmüşlerdir.

Yaman ve Karamustafaoğlu (2011) yaptıkları çalışmada, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme konusundaki yeterlik algı düzeylerini belirlemeyi hedeflemişlerdir. Belirlenen hedef doğrultusunda araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçek 464 öğretmen adayına uygulanmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki yeterlik algı düzeylerinin gerekli yeterlikte olmadığı tespit edilmiştir. Diğer sonuçlara baktığımızda öğretmen adaylarının yeterlik algı düzeylerinin mezun olunan ortaöğretim türü değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı olduğu ancak cinsiyet ve programlarına göre ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Mezun olunan ortaöğretim türü değişkenine göre olan farklılığın öğretmen lisesinden mezun olanların lehine olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adayları ölçme ve değerlendirme konusunda yetersiz olmalarının, üniversitede yeterli eğitim alamamalarından ve derslere alanında uzman kişilerin girmemesinden kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Yeşilyurt (2012) 312 öğretmen adayının katılımıyla yaptığı çalışmada, öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme alanındaki genel yeterlik algı düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucuna göre, öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algısı ölçeğinde yer alan ölçme teknikleri ve temel kavramlar boyutunda yeterlik algılarının yeterli düzeyde olduğu, istatistiksel çözümleme ve raporlaştırma boyutundaysa orta düzeyde olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Ayrıca araştırma sonucuna göre akademik başarı notu ve cinsiyet değişkenleri açısından öğretmen adaylarının yeterlik algıları arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Erdoğdu ve Kurt'un (2012) 35'i sınıf 154'ü branş öğretmeni üzerinde yaptıkları çalışmada, genel olarak öğretmenlerin ölçme değerlendirmedeki yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yine araştırmada mesleki ve ölçme ve değerlendirme alanındaki gelişmeleri takip eden öğretmenlerin yeterlilik algılarının daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Karamustafaoğlu, Çağlak ve Meşeci (2012) yaptıkları çalışmada, sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerini belirlemeyi ve bazı değişkenler açısından değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Çalışma 117 sınıf öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemlerini kullanmasında mezun olunan okul türü ve hizmet yılı değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin bulunmadığı görülmüştür. Ayrıca kadın öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemlerini kullanmada erkek öğretmenlere göre daha olumlu

oldukları belirlenmiştir. Araştırma sonucuna göre öğretmenler tarafından daha sık kullanılan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin performans değerlendirme, proje, drama ve kavram haritaları olduğu tespit edilmiştir. Dallanmış ağaç ve yapılandırılmış grid yöntemlerinin öğretmenlerce pek bilinmeyen ve bu yüzden az kullanılan yöntemler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Duran, Mıhladı ve Ballıel'in (2013) ilköğretim öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yeterlik düzeylerini belirlemeyi amaçladığı çalışmaya 40 öğretmen katılmıştır. Araştırmanın sonucuna genel olarak bakıldığında öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yeterliklerinin orta seviyede olduğu görülmüştür.

Şahin ve Uysal (2013), öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme alanındaki öz yeterlik algılarının öğretim durumu, sınıf, bölüm ve cinsiyet değişkenlerine göre değişip değişmediğini incelemeyi amaçladıkları çalışmalarına 181 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre, öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme öz yeterlik algılarının değişip değişmediğinin incelendiği değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunamamıştır.

Özbaşı, Çıkrıkçı ve Demirtaşlı'nın 2013 yılında 183 sınıf öğretmeni üzerinde yaptıkları çalışmada, öğretmenlerin genel olarak kendilerini ölçme ve değerlendirme alanında yeterli algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yeterlilik algı düzeylerinde hizmet yılı, sınıf mevcudu ve mezun olunan bölüm değişkenlerine göre farklılık olduğu görülmüştür.

İzci, Göktaş ve Şad (2014) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirmeye yönelik görüşlerinin ve yeterlik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada 250 öğretmen adayına ölçüt örnekleme yoluyla ulaşılmış ve öğretmen adaylarına araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçme değerlendirme yeterlik ölçeği ve alternatif ölçme değerlendirme tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uygulamadaki yeterlik düzeylerinin yeterli ve kısmen yeterli arasında olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre ise kadın ve erkek öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirmenin öğretme ve öğrenme sürecine katkıları ve sınırlılığı konusunda aynı görüşte oldukları saptanmıştır. Yine çalışmada öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme alanında kendilerini çok fazla yeterli hissetmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun nedeni ise fakültede alınan eğitimin niteliğine bağlanmaktadır. Öğretmen adaylarının azımsanmayacak bir kısmının (%33.2) öğretmen olduklarında ölçme değerlendirmeye ilgili bilgilerinin yetersiz olacağını düşünmeleri ve yarıya yakınının da (%48) üniversitede aldıkları ölçme değerlendirme derslerini yetersiz bulduklarını belirtmeleri yukardaki sonuçla paralel niteliktedir.

Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarını ve bu algıların bazı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla Yaralı (2017) tarafından yapılan araştırmaya 413 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki yeterlik algılarının istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma ile ölçme teknikleri alt boyutlarında orta düzeyde yeterli olduğu ve temel kavramlar alt boyutunda ise yeterli düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmada öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yeterlik algıları üzerindeki etkileri araştırılan cinsiyet, bölüm, yaş ve program türleri değişkenlerinin öğretmen adayları üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Sabancı ve Yazıcı (2017) yaptığı çalışmada, öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki yeterliklerine ilişkin algı düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışma grubu sosyal bilgiler eğitimi ve sınıf eğitimi bölümlerinde okuyan 270 öğretmen adayından oluşmuştur. Çalışmada öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme konusundaki yeterlik algı düzeyleri bazı değişkenler yönünden incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre cinsiyet, yaş ve akademik başarı değişkenlerinin öğretmen adaylarının algı düzeylerine anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Öğrenim görülen üniversite, öğrenim görülen bölüm ve lisans eğitimi değişkenlerinin ise öğretmen adaylarının algı düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Yine araştırma sonucuna göre öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algısı ölçeğinin tamamı değerlendirildiği zaman kendilerini orta yeterlik düzeyinde algıladıkları görülmüştür. Ayrıca öğretmen adaylarının geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarını alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarına göre daha çok kullandıkları belirlenmiştir.

2. 1. 3. 2. Beden Eğitimi Öğretmenleri Üzerinde Yapılmış Araştırmalar

Matanın ve Tannehil (1994) beden eğitimi öğretmenleri tarafından kullanılan sistematik değerlendirme, formal değerlendirme ve nesnel not verme ile ilişkili sorumluluk görev yapılarını incelemek amacıyla bir çalışma yürütmüşlerdir. Çalışmanın sonucunda, öğretmenler, öğrencileri aktif tutmanın öğrenci gelişimini değerlendirmekten daha önemli olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenler genellikle değerlendirme sürecini beceri testleri ile ilişkilendirmekle birlikte, bu testlerin öğrenci öğrenimini iyi bir şekilde ölçmediğini de kabullenmektedirler. Onlara göre öğrenci değerlendirmesi bireyselleştirilmeli ve not verme politikaları ve uygulamaları adil olmalıdır.

Melograno (2000) yaptığı çalışmada öğrenci ürün dosyası yöntemini beden eğitimi dersi için tasarlamıştır. Çalışmada ölçme ve değerlendirme uzmanları ve hizmet öncesi ve

hizmet içi beden eğitimi öğretmenleri için düzenlenecek çalışma atölyelerinde ve kurslarda kullanabilecek sekiz adımdan oluşan bir süreç belirlenmiştir. Bu süreçteki adımlar şöyle sıralanmıştır : (1) Genel ve özel amaçları belirlemek, (2) kullanılacak Öğrenci ürün dosyası çeşitlerine karar vermek, (3) organizasyon çerçevesi oluşturmak, (4) yapı, depo ve yönetim seçeneklerini tanımlamak, (5) maddelerin seçimi için bir süreç oluşturmak, (6) yansıtma ve kendi kendine değerlendirme tekniklerini belirlemek, (7) konferans stratejileri planlamak ve (8) değerlendirme kriteri ve prosedürleri geliştirmek.

Johnson ve Ward (2001) sınıf içi akran öğretiminin etkilerini ölçtüğü çalışmalarının sonucunda, öğrencilerin zamanın %90'ında birbirlerinin performanslarını doğru olarak belirledikleri ve akran öğretiminin müdahalesi düşük ve yüksek beceriye sahip kız öğrencilerde daha etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Keating, Silverman ve Kulinna (2001), hizmet öncesi beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel uygunluk testlerine yönelik tutumlarının, onların öğretmenlik yaptıklarında bu testleri kullanıp kullanmayacaklarına ve nasıl kullanacaklarına yönelik kararlarının bilgisini sağlayacağını düşündükleri çalışmalarında, öğretmenlerin okullarda fiziksel uygunluk testlerine yönelik tutumlarını ölçmek için bir araç geliştirmişlerdir. Güvenirlik ve geçerlik çalışmasına 10 devlet üniversitesinden 613 hizmet öncesi beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Aracın duyuşsal bileşeninin bir alt boyuta (Fiziksel Uygunluk Testlerinden Hoşnutluk) ve zihinsel bileşeninin de bir alt boyuta sahip olduğu (Fiziksel Uygunluk Testlerinin Önemi ve Kullanışlılığı) belirlenmiştir.

Mintah (2003) beden eğitimi derslerinde otantik ölçüm kullanımı ve çeşitleri ile beden eğitimi öğretmenlerinin otantik ölçmenin öğrencilerin benlik kavramı, motivasyon ve beceri gelişimi üzerine etkileri hakkındaki algılarını araştırmak amacıyla bir çalışma düzenlemiştir. Çalışmanın sonunda, otantik ölçmenin devlet okullarındaki beden eğitimi derslerinde yaygın olarak kullanıldığı bulunmuştur. Öğretmen gözlemi, kendi kendine gözlem, kontrol listeleri, akran gözlemi ve performans görevleri en sık kullanılan otantik ölçme formlarıdır. Yazılı sınavlar ile öğrenci ürün dosyaları pek kullanılmayan tekniklerdir. Beden eğitimi öğretmenleri, otantik ölçümün öğrencilerin motivasyonlarını, benlik kavramlarını ve becerilerini olumlu yönde etkilediğini öne sürmüşlerdir.

İnce, Çiçek ve Yılmaz-Saraç (2004) tarafından beden eğitimi öğretmenlerinin derslerinde yönelttikleri soruların incelendiği bir araştırma yapılmıştır. Yapılan bu araştırmaya 24 ilköğretim 2. kademe (6. ve 8. sınıflar) ve ortaöğretim düzeyinde eğitim veren öğretmenler katılmıştır. Her öğretmenin ikişer saati video kamera ile ve sesleri de kablosuz bir mikrofonla kaydedilmiştir. Kayıtlar tamamen çözümlendikten sonra öğretmenler tarafından öğrencilere ders süresince yöneltilen sorular Bloom'un 'Eğitim Hedefleri Sınıflamasına' göre sınıflandırılmıştır. Bulgulara göre öğretmenler tarafından

yöneltilen soruların %64.2'si bilgi düzeyindedir. Kalan %27.3'ü kavrama, %7.7'si uygulama, yüzde 0.8'i ise analiz düzeyinde yöneltilen sorular olarak tespit edilmiştir. Sentez ve değerlendirme düzeyinde ise soru yönetilmediği görülmüştür. Araştırmacılar elde ettikleri bulgular ışığında, beden eğitimi öğretmenlerinin özellikle öğrencilerin üst bilişsel becerilerini uyaran soru yöneltme davranışlarının geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Rink ve arkadaşları (2007) eğitimde reformların uygulanmasında öğretmenlerin değişimlere desteği ve değişimlerin sorumluluğunu anlamalarının önemli olduğunu vurguladıkları çalışmalarında, ABD'de beden eğitimi ölçme ve değerlendirme programları hakkında öğretmen algılarını incelemiştir. Sonuçlar, olumlu bir değişimin gerçekleştiğini ve program için öğretmenlerin desteği olduğunu göstermiştir. Öğretmenler ölçme ve değerlendirme programını sahiplenmek ve öğrenci başarısından kendilerinin sorumlu olduğunu düşünmektedirler. Bu nedenle de ölçme ve değerlendirmeye zaman ayırdıklarını belirtmişlerdir.

Şirinkan ve Erciş (2009) yaptıkları çalışmada, ilköğretimdeki beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında bulunan ölçme değerlendirme ve öğretim yöntemleri uygulama ölçütlerini araştırmışlardır. Farklı bölgelerden 16 ilde görevli 284 beden eğitimi öğretmenine uygulanan anket neticesinde, beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci değerlendirmelerinde genel olarak sözlü ve uygulamalı sınavlar yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Karp ve Woods (2008) beden eğitimi dersinde gelecekte kullanılacak ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yoğunlaşabilmek için aday öğretmenlerle bir çalışma yapmışlardır. Çalışmada aday öğretmenlerin otantik değerlendirme araçları geliştirmeleri ve kullanmaları sağlanmıştır. Sonuç olarak, son derece eksik öğretmen otoritesini rağmen, aday öğretmenler bu araçları kullanmanın değerlendirme hakkındaki inançlarını etkilediğini belirtmişlerdir. Bazı aday öğretmenler otantik değerlendirme hakkındaki bilgilerine yenilerini yerleştirip anlayışlarını geliştirirken, bazıları da var olan inanç yapılarını yeni bilgiyle değiştirmeye direnç göstermiştir.

Yılmaz ve Gündüz (2008), beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel özelliklerini ve ölçme değerlendirme yöntemlerinin uygulanmasına yönelik görüşlerinin belirlenmesi ve karşılaştırılması amacıyla bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışmaya Ankara merkez ilköğretim okullarında görevli 75'i kadın 84'ü erkek 159 (75 kadın, 84 erkek) beden eğitimi ve öğretmeni katılmıştır. Araştırmaya göre beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme değerlendirme yöntemlerinin uygulanmasına çokça önemsedikleri ancak öğretmenlerin karşılaştıkları bazı olumsuz nedenlerden ötürü ölçme değerlendirme uygulamalarını gereken seviyede yapamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Genç'in (2008) Mersin ve Adana illerinde ilköğretimde ve ortaöğretimde görevli 131'i kadın 150'si erkek beden eğitimi öğretmeni üzerinde yaptığı çalışmada, ilköğretimde görevli öğretmenlerin ortaöğretimde görevli öğretmenlerden ölçme değerlendirme yeterliklerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine on ve üstü hizmet yılına sahip öğretmenlerin ölçme değerlendirme yeterliklerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Son olarak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha fazla ölçme ve değerlendirme uygulamalarına katıldığı belirlenmiştir.

Şirin, Çağlayan ve İnce (2009) yaptıkları çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yeni ilköğretim programında bulunan ölçme ve değerlendirme yöntemleri konusuna ilişkin yeterlik algı düzeylerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucuna göre, beden eğitimi öğretmenlerinin yeni ilköğretim beden eğitimi ve spor programında bulunan ölçme değerlendirmeye ilişkin yeterlik düzeylerine yönelik algılarına ilişkin cevaplarının çoğunun kısmen yeterli ve yeterli arasında olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin kendilerini en fazla geleneksel ölçme değerlendirme yöntemlerinde yeterli görmüşlerdir. Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinde ise geleneksel yöntemlere göre kendilerini daha yetersiz gördükleri belirlenmiştir.

Arslan (2011), çalışmasında beden eğitimi öğretmen adaylarının ve ders verdikleri öğrencilerin ölçme ve değerlendirmeye yönelik algı düzeyleri üzerinde ölçme ve değerlendirme gelişim programının etkisini araştırmıştır. İlk amaç olarak öğretmen adaylarına uygulanan programın, öğretmen adaylarının eğitimde ölçme değerlendirme konusuna dönük yeterlik algıları ve beden eğitimi derslerinde alternatif ölçme ve değerlendirme konusuna yönelik genel algıları ile yeterlik algıları üzerine olan etkisi incelemiştir. Diğer amaçta ise, beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları tarafından alternatif ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemleri uygulanarak yapılan derslerin, derslere katılmış öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde ölçme ve değerlendirme konusuna yönelik algıları üzerindeki etkileri incelemiştir. Araştırma grubu 26 beden eğitimi öğretmen adayı ve onların alan uygulaması yaptıkları okullardaki öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın birinci amacının sonucuna göre, öğretmen adaylarına uygulanan gelişim programının öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye yönelik incelenen farklı yeterlik algılarına olumlu yönde etkisi olduğu görülmüştür. Araştırmanın ikinci amacının sonucuna göre ise deney grubundakilerin alternatif ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemleri uygulayarak yaptığı örnek beden eğitimi ve spor derslerinin, öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde ölçme ve değerlendirme konusuna yönelik algılarını olumlu olarak etkilediği belirlenmiştir.

Çelik ve Arslan (2012) yaptıkları çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki genel yeterlik algılarını tespit etmek ve

bazı değişkenlere göre öğretmen adaylarının yeterlik algıları arasında anlamlı farklılıklar bulunup bulunmadığını incelemiştir. Yaptıkları çalışmaya 200 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmada öğretmen adaylarına, ölçme değerlendirme genel yeterlik algısı ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda ölçeğin tamamı ve her üç boyutunda öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme alanındaki genel yeterlik algı düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre üniversitede aldıkları ölçme ve değerlendirme dersini yetersiz gören öğretmen adaylarının yeterlik algılarının da düşük seviyede olduğu araştırmacılarca tespit edilmiştir. Araştırmanın diğer sonuçlarına baktığımızda öğrenim görülen okul ve cinsiyet değişkenlerinin öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algılarının üzerinde istatistiksel yönden anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir.

Arslan, İlker ve Demirhan (2013) yaptıkları çalışmada ölçme ve değerlendirme gelişim programının, beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitimde ölçme değerlendirme ve beden eğitiminde alternatif ölçme ve değerlendirme konusuna yönelik genel algıları ile yeterlik algılarının üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmaya 26 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmen adaylarına uygulanan ölçme değerlendirme gelişim programının, onların ölçme değerlendirme konusunda incelenen farklı yeterlik algılarına olumlu yönde etkisi olduğu görülmüştür.

Can (2014) yaptığı çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme değerlendirme alanındaki yeterlik algılarını çeşitli değişkenlere göre araştırmak ve bu algılara ilişkin çözüm önerileri sunmayı amaçlamıştır. Araştırmaya Muğla ilinde çalışan 156 beden eğitimi ve spor öğretmeni katılmıştır. Araştırmada sonucunda, ortaöğretimde görevli öğretmenlerin ölçme değerlendirmeye ilişkin yeterlik algılarının ilköğretimde görevli öğretmenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre kadın öğretmenlerin kendilerini, erkek öğretmenlerden daha yeterli gördükleri belirlenmiştir. Ayrıca 11 yıl ve üstünde görev yapan öğretmenlerin, 1 ila 10 yıl arasında görev yapan öğretmenlere göre ölçme ve değerlendirme konusunda bilimsel etkinliklere katılan öğretmenlerin katılmayanlara göre kendilerini daha yeterli algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Yaygın (2015), çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme değerlendirme konusuna yönelik özel yeterlik, genel yeterlik ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algılarını bazı değişkenlere göre incelenmeyi hedeflemiştir. Çalışmanın araştırma grubu on beş farklı ilde görevli 221 kadın, 493 erkek toplam 714 beden eğitimi ve spor öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler kendilerini ölçme değerlendirme genel yeterlik algısı ölçeğinde orta düzeyde yeterli, beden eğitimi dersi ölçme ve değerlendirme yeterliği algı ölçeğinde yeterli düzeyde, alternatif ölçme

değerlendirme yeterlik algısı ölçeğinde olumlu yönde yeterli görmüşlerdir. Ayrıca hizmet yılı, yaş ve okul türü değişkenlerinin, öğretmenlerin beden eğitimi dersi ölçme değerlendirme yeterlik algısı, ölçme değerlendirme genel yeterlik algısı ve alternatif ölçme değerlendirmeye ilişkin algı düzeylerinin üzerinde etkisinin olduğu belirlenmiştir.

Özkoparan (2016) çalışmasında, ortaokullarda görevli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanma sıklıkları ve bu yöntemlere yönelik görüşlerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Ortaokullarda görevli 257 beden eğitimi ve spor öğretmeni araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Örnekleme oluşturan öğretmenlerden 25'i ile araştırmanın nitel verilerinin oluşturulması için görüşülmüştür. Sonuç olarak, 25 öğretmene alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin bilgi düzeyleri sorulmuş, 12 öğretmen bu yöntemler konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını, 11 öğretmen yeterli bilgilerinin olduğunu ve 2 öğretmen ise kısmen yeterli bilgilerinin olduğunu belirtmiştir. Diğer bir sonuca göre ise beden eğitimi öğretmenlerinin çoğu, alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin uygulanışında görülen en önemli sorunun zamanın yetmemesi olduğunu belirtmişlerdir. Yine çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerini kullanma sıklığı puanlarının cinsiyete göre erkek beden eğitimi ve spor öğretmenleri lehine anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kalemoğlu-Varol (2016) çalışmasında, beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme konusuna ilişkin tutumları ile öz yeterlik inançları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya 86 kadın, 93 erkek toplam 179 öğretmen aday katılmıştır. Veriler "Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmede Aday Öğretmenlerin Öz-Yeterlik Algıları" ve "Eğitimsel Ölçek Envanterine Yönelik Tutum" ölçekleri kullanılarak toplanmıştır. Yapılan araştırma sonucuna göre, ölçme ve değerlendirme "Öz Yeterlik Temelli Beceri" inancının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin tutuma orta düzeyde bir etkiye bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca, aday öğretmenlerin eğitimde ölçme değerlendirme konusuna yönelik öz yeterlik inançlarının ve tutum düzeylerinin yüksek olduğu bulunmuştur.

2. 2. Literatür Taramasının Sonucu

Ölçme ve değerlendirme eğitim ve öğretimin yapısını oluşturan temel bölümlerdendir. Eğitim öğretim süreci sonunda öğrenmenin ne düzeyde gerçekleştiğini ölçme ve değerlendirme sayesinde öğreniriz. Her bir öğrencinin farklı bilgi ve beceri düzeyine sahip olduğu düşünülüğünde, öğrencilerin değerlendirilmesinde uygulanacak olan ölçme değerlendirme yöntemleri oldukça önemlidir. Bu nedenle ölçme değerlendirme uygulamalarında, öğrencilerin bilgi ve becerilerinin değerlendirilmesine en iyi hizmet

edecek yöntemlerin seçilmesi gerekir. Öğrencilerin bilgi ve becerisini ölçebilecek uygun yöntemin seçilmesi de ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinden en iyi verimi almamızı sağlayacaktır.

Eğitimde ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin yapısının nasıl olacağı öğretim programlarıyla belirlenmektedir. Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme sürecinde daha aktif olduğu yapılandırıcı yaklaşım, 2006 yılında çıkan öğretim programında benimsenmiştir. Yapılandırıcı yaklaşımın uygulamaya konulmasıyla beraber geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleri haricinde birçok alternatif yöntemler ortaya çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bilgi ve becerilerinin farklı yöntemlerle ölçülmesine olanak sağlamıştır.

Yenilenen öğretim programlarıyla birlikte beden eğitimi ve spor derslerinde farklı etkinlikler ve kazanımlar ortaya çıkmıştır. Bu da derslerde yapılan ölçme değerlendirme uygulamalarında, geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleriyle beraber alternatif yöntemlerinde kullanılmasını gerekli kılmıştır. Alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri öğrencilerin farklı ölçme araçlarıyla değerlendirilebilmelerini ve ölçme ve değerlendirme sürecine aktif olarak katılmalarına olanak sağlamıştır. Ayrıca hiçbir ölçme değerlendirme yönteminin birbirinden üstün olduğunu söyleyemeyiz. Her bir yöntem farklı alanlardaki bilgi ve becerileri ölçmek için geliştirilmiştir.

Birçok alternatif ölçme ve değerlendirme yönteminin ortaya çıkması öğretmenlerin farklı türlerdeki ölçme araçlarını geliştirmelerini ve uygulamalarını gerekli kılmıştır. Bu nedenle öğretmenlerin ölçme değerlendirme faaliyetlerini verimli bir şekilde uygulayabilmesi için, öğrenci başarılarını izleme ve değerlendirme becerisinde olan, bu alanda olumlu tutumlar kazanmış, gereken düzeyde ölçme değerlendirme bilgi ve yeterliğe sahip olması beklenir.

Öğretmen ve öğretmen adaylarının ölçme değerlendirmeye ilişkin yeterlikleri ile ilgili önceki araştırmaları incelediğimizde, konuyla ilgili farklı araştırma sonuçlarına ulaşılmıştır. Bazı araştırma sonuçlarına göre öğretmen ve öğretmen adayları kendilerini genel ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uygulamada yeterli görürken alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uygulamada yetersiz görmüşlerdir. Öğretmen adayları ile yapılan bazı araştırmalarda ise öğretmen adayları ölçme ve değerlendirme konusunda kendilerini ilk görüşmelerde yetersiz görürken, yapılan ölçme ve değerlendirme uygulamalarından sonra kendilerini yeterli görmüşlerdir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri özelindeki çalışmaları incelediğimizde, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının istenilen düzeyde olduğunu gösteren çalışmalar olmakla birlikte, öğretmenlerin bu konuda yetersiz olduğu sonucuna ulaşılan çalışmaların daha fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca beden eğitimi ve spor

öğretmeni adayları üzerinde yapılan farklı araştırmalarda, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme alanında kendilerini ilk görüşmelerde yeterli bulmazken, uygulanan ölçme değerlendirme çalışmalarından sonra kendilerini yeterli gördükleri belirlenmiştir.

Önceki araştırmaların sonuçlarına genel olarak baktığımızda ise, öğretmen adayları ve öğretmenlerin ölçme değerlendirme algılarının yeterli olduğunu ve orta düzeyde yeterli olduğunu gösteren çalışmalar olmakla birlikte, öğretmen adayları ve öğretmenlerin ölçme değerlendirmeye ilişkin kendilerini yetersiz gördükleri çalışmaların daha fazla olduğu görülmüştür.

3. YÖNTEM

Bu bölüm; verilerin analiz edilmesi süreci içerisinde yapılan işlemler ve araştırmanın modeli, araştırma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları hakkındaki bilgilerden oluşmaktadır.

3. 1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama araştırmaları, geniş grupların özelliklerini ve görüşlerini betimlenmeyi amaçlayan araştırmalardır. Bu araştırma yönteminde araştırmacılar, bireylerin özelliklerinin ve görüşlerinin kaynaklanma nedeninden ziyade örnekleme oluşturan bireylere göre ne şekilde dağıldığını dikkate alırlar (Karasar, 2009).

3. 2. Araştırma Grubu

Araştırmanın grubunu; 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında yedi farklı devlet üniversitesinde (Ahi Evran, Marmara, Karadeniz Teknik, Kırıkkale, Sütçü İmam, Erciyes, Atatürk) öğrenim gören 168'i (%40) kadın, 252'si (%60) erkek olmak üzere toplam 420 beden eğitimi ve spor öğretmen adayı oluşturmaktadır.

3. 3. Verilerin Toplanması

Çalışma verilerinin toplanılması amacıyla hazırlanan ölçekler, yedi farklı devlet üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Uygulama sırasında öğretmen adaylarına ölçeklerin cevaplandırılmasında dikkat edilecek noktalar açıklanmıştır. Öğretmen adayları ölçekleri sessiz bir ortamda ve bireysel olarak cevaplamıştır.

3. 3. 1. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, Kişisel Bilgi Formu (Ek-1), Öğretmen Adayları İçin Ölçme ve Değerlendirme Genel Yeterlik Algısı Ölçeği (ÖDGYAÖ) (Ek-2), Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği (AÖDYAÖ) (Ek-3) ve veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

3. 3. 1. 1. Kişisel Bilgi Formu

Yedi farklı devlet üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarına 6 sorudan oluşan bilgi formu uygulanmıştır. Bu formun amacı, öğretmen adaylarının kişisel özellikleri hakkında bilgi toplamak ve araştırmada inceleme konusunun bağımsız değişkenlerini oluşturmaktır. Bu amaçla araştırmada inceleme konusu olan, cinsiyet, sınıf, akademik not ortalaması, mezun olunan lise ve üniversitede alınan ölçme ve değerlendirme dersini yeterli bulup bulmama değişkenleri ile ilgili sorulardan oluşmaktadır.

3. 3. 1. 2. Öğretmen Adayları İçin Ölçme ve Değerlendirme Genel Yeterlik Algısı Ölçeği (ÖDGYAÖ)

Nartgün (2008) tarafından geliştirilen bu ölçek, beşli Likert tipinde bir ölçektir ve 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçek "temel kavramlar" (6 madde), "ölçme teknikleri" (9 madde) ve "istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma" (9 madde) olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Maddeler "*Çok Yeterliyim*" (5 puan) ve "*Çok Yetersizim*" (1 puan) arasında puanlandırılmıştır. Dolayısıyla, ölçekten alınabilecek puanların toplamı 24 ila 120 arasında oluşmaktadır. Bu bilgilere bakılarak, temel kavramlar boyutundan en az 6 ve en fazla 30 puan, ölçme teknikleri ve istatistiksel çözümlene raporlaştırma boyutundan en az 9 ve en fazla 45 puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan puanların yüksek olması durumunda aday öğretmenlerin kendilerini ölçme değerlendirme alanında yeterli gördükleri ve ölçekten alınan puanların düşük olması durumunda ise bu konuda öğretmen adaylarının kendilerini yetersiz gördükleri şeklinde yorumlanmaktadır.

Ölçeğin üzerinde yapılan açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre, ölçeğin tek boyutlu olarak ta kullanılabileceği görülmüştür. Bu doğrultuda yapılan açımlayıcı faktör analizi neticesinde alt boyutların faktör yük değerleri hesaplanmıştır. Temel kavramlar maddelerinin faktör yük değerleri .75 - .82 arasında, ölçme teknikleri maddelerinin faktör yük değerleri .48 - .78 arasında ve istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma maddelerinin faktör yük değerleri ise .46 - .86 arasındadır. Alt boyutların açıkladığı toplam varyans % 64.88 (1. faktör % 22.13, 2. faktör % 22.00. 3.faktör % 20.75)'dir. Başlangıç öz değerlerine göre 1. faktöre ait özdeğerin (5.074) 2. faktöre ait özdeğerin (1.707) üç katından fazla olması ölçeğin tek boyutlu kullanılabilmesine de olanak sağlamıştır. Ölçeğin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısının .87 olduğu belirlenmiştir. Üç alt boyutun Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları ise sırasıyla .84, .79 ve .77 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin test tekrar test güvenilirlik seviyesinin belirlenmesi amacıyla yapılan uygulama sonucunda ise korelasyon katsayısı .91 bulunmuştur (Nartgün, 2008).

Ölçeğin beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları için geçerlik ve güvenilirliğe sahip olup olmadığının belirlenmesi amacıyla 200 öğretmen adayının (4.sınıf) katıldığı bir çalışma yapılmıştır. Yapılan istatistiksel hesaplamaların ardından, ölçeğin beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçme değerlendirme genel yeterlik algılarını belirleyebilecek yeterli geçerlik ve güvenilirliğe sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Arslan, 2011). Ayrıca ÖDGYAÖ'nün araştırmancının örneklemini üzerinde tekrarlanan güvenilirlik hesaplamasında, ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı (α) 0.88 olarak bulunmuştur.

3. 3. 1. 3. Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği (AÖDYAÖ)

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin derslerinde kullanabilecekleri alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlik algılarının belirlenmesi amacıyla uygulanan bu ölçek, Şirin, Çağlayan ve İnce (2009), tarafından geliştirilmiştir. Arslan (2011) tarafından ölçeğin aday beden eğitimi öğretmenleri tarafından da kullanılabilirliğinin belirlenmesi amacıyla geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmaya 243 öğretmen adayı (4. sınıf) katılmıştır. Katılımcıların 119'unu kız (\bar{X} Yaş=21.67±1.62), 124'ünü erkek (\bar{X} Yaş=22.13±1.91) öğretmen adayı oluşturmuştur. Yapılan istatistiksel işlemler neticesinde Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları ölçeğin güvenilirlik düzeyinin yeterli olduğunu göstermektedir. Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları alt boyutlarda sırasıyla .88, .87, .87 ve ölçeğin bütünü için .93 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar ölçeğin, öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarını belirleyebilecek düzeyde geçerlik ve güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışma sonucunda, Orjinali 43 maddeden oluşan formdan 12 madde uzman onayına da başvurularak çıkarılmıştır. Son haliyle üç alt boyuttan oluşan ölçeğin, birinci alt boyutunda (uygun ölçme araçlarını seçme) 13 madde, ikinci alt boyutunda (ölçme araçlarını uygulama) 7 madde ve üçüncü alt boyutunda (verilerin değerlendirilmesi) 11 madde bulunmaktadır. Buna göre ölçek toplam 31 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, “ Çok Yeterliyim” (5) ile “Hiç Yeterli Değilim (1)” arasında derecelendiğinden ölçeğin bütününden alınabilecek puan aralığı 31-155 arasında değişmektedir. Benzer şekilde, “uygun ölçme araçlarını seçme (13 madde)” alt boyutunun puan aralığı 13-65; “ölçme araçlarını uygulama (yedi madde)” alt boyutunun puan aralığı 7-35 ve “verilerin değerlendirilmesi” alt boyutunun puan aralığı 11-55'dir.

Ölçek puanlarının yorumlanmasında ölçeğin bütününden ve her bir alt boyuttan elde edilen toplam puanlar ya da aritmetik ortalamalar kullanılabilir. Ölçekten elde edilecek yüksek puanlar, beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçme değerlendirme araçlarının seçilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi aşamalarında kendilerini yeterli gördüğü,

düşük puanlar ise yetersiz gördüğü şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, AÖDYAÖ'nün araştırmanın örnekleme üzerinde tekrarlanan güvenilirlik hesaplamasında, ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı (α) 0.95 olarak bulunmuştur.

3. 3. 2. Veri Toplama Süreci

Kişisel bilgi formu, ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ 2015-2016 eğitim öğretim yılında yedi farklı devlet üniversitesinde (Ahi Evran, Marmara, Karadeniz Teknik, Kırıkkale, Sütçü İmam, Erciyes, Atatürk) 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları tarafından gönüllülük esasıyla doldurulmuştur. Ölçekler posta yoluyla gönderilmiş ve posta yoluyla geriye toplanmıştır. Bu süreçten önce üniversitedeki ilgili öğretim elemanı ile irtibata geçilmiştir. Ölçekler, ilgili öğretim elemanları tarafından araştırmanın amacı açıklanarak gönüllü öğrencilere uygulanmıştır. Öğretmen adayları tarafından doldurulan ölçekler araştırmacı tarafından incelenmiş ve hatalı doldurulmuş olanlar araştırma kapsamına alınmamıştır. Son işlem olarak ölçeklerin kabul edilebilir nitelikte olanları kodlanarak bilgisayara aktarılmış ve böylece ölçekler analiz sürecine hazır hale getirilmiştir.

3. 4. Verilerin Analizi

Ölçeklerden toplanan veriler SPSS 21 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Ölçeklerin normal dağılıma uygunluğunu belirlemek amacıyla tek örneklem Kolmogorov Smirnov Testi uygulanmıştır. Test sonucunda veriler normal dağılım gösterdiği için verilerin analizinde parametrik testler kullanılmıştır. Gruplara ilişkin ikili karşılaştırmalarda t testi, çoklu karşılaştırmalarda tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Grupların arasındaki farkları belirlemek içinse Tukey testi uygulanmıştır. İki ölçek ve alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon testi yapılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının kişisel özellikleri ve araştırmanın alt problemlerine ilişkin görüşler tablolar halinde sırasıyla verilmiştir.

Tablo 1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Tanımlayıcı İstatistikleri

Değişkenler	n	%
Cinsiyet	Kadın	168 40.0
	Erkek	252 60.0
	Toplam	420 100.0
Sınıf	3.Sınıf	229 54.5
	4.Sınıf	191 45.5
	Toplam	420 100.0
Üniversite	Karadeniz Teknik Üniversitesi	47 11.2
	Kırıkkale Üniversitesi	75 17.9
	Sütçü İmam Üniversitesi	66 15.7
	Erciyes Üniversitesi	77 18.3
	Ahi Evran Üniversitesi	80 19.0
	Atatürk Üniversitesi	47 11.2
	Marmara Üniversitesi	28 6.7
	Toplam	420 100.0
Lise	Düz Lise	200 47.8
	Anadolu Lisesi	83 19.9
	Meslek Lisesi	102 24.4
	Öğretmen Lisesi	7 1.7
	Spor Lisesi	26 6.2
	Toplam	418* 100.0
Akademik Ortalama	2.49 ve altı	103 24.6
	2.50-2.99	201 48.1
	3.00 ve üstü	114 27.3
	Toplam	418* 100.0
Ölçme ve Değerlendirme Dersinin Yeterliliği	Evet	165 45.2
	Hayır	200 54.8
	Toplam	365* 100.0

* Bazı katılımcılar bu sorulara cevap vermemiştir.

Yukarıdaki tabloya baktığımızda araştırma grubunun 168'i kadın (% 40) ve 252'si (% 60) erkeklerden oluşmaktadır. Bu dağılımın yetenek sınavlarındaki kontenjan dağılımına uygun olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının % 54.5'i (229) 3. sınıfta, % 45.5'i (191) 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Araştırmaya en fazla katılımın Ahi Evran

Üniversitesi (n=80), Erciyes Üniversitesi (n=77), en az katılımın ise Atatürk ve Karadeniz Teknik Üniversitesi (n=47) ile Marmara Üniversitesi (n=28) olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının mezun olduğu lise türlerine bakıldığında öğretmen lisesi (n=7) ve spor lisesi (n=26) ve en fazla mezun olunan lise türünün düz lise (n=200) olduğu görülmektedir. Öğretmen ve spor lisesi çıkışlı öğrencilerin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde diğer lise çıkışlılarına oranla az olması düşündürücü bir bulgudur. Öğretmen adaylarının akademik not ortalamalarının 2.50 – 2.99 aralığında yığıldığı görülmektedir (n=201, %48.1). Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının 165'i (45.2) üniversitede lisans düzeyinde gördükleri ölçme ve değerlendirme dersini yeterli bulurken 200'ü (54.8) yetersiz bulmaktadır.

Tablo 2. Ölçme Değerlendirme Genel Yeterlik Algısı Ölçeği Maddelerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Boyut 1: Temel Kavramlar	n	\bar{x}	Ss
1	Doğrudan, dolaylı ve türetilmiş ölçme	420	3.47	0.96
2	Tanılayıcı, biçimlendirici ve değer biçmeye dönük değerlendirme	420	3.45	0.90
3	Nitel/nicel, sürekli/süresiz, bağımlı/bağımsız/kontrol değişkenleri	420	3.45	0.95
4	Adlandırma/sınıflama, sıralama, eşit aralıklı, oranlı ölçekler	420	3.50	0.99
5	Görünüş, kapsam, yapı, benzer ölçekler, yordama geçerliliği	420	3.40	0.99
6	Ölçme hatası, güvenilirlik, güvenilirlik türleri: test-tekrar test, paralel formlar, eşit yanlar, iç tutarlılık, puanlayıcılar arası uyum	420	3.38	1.08
	Boyut 2: Ölçme Teknikleri			
7	Kazanımın yapısına uygun çoktan seçmeli soru tipini belirleme, yazma, uygulama ve puanlama	420	3.58	1.00
8	Kazanımın yapısına uygun kısa cevaplı soru yazma, uygulama ve puanlama	420	3.51	1.01
9	Kazanımın yapısına uygun eşleştirme tipi soru yazma, uygulama ve puanlama	420	3.50	1.00
10	Kazanımın yapısına uygun doğru yanlış tipi soru yazma, uygulama ve puanlama	420	3.50	1.01
11	Kazanımın yapısına uygun açık uçlu soru yazma, uygulama ve puanlama	420	3.41	1.09
12	Kazanımın yapısına uygun performans görevi belirleme, uygulama ve puanlama	420	3.36	1.07
13	Öğrenci ürün dosyasına dayalı ölçme sürecini işletebilme	420	3.21	1.06
14	Kazanımın yapısına uygun kavram haritaları kelime ilişkilendirme, tanılayıcı dallanmış ağaç, yapılandırılmış grid hazırlama, uygulama ve puanlama	420	3.27	1.04
15	Duyuşsal ve psikomotor niteliklerin ölçülmesi	420	3.46	1.00
	Boyut 3: İstatistiksel Çözümleme ve Raporlaştırma			
16	Madde güçlük indeksi ve madde ayıricılık gücü hesaplama ve yorumlama	420	3.24	1.04
17	Frekans dağılımları ve grafiksel gösterimler	420	3.21	0.98
18	Ortalama, ortanca, mod vb. hesaplama ve yorumlama	420	3.33	1.10
19	Ranj, standart sapma, varyans vb. hesaplama ve yorumlama	420	3.27	1.11
20	Normal dağılım, çarpıklık, basıklık vb. hesaplama ve yorumlama	420	3.19	1.08
21	Verilerin yapısına uygun korelasyon tekniğinin belirlenmesi, hesaplamanın yapılması ve yorumlama	420	3.18	1.10
22	t-testi, F testi vb. istatistikleri hesaplama ve yorumlama	420	3.02	1.12

Tablo 2'nin devamı

23	Mutlak değerlendirme, bağıl değerlendirme vb.	420	3.33	1.06
24	Öğrencilere, yöneticilere ve velilere sunulacak raporların hazırlanması	420	3.28	1.08
Boyut 1: Temel kavramlar		420	20.66	4.46
Boyut 2: Ölçme teknikleri		420	30.80	6.60
Boyut 3: İstatistiksel çözümlene ve raporlaştırma boyutu		420	29.03	6.98
Genel Ortalama		420	80.49	15.47

Tablo 2 incelendiğinde 24 maddeden oluşan ölçeğin her bir maddesinden elde edilebilecek puanlar 1 (yetersizim) ile 5 (çok yeterliyim) arasında değişmektedir. Alt boyutlardan alınabilecek en az ve en çok puanlar sırasıyla birinci alt boyuttan 6-30, ikinci alt boyuttan 9-45 ve üçüncü alt boyuttan 9-45 arasındadır. Ölçekten alınabilecek toplam puanlar ise 24 ila 120 arasında olacaktır. Bu bilgilere göre tablo incelendiğinde, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algılarının ÖDGYAÖ ($\bar{X}=80,49$) ve istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma ($\bar{X}=29,03$) alt boyutunda orta düzeyde, temel kavramlar ($\bar{X}=20,66$) ve ölçme teknikleri ($\bar{X}=30,80$) alt boyutlarında ise yeterli düzeyde olduğu görülmektedir. Ölçeği alt boyutlarına göre incelediğimizde, beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları “ölçme teknikleri” ($\bar{X}=30,80$) ve “temel kavramlar” ($\bar{X}=20,66$) alt boyutlarına göre “istatistiksel çözümlene ve raporlama” alt boyutunda ($\bar{X}=29,03$) kendilerini daha yetersiz görmüşlerdir. Ölçeğin maddelerini incelediğimizde ise en düşük puan (3.02) “t-testi, f testi vb. istatistikleri hesaplama ve yorumlama” maddesinden ve en yüksek puan (3.51) “Kazanımın yapısına uygun çoktan seçmeli soru tipini belirleme, yazma, uygulama ve puanlama” maddesinden alınmıştır.

Tablo 3. Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği Maddelerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyut 1: Ölçme Aracının Seçilmesi		n	\bar{x}	Ss
1	Öğrencileri gerçek hayat problemleri ile karşı karşıya getirecek ölçme ve değerlendirme tekniklerine karar verebilirim.	420	3.71	0.94
2	Kazanımlara uygun alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini seçebilirim.	420	3.62	0.94
3	Öğrenci ürün dosyasının (portfolio) amacına karar verebilirim.	420	3.57	0.98
4	Öğrenci ürün dosyasında kullanılacak tekniklere karar verebilirim.	420	3.54	1.00
5	Hangi amaçla kontrol listesi kullanılacağına karar verebilirim.	420	3.50	1.06
6	Kontrol listesi hazırlayabilirim.	420	3.43	1.04
7	Kontrol listesindeki maddeleri kazanımlara uygun olarak hazırlayabilirim.	420	3.38	1.05
8	Dereceli puanlama anahtarı (Rubric) hazırlayabilirim.	420	3.37	1.06
9	Kazanımlara uygun proje çalışmalarını saptayabilirim.	420	3.43	1.04
10	Gözlem tekniğini kullanacağım yer ve zamana karar verebilirim.	420	3.60	1.04

Tablo 3'ün devamı

11	Öz-değerlendirme kurallarını belirleyebilirim.	420	3.52	1.07
12	Öz-değerlendirme uygulanacak tekniği belirleyebilirim.	420	3.58	1.06
13	Akran değerlendirme tekniği belirleyebilirim.	420	3.59	1.05
Boyut 2: Uygulamanın Yapılması				
14	Kontrol listesi uygulayabilirim.	420	3.63	0.97
15	Öğrenci ürün dosyasında kullanılacak teknikleri uygulayabilirim.	420	3.55	0.95
16	Öz-değerlendirme tekniğini uygulayabilirim.	420	3.65	0.94
17	Dereceli puanlama anahtarlarını uygulayabilirim.	420	3.59	0.97
18	Akran değerlendirme tekniğini uygulayabilirim.	420	3.60	1.03
19	Öğrencinin değerlendirme sürecine katılımını sağlayabilirim.	420	3.69	0.98
20	Öğrencilerin, dersler arası ve konular arası ilişkilendirme becerilerini geliştirici durumlar oluşturabilirim.	420	3.70	0.99
Boyut 3: Verilerin Değerlendirilmesi				
21	Öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak değerlendirme yapabiliyorum.	420	3.94	0.98
22	Öğrenci ürün dosyasındaki çalışmalarını ayrı ayrı (analitik) puanlayabiliyorum.	420	3.72	0.98
23	Öğrenci ürün dosyasındaki çalışmaların tümünü bütüncül (holistik) olarak puanlayabiliyorum.	420	3.67	1.00
24	Öğrenci ürün dosyasındaki çalışmaların karne notuna nasıl yansıtılacağına karar verebilirim.	420	3.71	1.02
25	Kontrol listelerini değerlendirebilirim.	420	3.67	0.98
26	Kontrol listesi verilerini nota çevirebilirim.	420	3.60	1.04
27	Dereceli puanlama anahtarlarını değerlendirebilirim.	420	3.62	0.96
28	Dereceli puanlama anahtarlarının sonuçlarını nota çevirebilirim.	420	3.65	1.02
29	Öz-değerlendirme tekniğinin sonuçlarını değerlendirebilirim.	420	3.62	1.05
30	Akran değerlendirme tekniğinin sonuçlarını değerlendirebilirim.	420	3.65	0.99
31	Grup değerlendirme tekniğinin sonuçlarını değerlendirebilirim.	420	3.66	1.03
Boyut 1: Ölçme aracının seçilmesi boyutu		420	45.83	9.43
Boyut 2: Uygulamanın yapılması boyutu		420	25.41	5.30
Boyut 3: Verilerin değerlendirilmesi boyutu		420	40.51	8.40
Genel Ortalama		420	111.75	21.48

Tablo 3'e göre 31 maddeden oluşan ölçeğin her bir maddesinden elde edilebilecek puanlar 1 (yetersizim) ile 5 (çok yeterliyim) arasında değişmektedir. Alt boyutlardan alınabilecek en az ve en çok puanlar sırasıyla birinci alt boyuttan 13-65, ikinci alt boyuttan 7-35 ve üçüncü alt boyuttan 11-55 arasındadır. Ölçekten alınabilecek toplam puanlar ise 31 ila 155 arasında olacaktır. Bu bilgilere göre tablo incelendiğinde, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algılarının yeterli düzeyde olduğu ($\bar{X}=111,75$) görülmektedir. Ölçeği alt boyutlarına göre incelediğimizde, beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları "verilerin değerlendirilmesi" ($\bar{X}=40,51$) ve "uygulamanın yapılması" ($\bar{X}=25,41$) alt boyutlarına göre "ölçme aracının seçilmesi" alt boyutunda ($\bar{X}=45,83$) kendilerini daha yetersiz görmüşlerdir. Ölçeğin maddelerini incelediğimizde ise

en düşük puan (3.37) “Dereceli puanlama anahtarı (Rubric) hazırlayabilirim” maddesinden ve en yüksek puan (3.94) “Öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak değerlendirme yapabilirim” maddesinden alınmıştır.

Tablo 4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Temel Kavramlar	Kadın	168	20.94	4.36	367	1.07	.283
	Erkek	251	20.47	4.53			
Ölçme Teknikleri	Kadın	168	31.49	6.75	348	1.73	.084
	Erkek	251	30.35	6.48			
İstatistiksel Çözümleme	Kadın	168	29.77	6.59	379	1.85	.065
	Erkek	251	28.51	7.21			
Ölçme Aracının Seçilmesi	Kadın	168	47.50	9.23	363	3.01	.003*
	Erkek	251	44.70	9.44			
Uygulamanın Yapılması	Kadın	168	26.19	5.20	363	2.5	.013*
	Erkek	251	24.88	5.32			
Verilerin Değerlendirilmesi	Kadın	168	41.79	8.13	368	2.58	.010*
	Erkek	251	39.66	8.50			
Genel Yeterlik Ölçeği	Kadın	168	82.21	15.07	367	1.88	.060
	Erkek	251	79.32	15.68			
Alternatif Yeterlik Ölçeği	Kadın	168	115.48	20.60	371	2.96	.003*
	Erkek	251	109.24	21.77			

* $p < .05$

Yukarıdaki tabloyu incelediğimizde cinsiyet değişkeninin ÖDGYAÖ ve alt boyutları üzerinde anlamlı bir etkisi bulunamamıştır. AÖDYAÖ ($t = 2.96$; $p < .003$) ve ölçme aracının seçilmesi ($t = 3.01$; $p < .003$), uygulamanın yapılması ($t = 2.50$; $p < .013$), verilerin değerlendirilmesi ($t = 2.58$; $p < .010$) alt boyutlarında ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuçlara göre, AÖDYAÖ ve alt boyutlarında cinsiyete göre, kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre yeterlik algıları daha yüksektir.

Tablo 5. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

	Sınıf	n	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Temel Kavramlar	3.sınıf	229	20.50	4.08	371.20	-0.77	0.44
	4.sınıf	191	20.84	4.87			
Ölçme Teknikleri	3.sınıf	229	31.05	6.55	402.18	0.83	0.40
	4.sınıf	191	30.51	6.66			

Tablo 5'in devamı

İstatistiksel Çözümleme	3.sınıf	229	28.82	6.98	404.33	-0.67	0.50
	4.sınıf	191	29.28	7.00			
Ölçme Aracının Seçilmesi	3.sınıf	229	46.49	9.29	400.13	1.56	0.12
	4.sınıf	191	45.04	9.57			
Uygulamanın Yapılması	3.sınıf	229	25.63	5.07	389.07	0.95	0.34
	4.sınıf	191	25.14	5.56			
Verilerin Değerlendirilmesi	3.sınıf	229	40.61	8.37	403.36	0.27	0.79
	4.sınıf	191	40.39	8.44			
Genel Yeterlik Ölçeği	3.sınıf	229	80.37	15.07	395.36	-0.17	0.86
	4.sınıf	191	80.63	15.97			
Alternatif Yeterlik Ölçeği	3.sınıf	229	112.73	21.19	400.21	1.02	0.31
	4.sınıf	191	110.57	21.81			

Tablo 5 incelendiğinde her iki ölçek ve alt boyutlarında sınıf değişkenine göre anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarının Üniversitede Aldığı Ölçme ve Değerlendirme Dersi Yeterliği Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları	Ölçme ve Değerlendirme Dersi Yeterli	n	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Temel Kavramlar	Evet	165	22.28	3.70	362.65	6.77	0.00*
	Hayır	200	19.33	4.63			
Ölçme Teknikleri	Evet	165	33.10	5.56	362.98	6.51	0.00*
	Hayır	200	28.89	6.79			
İstatistiksel Çözümleme	Evet	165	31.40	5.98	363.00	6.65	0.00*
	Hayır	200	26.80	7.24			
Ölçme Aracının Seçilmesi	Evet	165	48.64	8.09	362.93	5.25	0.00*
	Hayır	200	43.69	9.95			
Uygulamanın Yapılması	Evet	165	26.55	4.84	360.98	3.73	0.00*
	Hayır	200	24.54	5.45			
Verilerin Değerlendirilmesi	Evet	165	42.27	7.53	362.96	3.69	0.00*
	Hayır	200	39.07	9.05			
Genel Yeterlik Ölçeği	Evet	165	86.78	12.51	362.38	7.93	0.00*
	Hayır	200	75.01	15.83			
Alternatif Yeterlik Ölçeği	Evet	165	117.47	18.77	362.99	4.66	0.00*
	Hayır	200	107.30	22.90			

*p<.05

Tablo 6'daki sonuçlar incelendiğinde ÖDGYAÖ ($t = 7.93$; $p < .001$) ve AÖDYAÖ ($t = 4.66$; $p < .001$)'de öğretmen adaylarının üniversitede aldığı ölçme ve değerlendirme dersi yeterliği değişkenine göre puanların anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Aynı farklılaşmanın ölçüklerin alt boyutlarında da (Temel Kavramlar, $t = 6.77$; $p < .001$, Ölçme Teknikleri, $t = 6.51$; $p < .001$, İstatistiksel Çözümleme $t = 6.65$; $p < .001$, ölçme aracının seçilmesi, $t = 5.25$; $p < .001$, uygulamanın yapılması, $t = 3.73$; $p < .001$, verilerin değerlendirilmesi, $t = 3.69$; $p < .001$) olduğu görülmektedir. ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ ile alt boyutlarında ölçme ve değerlendirme dersini yeterli gören öğretmen adaylarının yetersiz bulanlara göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Mezun Olduğu Lise Değişkenine Göre ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Temel Kavramlar	Gruplar arası	28.661	3	9.554	.492	.688	-
	Gruplar içi	7905.996	407	19.425			
	Toplam	7934.657	410				
Ölçme Teknikleri	Gruplar arası	225.910	3	75.303	1.728	.161	-
	Gruplar içi	17737.730	407	43.582			
	Toplam	17963.640	410				
İstatistiksel Çözümleme ve Raporlaştırma	Gruplar arası	373.608	3	124.536	2.659	.048*	Anadolu Lisesi-Düz Lise
	Gruplar içi	19059.419	407	46.829			
	Toplam	19433.027	410				
Ölçme Aracının seçilmesi	Gruplar arası	240.700	3	80.233	.895	.444	-
	Gruplar içi	36485.592	407	89.645			
	Toplam	36726.292	410				
Uygulamanın Yapılması	Gruplar arası	115.308	3	38.436	1.364	.253	-
	Gruplar içi	11465.675	407	28.171			
	Toplam	11580.983	410				
Verilerin Değerlendirilmesi	Gruplar arası	125.562	3	41.854	.590	.622	-
	Gruplar içi	28892.773	407	70.990			
	Toplam	29018.336	410				
Genel Yeterlik Ölçeği	Gruplar arası	1388.052	3	462.684	1.988	.115	-
	Gruplar içi	94716.522	407	232.719			
	Toplam	96104.574	410				
Alternatif Yeterlik Ölçeği	Gruplar arası	1267.684	3	422.561	.910	.436	-
	Gruplar içi	189093.23	407	464.60			
	Toplam	190360.91	410				

* $p < .05$

Tablo 7'yi incelediğimizde, mezun olunan lise değişkenine göre istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma alt boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($F(3,407)= 2.66, p<.05$). Bu farkın hangi gruplar (düz lise, anadolu lisesi, meslek lisesi, spor lisesi) arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey testinin sonuçlarına göre; farkın Anadolu lisesi ($\bar{X}=30.61$) ve düz lise ($\bar{X}=28.08$) 'den mezun olanlardan kaynaklandığı görülmüştür.

Tablo 8. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Akademik Not Ortalaması Değişkenine Göre ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Temel Kavramlar	Gruplar arası	49.332	2	24.666	1.241	.290
	Gruplar içi	8249.445	415	19.878		
	Toplam	8298.778	417			
Ölçme Teknikleri	Gruplar arası	24.794	2	12.397	.282	.754
	Gruplar içi	18213.119	415	43.887		
	Toplam	18237.914	417			
İstatistiksel Çözümlene ve Raporlaştırma	Gruplar arası	47.604	2	23.802	.486	.615
	Gruplar içi	20303.927	415	48.925		
	Toplam	20351.531	417			
Ölçme Aracının seçilmesi	Gruplar arası	128.540	2	64.270	.719	.488
	Gruplar içi	37112.398	415	89.427		
	Toplam	37240.938	417			
Uygulamanın Yapılması	Gruplar arası	111.628	2	55.814	1.994	.137
	Gruplar içi	11617.941	415	27.995		
	Toplam	11729.569	417			
Verilerin Değerlendirilmesi	Gruplar arası	205.574	2	102.787	1.455	.235
	Gruplar içi	29324.866	415	70.662		
	Toplam	29530.440	417			
Genel Yeterlik Ölçeği	Gruplar arası	39.53	2	19.767	0.082	.921
	Gruplar içi	100104.96	415	241.217		
	Toplam	100144.49	417			
Alternatif Yeterlik Ölçeği	Gruplar arası	1280.56	2	640.282	1.384	.252
	Gruplar içi	191950.46	415	462.531		
	Toplam	193231.02	417			

Tablo 8 incelendiğinde, akademik not ortalaması değişkenine göre ÖDGYAÖ ($F(2,415)= 0.08, p>.05$) ve AÖDYAÖ ($F(2,415)= 1.38, p>.05$) puanları ile alt boyut puanları arasında tek yönlü Varyans analizi sonuçlarına göre anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 9. ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ Puanları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	Temel Kavramlar	Ölçme Teknikleri	İstatistiksel Çözümleme	Ölçme Aracının Seçilmesi	Uygulamanın Yapılması	Verilerin Değerlendirilmesi	Genel Yeterlik Ölçeği	Alternatif Yeterlik Ölçeği
Temel Kavramlar	r	1						
	p							
Ölçme Teknikleri	r	,612**	1					
	p	.000						
İstatistiksel Çözümleme	r	,572**	,603**	1				
	p	.000	.000					
Ölçme Aracının seçilmesi	r	,508**	,633**	,590**	1			
	p	.000	.000	.000				
Uygulamanın Yapılması	r	,413**	,497**	,506**	,800**	1		
	p	.000	.000	.000	.000			
Verilerin Değerlendirilmesi	r	,392**	,528**	,542**	,769**	,811**	1	
	p	.000	.000	.000	.000	.000		
Genel Yeterlik Ölçeği	r	,807**	,875**	,873**	,683**	,559**	,583**	1
	p	.000	.000	.000	.000	.000	.000	
Alternatif Yeterlik Ölçeği	r	,478**	,607**	,596**	,937**	,915**	,929**	,666**
	p	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000

** : $p < .01$

Tablo 9 incelendiğinde, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ' den aldıkları toplam puanlar arasındaki korelasyon katsayısı, ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir ($r = .666$; $p < .01$). Bu sonuç, genel ölçme değerlendirme yeterlik algıları yüksek olan öğretmen adaylarının, alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algılarının da yüksek olduğunu, benzer şekilde genel ölçme değerlendirme yeterlik algıları düşük olan öğretmen adaylarının, alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algılarının da düşük olduğunu göstermektedir.

ÖDGYAÖ'nün, ölçme aracının seçilmesi ($r = .683$; $p < .01$), uygulamanın yapılması ($r = .559$; $p < .01$) ve verilerin değerlendirilmesi ($r = .583$; $p < .01$) boyutlarıyla arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

AÖDYAÖ'nün, temel kavramlar ($r = .478$; $p < .01$), ölçme teknikleri ($r = .607$; $p < .01$) ve İstatistiksel çözümleme ($r = .596$; $p < .01$) boyutlarıyla arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Temel kavramlar boyutunun, ölçme aracının seçilmesi ($r = .508$; $p < .01$), uygulamanın yapılması ($r = .413$; $p < .01$) ve verilerin değerlendirilmesi ($r = .392$; $p < .01$) boyutlarıyla arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Ölçme teknikleri boyutunun, ölçme aracının seçilmesi ($r = .633$; $p < .01$), uygulamanın yapılması ($r = .497$; $p < .01$) ve verilerin değerlendirilmesi ($r = .528$; $p < .01$) boyutlarıyla arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

İstatistiksel çözümlene ve boyutunun, ölçme aracının seçilmesi ($r = .590$; $p < .01$), uygulamanın yapılması ($r = .506$; $p < .01$) ve verilerin değerlendirilmesi ($r = .542$; $p < .01$) boyutlarıyla arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

5. TARTIŞMA

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören katılımcıların genel ve alternatif ölçme ve değerlendirmeye ilişkin algılarının belirlenerek bu iki değişken arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yürütülen çalışma kapsamında ortaya konulan bulgular, bu kapsamda tartışılmış ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, çalışmaya katılan öğretmen adaylarının ÖDGYAÖ ile ölçeğin temel kavramlar, ölçme teknikleri ve istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma boyutlarına yönelik puanlar sırasıyla 80.49 ± 15.47 , 20.66 ± 4.46 , 30.80 ± 6.60 ve 29.03 ± 6.98 olarak bulunmuştur. Ölçek ve alt boyutlarından alınabilecek en yüksek puanlar sırasıyla 120, 30, 45 ve 45'tir. Bu bilgilere göre, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme genel yeterlik algılarının ÖDGYAÖ ($\bar{X}=80,49$) ve istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma ($\bar{X}=29,03$) alt boyutunda orta düzeyde, temel kavramlar ($\bar{X}=20,66$) ve ölçme teknikleri ($\bar{X}=30,80$) alt boyutlarında ise yeterli düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. ÖDGYAÖ'nün alt boyutları arasındaki ölçme ve değerlendirme yeterlik düzeylerine baktığımızda, beden eğitimi öğretmeni adayları kendilerini temel kavramlar ($\bar{X}=20,66$) ve ölçme teknikleri ($\bar{X}=30,80$) boyutlarına göre istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma alt boyutunda ($\bar{X}=29,03$) daha yetersiz görmüşlerdir.

AÖDYAÖ ile ölçeğin ölçme aracının seçilmesi, uygulamanın yapılması ve verilerin değerlendirilmesi boyutlarına yönelik puan ortalamaları 111.75 ± 21.48 , 45.83 ± 9.43 , 25.41 ± 5.30 ve 40.51 ± 8.40 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları, AÖDYAÖ ile ölçeğin alt boyutlarında kendilerini yeterli düzeyde görmektedirler. BEÖDYAÖ'nün alt boyutları arasındaki ölçme ve değerlendirme yeterlik düzeylerine baktığımızda, beden eğitimi öğretmen adayları kendilerini uygulamanın yapılması ($\bar{X}=25,41$) ve verilerin değerlendirilmesi ($\bar{X}=40,51$) boyutlarına göre ölçme aracının seçilmesi alt boyutunda ($\bar{X}=45,83$) kendilerini daha yetersiz görmüşlerdir.

Araştırmamızla benzer nitelikteki çalışmaları incelediğimizde, Çelik ve Arslan (2012) aday beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, ÖDGYAÖ ile ölçeğin temel kavramlar, ölçme teknikleri ve istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma alt boyutlarına ilişkin genel yeterlik algısı puan ortalamalarını sırasıyla 76.79 ± 15.50 , 19.27 ± 5.37 , 29.54 ± 6.40 ve 27.97 ± 6.60 olarak bulmuşlardır. Araştırmacılar, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme genel yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç aday öğretmenlerin ölçme değerlendirme genel yeterlik algıları üzerinde ulaştığımız sonuçla benzerlik göstermektedir. Diğer bir çalışmada ise Yaralı (2017), ölçme ve değerlendirme

genel yeterlik algısı ölçeğinin bütünü değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının kendilerini orta düzeyde yeterli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Alt boyutlar bazında ise öğretmen adaylarının, temel kavramlar alt boyutunda “yeterli”, istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma ile ölçme teknikleri alt boyutlarında “orta düzeyde yeterli” oldukları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlara göre ölçme teknikleri alt boyutu yeterlik düzeyi çalışmamızla farklılık gösterirken, ölçek ve diğer alt boyutlar yeterlik düzeyleri çalışmamızla benzer niteliktedir. Yine Pektaş (2010), Sabancı ve Yazıcı (2017) çalışmalarında, ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algısı ölçeğinin bütünü değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının kendilerini orta düzeyde yeterli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Alt boyutlar bazında ise öğretmen adaylarının, temel kavramlar ve ölçme teknikleri alt boyutlarında “yeterli”, istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma alt boyutunda ise “orta düzeyde yeterli” oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Alan yazını incelendiğinde öğretmen ve öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılan farklı araştırmaların da olduğu görülmüştür (Duran, Mıhladız ve Balliel, 2013; Erdoğdu ve Kurt, 2012; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007; İzci, Göktaş ve Şad, 2014; Özenç, 2013; Pektaş, 2010). Bu çalışmalarda elde edilen sonuçlar bizim çalışmamızla benzer niteliktedir. Öte yandan yapılan bazı çalışmalarda ise öğretmen ve aday öğretmenlerin kendilerini ölçme değerlendirmeye ilişkin yeterli hissettikleri sonucuna ulaşıldığı görülmüştür. Eğri (2006), Aytar (2007), Çağlayan, Şirin ve İnce (2009), Özbaşı, Çıkrıkçı ve Demirtaşlı (2013) ve Yaygın (2015) yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin algılarının yeterli düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Şahin ve Uysal (2013), Yavuz (2011) ve Yeşilyurt (2012)’un ise öğretmen adayları üzerinde yaptıkları araştırmalarda, aday öğretmenlerin ölçme değerlendirme konusunda kendilerini yeterli hissettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Yine alan yazınına bakıldığında katılımcıların ölçme ve değerlendirmeye ilişkin kendilerini yetersiz gördükleri araştırmaların sayısı oldukça fazladır. Çakan (2004), Güneş (2007), Yılmaz (2007), Genç (2008), Yılmaz ve Gündüz (2008), Benzer ve Eldem (2012), Yaşar (2014), ve Can (2014) çalışmalarında öğretmenlerin ölçme değerlendirmeye ilişkin yeterlik algılarının düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Acar (2008), Kanatlı (2008), Sağlam-Arslan, Devocioğlu-Kaymakçı ve Arslan (2009), Kaya, Balay ve Göçen (2012), Akbaş ve Gençtürk (2013), Özenç ve Çakır (2015) ve Karaaslan (2015) ise araştırmalarında öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yeterliği algılarının düşük olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yine Karaca (2003), Kilmen, Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu, (2007), Şahin ve Ersoy (2009), Yaman ve Karamustafaoğlu (2011), Çelik ve Arslan (2012), Güvendir ve Özkan (2016) yaptıkları araştırmalarda aday öğretmenlerin ölçme değerlendirme yeterlik algılarının düşük olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlar çalışmamızla farklılık göstermektedir.

Arslan (2011) ve Demirhan, Arslan ve İlker (2013) çalışmalarında ise beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarına geliştirdikleri ölçme değerlendirme gelişim programını (ÖDGP) uygulamışlardır. Araştırmacılar ÖDGP öncesi yapılan ön testten elde edilen bulgularda öğretmen adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirmeye ilişkin yeterlik algılarının düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmacılar, öğretmen adaylarına uygulanan ÖDGP sonrasında ise, deney grubunda yer alan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin genel yeterlik algı düzeylerinde anlamlı bir artış olduğunu belirlemişlerdir. Bu sonuca göre, uygulanan ÖDGP öncesinde öğretmen adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirmeye ilişkin yeterlik algılarının düşük düzeyde olması çalışmamızla farklılık göstermektedir. Ayrıca aday öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının uygulanan bir program sonucunda gelişmesi, benzer uygulamaların konu hakkında eksiklikleri olan öğretmen adaylarına da uygulanmasının yerinde olacağını bize göstermektedir.

Bu sonuçlara göre, öğretmen ve öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme yeterlik algılarının istenilen düzeyde bulunduğunu gösteren çalışmalar olmakla birlikte, genel anlamda öğretmen ve öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme alanında kendilerini orta düzeyde ve yetersiz gördükleri söylenebilir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme konusunda genel anlamda görülen yetersizliklerinin nedenlerinin belirlenerek çözümlenmesi gerekmektedir.

Analiz sonuçları incelendiğinde, beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları AÖDYAÖ ($\bar{X}=111,75$) ve tüm alt boyutlarında, ÖDGYAÖ ($\bar{X}=80,49$) ve alt boyutlarına göre kendilerini daha yeterli bulmaktadırlar. Ölçekleri incelediğimizde, bu durumun en belirgin nedeninin, öğretmen adaylarının sayısal konulardaki yetersizliklerinden kaynaklandığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının özellikle ÖDGYAÖ' nün istatistiksel çözümlenme ve raporlaştırma alt boyutunda yer alan maddelerden diğer alt boyutlara kıyasla en düşük puanları almaları bu durumu ortaya koymaktadır. Ülkemizde sayısal konularda yetersiz olan öğrencilerin çoğunlukta olduğunu göz önüne aldığımızda, ulaşılan bu sonuç çokta beklenmeyen bir sonuç değildir. Ayrıca, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünün sözel ağırlıklı olması, öğretmen adaylarının sayısal konularda yetersiz olmalarının nedeni olabilir. Ancak bu nedenler geçerli bir mazeret olamaz. Çünkü öğretmenlerin, bir öğretmenin sahip olması gereken tüm yeterliklere sahip olması gerekmektedir. Öğretmen adaylarının sayısal konulardaki yetersizliklerinin giderilmesi içinse, öğretmen adaylarının üniversite eğitimleri öncesi ve sırasında daha nitelikli bir eğitim görmeleri gerekmektedir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının üniversitelerden mezun olduktan sonra göreve başlayacakları göz önüne alındığında, üniversitelerin bu sorunu çözecek çalışmalar yapmaları gerekmektedir.

Literatürde, genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlik düzeylerinin birlikte ele alındığı farklı çalışmalarda vardır. Bu çalışmaların birinde Yaygın (2015), öğretmenlerin kendilerini ölçme değerlendirme genel yeterlik algısı ölçeğinde orta düzeyde yeterli, beden eğitimi dersi ölçme ve değerlendirme yeterliği algı ölçeğinde yeterli düzeyde, alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algısı ölçeğinde olumlu yönde yeterli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar çalışma bulgularımızla benzer niteliktedir. Güneş (2007) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterliklerinin düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yapalak (2009) çalışmasında fen bilgisi öğretmen adaylarının genel ve alternatif ölçme ve değerlendirme konusunda istenilen düzeyde yeterli bilgiye sahibi olmadıkları sonucuna ulaşmıştır. Gelbal ve Kelecioğlu (2007) çalışmalarında, öğretmenlerin öğrencileri tanımak ve başarı düzeylerini belirlemek için çoğunlukla geleneksel yöntemleri kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Gök ve Şahin (2009) ise çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin kendilerini geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarında yeterli görürken, yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarında yetersiz gördükleri sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmen ve öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yeterlik düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılan bu araştırmalar çalışmamızla farklılık göstermektedir.

Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlikleri arasında ($r = .666$) yükseğe yakın, pozitif ve anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, iki ölçekten alınan puanlar arasındaki korelasyonun pozitif çıkması, öğretmen adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algılarının aynı doğrultuda olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan araştırma sonuçlarına göre, genel ölçme değerlendirme yeterlik algıları yüksek olan öğretmen adaylarının, alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algılarının da yüksek olduğunu, benzer şekilde genel ölçme değerlendirme yeterlik algıları düşük olan öğretmen adaylarının, alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algılarının da düşük olduğunu söyleyebiliriz. Bu sonuç ise doğal ve beklenen bir sonuçtur. Çünkü öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme genel yeterliklerinin iyi düzeyde olması, alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin de iyi düzeyde olmasını sağlaması ve yine öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin iyi düzeyde olması, ölçme ve değerlendirme genel yeterliklerinin de iyi düzeyde olmasını sağlaması muhtemeldir. Ayrıca bu iki ölçme değerlendirme alanının aralarında anlamlı ve yükseğe yakın bir ilişkinin olması, iki ölçme değerlendirme alanının birbiriyle iç içe geçmiş olduğunu göstermektedir. Diğer bir sonuca göre ise, ölçeklerin diğer alan alt boyutlarıyla arasında ve tüm alt boyutların kendi aralarında orta düzeyde pozitif ve anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir. Buna bilgilere göre,

ölçeklerle diğer alan alt boyutların arasında ve tüm alt boyutların kendi aralarında, yukarıda saydığımız ilişkilere benzer ilişkiler olduğunu söyleyebiliriz.

Araştırma sonuçlarına göre, ÖDGYAÖ ve alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre kadın öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme alanına yönelik yeterlik algı düzeylerinin erkek öğretmen adaylarına kıyasla daha yüksek seviyede olmasına rağmen, erkek ve kadın öğretmen adaylarının yeterlik algısı arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı ortaya çıkmıştır. AÖDYAÖ ve alt boyutlarında ise erkek öğretmen adaylarına oranla kadın öğretmen adayları kendilerini daha yeterli görmektedirler. Bu yeterlik istatistiksel olarak anlamlıdır. Gökçe (1999), Balcı ve Tekkaya (2000), Yılmaz (2007), Yılmaz ve Gündüz (2008), Genç (2008), Maral (2009) ve Can (2014) yaptıkları araştırmalarda, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme uygulamaları ve görüşleri üzerinde cinsiyetin anlamlı bir etkisi bulunamamıştır. Yine Çakan (2004), Aytar (2007), Yaman ve Karamustafaoğlu (2011), Yeşilyurt (2012) ve Yaykın (2015) araştırmalarında öğretmenlerin ve ölçme değerlendirme yeterlik düzeylerinde cinsiyetin anlamlı etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca Karaca (2003), Yavuz (2011), Çelik ve Arslan (2012) ile Şahin ve Uysal (2013) çalışmalarında öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme yeterlilik algılarında cinsiyetin anlamlı etkisinin bulunmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Alan yazını incelendiğinde cinsiyetin yeterlik algısını etkilediğini ortaya koyan sonuçlarda bulunmaktadır. Karamustafaoğlu, Çağlak ve Meşeci (2012) ve Özenç (2013), araştırmalarında kadın öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin erkek öğretmenlerden daha iyi olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kanatlı (2008) ve Pektaş (2010) ise araştırmalarında erkek öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yeterlik algılarının kadın öğretmen adaylarına kıyasla daha yeterli olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlara göre cinsiyetin, öğretmen ve aday öğretmenlerin ölçme değerlendirme yeterlik algıları üzerinde genel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığını söyleyebiliriz.

Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ puanları sınıf değişkenine göre farklılaşmamaktadır. Bu sonuca göre sınıf değişkeninin, iki ölçek ve alt boyutları üzerinde anlamlı etkisinin olmadığı görülmüştür. Şahin ve Uysal (2013) araştırmalarında öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme konusunda yeterlik algılarının sınıf değişkenine göre önemli farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir. Literatürdeki bazı araştırmalarda farklı sonuçlarda bulunmaktadır. Örneğin Şahin ve Ersoy'un (2009) sınıf öğretmenliği 3. ve 4. sınıflarda öğrenimlerini sürdüren öğretmen adayları üzerinde yaptıkları çalışmada, sınıf öğretmen adaylarının yeni ilköğretim programında bulunan ölçme ve değerlendirme alanındaki alternatif ve genel yeterlik düzeylerine ilişkin algılarında son sınıfta okuyan öğretmen adaylarının lehine anlamlıdır. Başka bir çalışmada Yaşar (2014) 1., 2., 3. ve 4.

sınıflarda öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin tutum puanlarının, okudukları sınıf düzeyine göre manidar olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmalar öğrenim görülen sınıfın, aday öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliği üzerinde etkisinin olabileceğini göstermektedir.

Akademik not ortalamasının iki ölçek ve alt boyutları üzerinde anlamlı bir etkisi saptanamamıştır. Bu sonuca göre akademik not ortalamasının katılımcıların ölçme ve değerlendirme yeterliliği üzerinde anlamlı etkisi yoktur. Alan yazında bu çalışmadaki sonuçla benzerlik gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Yeşilyurt (2012) çalışmasında, akademik not ortalaması yüksek olan deneklerin ölçme ve değerlendirmeye yönelik yeterlik algılarının olmayanlara göre biraz daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ancak sonucun anlamlı bir yeterlikte olmadığını belirtmiştir. Şahin ve Ersoy (2009) ve Sabancı ve Yazıcı (2017) araştırmalarının sonucunda, öğretmen adaylarının akademik not ortalamalarının ölçme değerlendirme yeterlik düzeylerine ilişkin algılarında anlamlı bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Karaca'nın (2003) yaptığı çalışmanın sonucuna göre ise, öğretmen adaylarının akademik not ortalamalarının, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme yeterlik düzeylerine ilişkin algılarında istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu görülmektedir. Üniversitedeki akademik ortalamaları 3.50-4.00, 3.00-3.49 ve 2.50-2.99 olan öğretmen adayları, akademik ortalamaları 2.00 ve 2.49 arasında olan öğretmen adaylarından daha yüksek puan ortalamasına sahiptirler. Bu sonuç, akademik not ortalamasının öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme konusuna yönelik yeterlik algılarının üzerinde etkisinin olabileceğini göstermesi açısından önemlidir.

Mezun olunan lise değişkenine göre katılımcıların iki ölçek ve ölçeklerin boyutlarında aldıkları puanların sadece istatistiksel çözümleme ve raporlaştırma boyutunda farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu farkın ise düz lise ($\bar{X}=28.08$) ve Anadolu lisesi ($\bar{X}=30.61$) mezunu öğretmen adayları arasında olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre Anadolu lisesinden mezun olan öğretmen adayları, düz liseden mezun olan öğretmen adaylarına göre kendilerini istatistiksel çözümleme ve raporlaştırma alt boyutunda daha yeterli görmektedirler. Ortaya çıkan bu sonuç, öğretim programlarındaki içerik ve uygulamaların ilerdeki eğitim süreçleri üzerinde etkisini göstermesi açısından önemlidir. Alan yazın incelendiğinde, Yaman ve Karamustafaoğlu (2011) çalışmalarında, mezun olunan lise değişkeninin katılımcıların ölçme ve değerlendirme yeterliklerine anlamlı etkisinin olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu etkinin öğretmen lisesinden mezun olanlar lehine olduğunu belirtmişlerdir. Ortaya çıkan sonucun, öğretmen lisesi mezunu olan aday öğretmenlerin ölçme değerlendirme konusunda lise öğrenimlerinde dersler almalarından kaynaklandığını ileri sürmüşlerdir. Bu sonuç çalışmamızın bulgularını destekler niteliktedir. Konuyla ilgili farklı çalışmalarda ise Karaca (2003), Ersoy ve Şahin (2009) öğretmen adaylarının ölçme

değerlendirme alanındaki yeterlik algı düzeylerinin mezun olunan lise bölümüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlar, farklı bulgular elde edilen çalışmalar olsada, mezun olunan lisenin öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme konusundaki yeterlik algı düzeyleri üzerinde etkisinin olabileceğini göstermesi açısından önemlidir.

Üniversitelerde alınan ölçme ve değerlendirme dersi yeterliği değişkeninin iki ölçek ve alt boyutları üzerinde anlamlı bir etkisi vardır. Bu sonuçlara göre üniversitede aldığı ölçme ve değerlendirme dersini yeterli bulan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının yeterlik algıları, yeterli bulmayanlara göre daha yüksektir. Öte yandan araştırma kapsamında katılımcıların % 54.8'i (200) lisans düzeyinde aldığı ölçme değerlendirme dersini yetersiz görmekteyken, % 45.2'si (165) yeterli bulmaktadır. Bu sonuç, öğretmen adaylarının üniversitelerde aldıkları ölçme ve değerlendirme derslerinin ne derece yeterli olduğunun sorgulanması açısından önemlidir.

İzci, Göktaş ve Şad (2014) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme konusunda kendilerini gereken yeterlikte hissetmedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmen adayları bunun nedenini ise fakültede aldıkları eğitimin niteliğine bağlamışlardır. Çelik ve Arslan (2012) yaptıkları çalışmada, üniversitede aldıkları ölçme ve değerlendirme derslerini yetersiz bulan öğretmen adaylarının, bu alanındaki yeterlik algılarının düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Karamustafaoğlu ve Yaman (2011) yaptıkları çalışmada, aday öğretmenlerin kendilerini ölçme değerlendirme konusunda yeterli düzeyde görmedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmen adayları bu durumun yeterli eğitim almamalarından ve derslere alanında uzman kişilerin girmemesinden kaynaklandığını öne sürmüşlerdir. Arda'nın (2009) çalışmasında öğretmenlerin üniversitede alınan alan dersini yeterli bulmama oranı bir hayli yüksektir. Öğretmenler üniversitelerde alanla ilgili eğitimin teorik düzeyde kaldığını, pratik eğitime daha çok yer verilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Alınan dersi süre olarak yeterli bulmama, yenilenen programa göre eğitim alamamış olma, dersin işlenişinde bilgisayar vb. teknik araçlardan yararlanmama da diğer nedenler olarak sayılabilir. Eğri'nin (2006) çalışmasında öğretmenlerin % 69'u üniversitede almış oldukları ölçme değerlendirme derslerini yetersiz bulmuşlardır. Bunun nedenini ise teorik derslere ağırlık verilmesi olduğunu savunmuşlardır. Anketi cevaplayan öğretmenlerin yarıdan fazlası (%51,7) ölçme değerlendirme derslerindeki yetersizliğin nedeninin teorik derslere ağırlık verilmesi olduğunu, %6,9'u uzman kişiler tarafından verilmemesi olduğunu, %5,7'si ders süresinin yetersiz olduğunu belirtirken, %3,4'ü ise diğer sebeplerle yetersiz bulduğunu belirtmişlerdir. Sabancı ve Yazıcı (2017) çalışmalarında, üniversite öğrenimlerinde aldıkları ölçme değerlendirme derslerini yeterli gören aday öğretmenlerin, bu alandaki

yeterlik algı düzeylerinin daha iyi seviyede olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yukarıda geçen çalışmaları genel olarak değerlendirdiğimizde, öğretmen ve öğretmen adaylarının, üniversitede aldıkları ölçme ve değerlendirme derslerini çeşitli nedenlere bağlı olarak yetersiz buldukları görülmektedir. Bu sonuçlar araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir.

Elde edilen sonuçlar öğretmen adaylarına üniversitelerde verilen ölçme ve değerlendirme derslerinin yetersiz olduğunu göstermektedir. Derslere alanında uzman kişilerin girmemesi ve derslerin uygulamadan çok teorik olarak işlenmesi bu durumun en önemli nedenleri arasında sayılmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, öğretmenlerin mesleğe başladıklarında öğretim programlarındaki ölçme ve değerlendirmeye ilişkin ilkeleri uygulamasında problemler çıkabilmektedir. Bu nedenle bu derslerin Yüksek Öğretim Kurulunun müfredatına uygun bir şekilde verilmesinin ve aynı zamanda üniversitelerde verilen ölçme ve değerlendirme derslerinin niteliğini arttırıcı çalışmalarında yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Sonuç olarak, birçok ülkede öğrenci merkezli yapılandırmacı anlayışla tasarlanmış eğitim programlarına doğru geçişler gözlemlenmektedir. Ülkemizde de 2006 yılından itibaren bu anlayışla tasarlanmış eğitim programlarına geçilmiş ve ilk ve ortaöğretim ders programlarında uygulamaya konulmuştur. İlk ve ortaöğretim ders programları son olarak 2017-2018 eğitim öğretim yılında güncellenerek uygulamaya konulmuştur. Bu yeni programların amacına varıp varmadığının belirlenmesi için ölçme ve değerlendirme derslerinin öğrenci merkezli ve yapılandırmacı bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir. Ayrıca programda yer alan kazanımların farklı alanlarda olması (bilişsel, duyuşsal ve psikomotor) sebebi ile beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını bilmeleri, geliştirmeleri, kullanmaları ve aynı zamanda öğrencileri bu yöntemlerle değerlendirmeleri gerekmektedir. Nihayetinde Milli Eğitim Bakanlığı (2017), beden eğitimi ve spor dersi ölçme ve değerlendirme yaklaşımı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinde, azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu bakımdan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının görevlerine başlamadan önce üniversitelerde nitelikli bir eğitim alarak, genel ölçme değerlendirme ve alternatif ölçme değerlendirme konusunda beklenen yeterlik düzeyine sahip olmaları gerekmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme değerlendirme alanında istenilen yeterlik düzeyine sahip olmaları da, okullardaki ölçme ve değerlendirme uygulamalarının en iyi düzeyde olmasını sağlayacaktır.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6. 1. Sonuçlar

1. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının, genel ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları orta düzeydedir. Öğretmen adayları kendilerini istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma boyutunda, temel kavramlar ve ölçme teknikleri boyutlarına göre daha yetersiz bulmaktadırlar.
2. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının, alternatif ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları yeterli düzeydedir. Öğretmen adayları kendilerini ölçme aracının seçilmesi boyutunda, uygulamanın yapılması ve verilerin değerlendirilmesi boyutlarına göre daha yetersiz bulmaktadırlar.
3. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları kendilerini alternatif ölçme ve değerlendirme alanında, genel ölçme ve değerlendirme alanına göre daha yeterli bulmaktadırlar.
4. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ÖDGYAÖ ve AÖDYAÖ'den aldıkları toplam puanlar arasında yükseğe yakın, pozitif ve anlamlı düzeyde ilişki vardır. Bu bilgiye göre, genel ölçme değerlendirme yeterlik algıları yüksek olan öğretmen adaylarının, alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algıları da yüksektir. Benzer şekilde genel ölçme değerlendirme yeterlik algıları düşük olan öğretmen adaylarının, alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algıları da düşüktür.
5. Öğretmen adaylarının genel ölçme değerlendirme yeterlik algıları üzerinde cinsiyetin anlamlı etkisi yoktur. Alternatif ölçme değerlendirme yeterliğine göre ise, kadın öğretmen adayları kendilerini erkek öğretmen adaylarına göre daha yeterli bulmaktadırlar.
6. Öğretmen adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme yeterlik algıları üzerinde, akademik not ortalaması ve sınıf değişkenlerinin anlamlı etkisi yoktur.
7. Mezun olunan lisenin, istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma alt boyutu üzerinde anlamlı etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu anlamlılık, Anadolu lisesinden mezun olan öğretmen adaylarının, düz liseden mezun olan öğretmen adaylarına göre kendilerini istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma alt boyutunda daha yeterli gördükleri şeklindedir.
8. Üniversitede aldığı ölçme ve değerlendirme dersini yetersiz bulan öğretmen adaylarının oranı, yeterli bulan öğretmen adaylarının oranından daha fazladır.
9. Üniversitede alınan ölçme ve değerlendirme dersini yeterli bulup bulmama değişkeninin, öğretmen adaylarının genel ve alternatif ölçme değerlendirme

yeterliği üzerinde anlamlı etkisi vardır. Bu anlamlılık, üniversitede aldığı ölçme ve değerlendirme dersini yeterli bulan öğretmen adaylarının yeterlik algılarının, yetersiz bulan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu şeklindedir.

6. 2. Öneriler

6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. Öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme yeterliklerinin istenilen düzeyde olması için, üniversitelerin ölçme ve değerlendirme derslerini daha verimli olacak şekilde düzenlemeleri yerinde olacaktır.
2. Araştırmada ulaşılan sonuçlar, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirmeye yönelik hizmet öncesi eğitimlerine katkı sağlayacak nitelikte olabilir.
3. Ölçme ve değerlendirme derslerinin daha verimli olabilmesi için üniversitelerde yürütölen ölçme ve değerlendirme derslerinin, bölümün içerdii konu alanına ve ölçme ve değerlendirme alanına hakim öğretim elemanları tarafından işlenmesi daha faydalı olacaktır.
4. Üniversitelerin sözel ağırlıktaki programlarında okuyan öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme derslerinde, istatistiksel çözümlene ve raporlaştırma boyutunda yer alan yeterlik kazanımları üzerinde daha fazla durulmalıdır.
5. Öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme konusuna ilişkin yeterlik algılarında bazı değişkenler (cinsiyet, mezun olunan lise, üniversitede alınan ölçme değerlendirme dersi yeterliği) açısından bulunan farklılıkları giderici önlemler alınmalıdır.

6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yeterlik algı düzeylerinin ayrıntılı olarak inceleneceği nitel çalışmalar yapılabilir.
2. Öğretmen adaylarının üniversitede aldıkları ölçme ve değerlendirme derslerini yetersiz bulma nedenleri belirlenmeli ve konuya ilişkin sorunlar çözümlenmelidir.
3. Bu araştırmada kullanılan ölçekler geliştirilerek daha farklı ve geniş gruplara uygulanabilir.
4. Araştırmada ulaşılan bulgularla literatürde ulaşılan bulguların bazı değişkenlere göre farklılık göstermesi bu konular üzerinde güncel çalışmaların yapılmasını gerekli kılmaktadır.

7. KAYNAKLAR

- Acar, E. (2014). Proje ve portfolyo değerlendirme. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 229-252). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Acar, M. (2008). *Sınıf öğretmenlerinin yeni ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin yeterlikleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akbaş, Y. ve Gençtürk, E. (2013). Coğrafya öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme teknikleri ile ilgili görüşleri: Kullanma düzeyleri, sorunları ve sınırlılıklar. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 30, 331-335.
- Akgül, A. ve Çevik, O. (2003). *İstatistiksel analiz teknikleri SPSS'te işletme yönetimi uygulamaları*. Ankara: Emek Ofset Ltd. Şti.
- Alıcı, D. (2011). *Öğrenci performansının değerlendirilmesinde kullanılan diğer ölçme araç ve yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Alpar, R. (2009). *Spor bilimlerinde uygulamalı istatistik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Anagün, Ş. S. (2014). Öğrenci değerlendirmelerinin ölçme değerlendirme sürecine katılması. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 285-304). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Arda, D. (2009). *İlköğretim sınıf öğretmenlerinin 2005 öğretim programı ekseninde ölçme ve değerlendirme alanındaki yeterlilik ve görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Arslan, Y. (2011). *Ölçme ve değerlendirme gelişim programının beden eğitimi öğretmen adayları ve ders verdikleri öğrencilerinin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin algı düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arslan, Y., Erturan-İlker, G. ve Demirhan, G. (2013). Geliştirilen bir ölçme ve değerlendirme gelişim programının beden eğitimi öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin algılarına etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13,1107-1124.
- Atılğan, H. (2007). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Atılğan, H., Kan, A. ve Doğan, N. (2009). *Eğitimde ölçme değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, F. (2005, Eylül). *Öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme konusundaki düşünceleri ve uyguladıkları*. 14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sunulan bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Aytar, A. (2007). *Ortaöğretim tarih öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde ölçme ve değerlendirme tekniklerine ait görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

- Bacanlı, H. (2014). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S. ve Bıçak, B. (2009). *Geleneksel-tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri: Öğretmen el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Balcı, A. (1997). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: TDFO Bilgisayar-Yayıncılık.
- Balcı, E. ve Tekkaya, C. (2000). Ölçme ve değerlendirme tekniklerine yönelik bir ölçeğin geliştirmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 42-50.
- Başol, G. (2013). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baştürk, S. (2014). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve psikolojide ölçme, klasik test teorisi ve uygulaması*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Benzer, A. ve Eldem, E. (2012). Türkçe ve edebiyat öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme araçları hakkında bilgi düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2), 649-664.
- Birgin, O. (2008). Alternatif bir değerlendirme yöntemi olarak portfolyo değerlendirme uygulamasına ilişkin öğrenci görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-24.
- Börkan, B. (2017). Akran değerlendirmesinde puanlayıcı katılığı kayması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 8(4), 469-489.
- Bulca, Y., Saraç, L. ve Yapar, A. (2010). Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri. G. Demirhan, M. L. İnce, Y. Bulca, C. Koca ve S. Kirazcı (Ed.), *Ölçme değerlendirme içinde* (s. 93-104). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. Ç., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, O. ve Köklü, N. (2014). *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüktokatlı, N. ve Bayraktar, Ş. (2014). Fen eğitiminde alternatif ölçme değerlendirme uygulamaları. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 4(1), 103-126.
- Can, M. F. (2014). *Beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme yeterliliklerine ilişkin algıları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Cengiz, C. ve Semiz, K. (2010). Aktiviteye özgü standardize beceri testleri. G. Demirhan, M. L. İnce, Y. Bulca, C. Koca ve S. Kirazcı (Ed.), *Ölçme değerlendirme içinde* (s. 33-42). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Çakan, M. (2004). Öğretmenlerin ölçme-değerlendirme uygulamaları ve yeterlilik düzeyleri: İlk ve ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37, 99-114.

- Çelen, Ü. (2014). Ölçme sonuçlarını özetleme ve yorumlama. N. Çıkrıkçı- Demirtaşlı (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (3. baskı, s. 275-350). Ankara: Edge Akademi.
- Çelik, Z. ve Arslan, Y. (2012). Aday beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algılarının belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimi Dergisi*, 14, 223-232.
- Çelikkaya, T. (2014). Tanılayıcı dallanmış ağaç. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s.175-194). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çelik-Kayapınar, F. ve Savaş, B. (2012). *İlk + ortaokullarda beden eğitimi dersinde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Çepni, S. (2009). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çıkrıkçı-Demirtaşlı, N. (2014). *Öğrenme, öğretim ve değerlendirme arasındaki ilişkiler*. Ankara: Edge Akademi.
- Daniel, L. G. and King, D. A. (1998). Knowledge and use of testing and measurement literac of elementary and secondary teachers. *Journal of Educational Research*, 91, 331-344.
- DeLuca, C. and Klinger, D. A. (2010). Assessment literacy development: Identifying gaps in teacher candidates' learning. *Assessment in Education, Principles, Policy & Practice*, 17, 419-438.
- Demir, E. (2017). İstatistik ders notları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2, 1-103.
- Demircioğlu, G. (2007). *Ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2006). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*. Ankara: Pegem yayıncılık.
- Doğan, N. (2007). Yazılı, sözlü, kısa yanıtli sınavlar ve doğru yanlış, çoktan seçmeli testler. H. Atılgan (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 145-268). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Doruk, B. K. (2014). Kavram haritaları. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 253-274). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Duran, M., Mıhladı, G. ve Balliel, B. (2013). İlköğretim öğretmenlerinin alternatif değerlendirme yöntemlerine yönelik yeterlik düzeyleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2, 26-37.
- Eğri, G. (2006). *Coğrafya öğretmenlerinin ölçme değerlendirme yapabilme yeterliliği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdoğdu, M. Y. ve Kurt, F. (2012). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1, 23-36.

- Ersöz, T. (2012). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi 5. sınıf öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Pasifik Yayınları.
- Erturan, A. G., Kangalgil, M. ve İnce, M. L. (2010). Ölçme ve değerlendirmede sınıf yönetimi. G. Demirhan, M. L. İnce, Y. Bulca, C. Koca ve S. Kirazcı (Ed.), *Ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 25-31). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Evans, J. A. and Campbell, C. (2000). Investigation of preservice teachers' classroom assessment practices during student teaching. *The Journal of Educational Research*, 93(6), 350-355.
- Geçgel, G. ve Şekerci, A. R. (2018). Bazı kimya konularındaki alternatif kavramların tanılayıcı dallanmış ağaç tekniği kullanılarak belirlenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 1-18.
- Gelbal, S. (2013), *Ölçme ve değerlendirme*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Genç, N. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme değerlendirme uygulamaları ve yeterlik algıları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Göçer, A., Arslan, S. ve Çaylı, C. (2017). Türkçe eğitiminde öğrenci gelişim durumunun belirlenmesinde süreç temelli tamamlayıcı ölçme değerlendirme yöntem ve araçları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28(3), 263-292.
- Gök, B. ve Şahin, A. E. (2009). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin değerlendirme araçlarını çoklu kullanımı ve yeterlik düzeyleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34(153), 127-143.
- Gökçe, E. (1999). *İlköğretim öğretmenlerinin yeterlikleri* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Göktolga, Z. G. (2013). *İktisadi ve idari bilimler için istatistik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Güler, N. (2011). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gültekin, S. (2014). Performans dayanaklı değerlendirme. N. Çıkrıkçı-Demirtaşlı (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (3. baskı, s. 239-274). Ankara: Edge Akademi.
- Güneş, A. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin kendi algılarına göre ölçme ve değerlendirme yeterlikleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Güven, S. (2001, Haziran). *Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmede kullandıkları yöntem ve tekniklerin belirlenmesi*. 10. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sunulan bildiri, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

- Güvendir, M. A. ve Özkan, Y. Ö. (2016). Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme dersine yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 47, 91-105.
- Işıkoğlu-Erdoğan, N. ve Canbeldek, M. (2017). Erken çocukluk eğitiminde ölçme ve değerlendirme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1306-1327.
- İnce, M. L., Çiçek, Ş. ve Yılmaz-Saraç, L. (2004). Beden eğitimi öğretmenlerinin derslerde soru yöneltme alışkanlıklarının incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(4), 63 -70.
- İnce, M. L. ve Saçlı, F. (2010). Dereceli puanlama anahtarları (Rubrikler). G. Demirhan, M. L. İnce, Y. Bulca, C. Koca ve S. Kirazcı (Ed.), *Ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 64-71). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- İzci, E., Göktaş, Ö. ve Şad N. S. (2014). Öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirmeye ilişkin görüşleri ve yeterlik algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 37-57.
- Johnson, M. and Ward, P. (2001). Effects of class wide peer tutoring on corect performance of striking skills in 3rd grade physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 20, 247-263.
- Kalemoğlu-Varol, Y. (2016) The predictive power of the self-efficacy beliefs of physical education candidate teachers on their attitudes towards the assessment and evaluation in education. *Universal Journal of Educational Research* 4(6), 1458-1463.
- Kan, A. (2006). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kan, A. (2007). Portfolyo değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 133-144.
- Kan, A. (2011). *Ödev ve Projeler: Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kanatlı, F. (2008). *Alternatif ölçme değerlendirme teknikleri konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Karaaslan, O. (2015). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini uygulamadaki yeterlilikleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Karaca, E. (2003). *Öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme yeterliklerine ilişkin algıları* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karamustafaoğlu, S., Çağlak, A. ve Meşeci B. (2012). Alternatif ölçme değerlendirme araçlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin öz yeterlikleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 167-179.
- Karasar, N. (2009) *Bilimsel araştırma teknikleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.

- Karp, G. G. and Woods, M. L. (2008). Preservice teachers' perceptions about assessment and its implementation. *Journal of Teaching in Physical Education*, 27, 327-346.
- Kaya, A., Balay, R. ve Göçen, A. (2012). Öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine ilişkin bilme, uygulama ve eğitim ihtiyacı düzeyleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 2, 1229-1259.
- Keating, X. D., Silverman, S. and Kulinna, P. H. (2001). The development of an instrument measuring preservice physical education teacher attitudes toward fitness tests in schools. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 5(4), 219-242.
- Kilmen, S. (2014). Ölçme ve değerlendirmede temel kavramlar. N. Çıkrıkçı- Demirtaşlı (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (3. baskı, s. 29-64). Ankara: Edge Akademi.
- Kilmen, S., Akın-Kösterelioğlu, M. ve Kösterelioğlu, İ. (2007). Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araç ve yaklaşımlarına ilişkin yeterlik algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 129-140.
- Kilmen, S. ve Kösterelioğlu, İ. (2017). Öğretmenlerin tamamlayıcı değerlendirme yaklaşımlarına yönelik görüşlerinin CHAID analizi ile incelenmesi. *İlköğretim Online*, 16(1), 256-273.
- Kirazci, S., Altay, F., Erturan, A. G. ve Arslan, Y. (2010). Ölçme ve değerlendirmede ilkeleri. G. Demirhan, M. L. İnce, Y. Bulca, C. Koca ve S. Kirazcı (Ed.), *Ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 5-24). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Köse, İ. A. (2014). Ölçmede güvenilirlik. N. Çıkrıkçı- Demirtaşlı (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (3. baskı, s. 29-64). Ankara: Edge Akademi.
- Maral, D. Y. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme yeterlilik düzeyleri ve hizmet içi gereksinimleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Matanin, M. and Tannehill, D. (1994). Assessment and grading in physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 13, 395-405.
- Melograno, V. J. (2000). Designing a portfolio system for K-12 physical education: A step-by-step process. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 4(2), 97-115.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2006). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2007). *Beden eğitimi dersi (1-8. sınıflar) öğretim program ve kılavuzu*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2009). *Görsel sanatlar dersi (1-8. sınıflar) öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2017). *Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı (Ortaokul 5,6,7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.

- Mintah, J. K. (2003). Authentic assessment in physical education: Prevalence of use and perceived impact on students' self-concept, motivation, and skill achievement. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 7(3), 161-174.
- Mirzeoğlu, D. (2011). Eğitim temelleri. N. Mirzeoğlu (Ed.), *Spor bilimlerine giriş* içinde (s. 55-77). Ankara: Spor Yayın Evi.
- Nartgün, Z. (2008). Öğretmen adayları için ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algısı ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 85-94.
- Orhan, A. T. (2007). *Fen eğitiminde alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin ilköğretim öğretmen adayı, öğretmen ve öğrenci boyutu dikkate alınarak incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özbaşı, D. ve Çıkrıkçı-Demirtaşlı N. (2013). Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme ile ilgili yeterliklere ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 46, 25-46.
- Özdamar, K. (2011). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özdemir, O. ve Erdem, D. (2017). Sunum becerilerinin akran değerlendirmesine ve arkadaşlık ilişkisine etkisi. *Fırat Üniversitesi Türkiye Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 21-43.
- Özenç, M. (2013). Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 157-178.
- Özenç, M. ve Çakır, M. (2015). Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 14(3), 914-933.
- Özenç, M., Doğan, C. ve Çakır, M. (2017). Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 588-607.
- Özkoparan, O. (2016). *Beden eğitimi ve spor derslerinde alternatif ölçme-değerlendirme yöntemleri kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Patton, K. and Griffin, L. L. (2008). Experiences and patterns of change in a physical education teacher development Project. *Journal of Teaching in Physical Education*, 27, 272-291.
- Pektaş, S. (2010). *Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Rink, J., Jones, L., Kirby, K., Mitchell, M. and Douthett, P. (2007). Teacher perceptions of a physical education statewide assessment program. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 8(3), 204-215.

- Saban, A. (2000). *Öğrenme- öğretim süreci, yeni teori ve yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Sabancı, O. ve Yazıcı, K. (2017). Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye yönelik yeterlik algılarının incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 128-153.
- Saçlı, F., Hünük, D. ve İnce, M. L. (2010). Sağlıkla ilişkili fiziksel uygunluğun ölçülmesi ve değerlendirilmesi. G. Demirhan, M. L. İnce, Y. Bulca, C. Koca ve S. Kirazcı (Ed.), *Ölçme değerlendirme içinde* (s. 43-63). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Sağlam-Arslan, A., Avcı, N. ve İyibil, Ü. (2008). Fizik öğretmen adaylarının alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini algılama düzeyleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 115-128.
- Sağlam-Arslan, A., Devocioğlu-Kaymakçı, Y. ve Arslan, S. (2009). Alternatif ölçme-değerlendirme etkinliklerinde karşılaşılan problemler: Fen ve Teknoloji öğretmenleri örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-12.
- Sönmez, V. (2005). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2014). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Susuwele-Banda, W. J. (2005). *Classroom assessment in Malawi: Teachers' perceptions and practices in mathematics* (Unpublished doctoral dissertation). Virginia Polytechnic Institute and State University, Virginia.
- Sümbüloğlu, K. ve Sümbüloğlu, V. (2007). *Biyoistatistik*. Ankara: Hatiboğlu Yayınlar.
- Şad, S. N. ve Göktaş, Ö. (2013). Öğretim elemanlarının geleneksel ve çağdaş ölçme değerlendirme yaklaşımlarının incelenmesi. *Ege Üniversitesi Ege Eğitim Dergisi*, 2(14), 79-1051.
- Şahin, Ç., Ersoy, E. ve Artar, A. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının yeni ilköğretim programındaki ölçme değerlendirme konusundaki yeterlik düzeylerine ilişkin algıları. *Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 363-386.
- Şahin, M. ve Uysal, İ. (2013). Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki öz-yeterlik algılarının incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 190-207.
- Şirin E. F., Çağlayan H. S. ve İnce A. (2009). Beden eğitimi öğretmenlerinin yeni ilköğretim programındaki ölçme değerlendirme konusundaki yeterlilik düzeylerine ilişkin algıları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1, 25-40.
- Şirinkan, A. ve Erciş, S. (2009). İlköğretim okullarındaki beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanan öğretim yöntemleri ve ölçme-değerlendirme kriterlerinin araştırılması. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3, 184-189.
- Taştepe, M. (2014). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Tekin, H. (1996). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Turan-Oluk, N. ve Ekmekci, G. (2017). Alternatif değerlendirme teknikleri ile geleneksel değerlendirme tekniklerinin öğrenci başarısını ölçme açısından karşılaştırılması. *Gazi Üniversitesi Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 172-199.
- Turgut, M. F. (1997). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme metotları* (10. baskı). Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Turgut, M. F. ve Baykul, Y. (2010). *Eğitimde ölçme değerlendirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Tüysüz, C. (2014). Ölçme ve değerlendirmede temel kavramlar ve ölçme ve değerlendirmenin eğitim sistemi uygulamaları. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 1-20). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ulutaş, S. (2003). *Genel liselerdeki öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme alanındaki yeterlikleri ile ölçme ve değerlendirme ilkelerini uygulama düzeylerinin araştırılması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uysal, M., Öztürk, H. ve Döş, İ. (2013). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Watt, H. M. G. (2005). Attitudes to the use of alternative assessment methods in mathematics. *Australia, Educational Studies in Mathematics*, 58, 21-44.
- Yalçın, M. (2006). *Beden eğitimi ve sporda gözlem ve değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yaman, S. ve Karamustafaoğlu, S. (2011). Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme alanına yönelik yeterlik algı düzeylerinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 44(2), 53-72.
- Yapalak, S. (2009). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin tespiti ve geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yaralı, D. (2017). Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye yönelik yeterlik algılarının incelenmesi (Kafkas üniversitesi örneği). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 487-504.
- Yaşar, M. (2014). Öğretmen adaylarının “eğitimde ölçme ve değerlendirme” dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(29), 64-83.
- Yaşar, M. D. (2014). Performans ölçülmesi. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 155-174). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yavuz, G. (2011). *Öğretmen adaylarının öğrenme öğretme süreci ve ölçme değerlendirme alanındaki yeterliklerine ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

- Yavuz, İ. ve Kepceoğlu İ. (2014). Eşleştirme testleri. S. Baştürk (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 109-118). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yaykın, N. (2015). *Beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Yeşilyurt, E. (2012). Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme alanına ilişkin genel yeterlik algıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9, 377-395.
- Yılmaz, G. (2007). *Ankara'daki merkez ilköğretim okullarında görevli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulanışına ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, G. ve Gündüz, N. (2008). Ankara merkez ilköğretim okullarında görevli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulanışına ilişkin görüşleri. *Spormetre/Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4, 103-111.
- Zhang, Z. and Burry-Stock, J. A. (2003). Classroom assessment practices and teachers' self- perceived assessment skills. *Applied Measurement in Education*, 16, 323-342.

8. EKLER

Ek 1. Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİLER

1- Cinsiyetiniz? Kadın Erkek

2- Sınıfınız? 3.sınıf 4.sınıf

3- Öğrenim Gördüğünüz Üniversite? (Lütfen Belirtiniz)

4- Mezun Olduğunuz Lise? (Lütfen Belirtiniz)

5- Genel Akademik Not Ortalamanız? 1.99 ve altı 2.00-2.49 2.50-2.99 3.00-3.49

3.50 ve üstü

6-Üniversite öğreniminiz sırasında aldığınız ölçme ve değerlendirme dersini yeterli buluyor musunuz

Evet Hayır

Ek 2. Öğretmen Adayları İçin Ölçme ve Değerlendirme Genel Yeterlik Algısı Ölçeği (ÖDGYAÖ)

Bu ölçek, öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algılarını tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Sizden istenen her bir ifadeyi okuyarak size uygun gelen seçeneği işaretlemenizdir. Seçeneklerden “5: Çok Yeterliyim, 4: Yeterliyim, 3: Orta Düzeyde Yeterliyim, 2: Yetersizim, 1: Çok Yetersizim” anlamına gelmektedir. Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Boyut I: Temel Kavramlar			Genel Yeterlikler				
İfadeler	Kapsam		5	4	3	2	1
1	Ölçme kavramı konusunda	Doğrudan, dolaylı ve türetilmiş ölçme	5	4	3	2	1
2	Değerlendirme kavramı konusunda	Tanılayıcı, biçimlendirici ve değer biçmeye dönük değerlendirme	5	4	3	2	1
3	Değişken kavramı konusunda	Nitel/nicel,sürekli/sürekli, bağımlı/bağımsız/kontrol değişkenleri	5	4	3	2	1
4	Ölçek kavramı konusunda	Adlandırma/sınıflama, sıralama, eşit aralıklı, oranlı ölçekler	5	4	3	2	1
5	Geçerlik kavramı konusunda	Görünüş, kapsam, yapı, benzer ölçekler, yordama geçerliği	5	4	3	2	1
6	Güvenirlilik kavramı konusunda	Ölçme hatası, güvenilirlik, güvenilirlik türleri: test-tekrar test, paralel formlar, eşit yarılar, iç tutarlılık, puanlayıcılar arası uyum	5	4	3	2	1
Boyut II: Ölçme Teknikleri			Genel Yeterlikler				
İfadeler	Kapsam		5	4	3	2	1
7	Çoktan seçmeli sorular konusunda	Kazanımın yapısına uygun çoktan seçmeli soru tipini belirleme, yazma, uygulama ve puanlama	5	4	3	2	1
8	Kısa cevaplı sorular konusunda	Kazanımın yapısına uygun soru yazma, uygulama ve puanlama	5	4	3	2	1
9	Eşleştirme tipi sorular konusunda	Kazanımın yapısına uygun soru yazma, uygulama ve puanlama	5	4	3	2	1
10	Doğru/yanlış tipi sorular konusunda	Kazanımın yapısına uygun soru yazma, uygulama ve puanlama	5	4	3	2	1
11	Açık uçlu sorular konusunda	Kazanımın yapısına uygun soru yazma, uygulama ve puanlama	5	4	3	2	1
12	Performans görevleri konusunda	Kazanımın yapısına uygun performans görevi belirleme, uygulama ve puanlama	5	4	3	2	1
13	Öğrenci ürün dosyası (portfolyo) konusunda	Öğrenci ürün dosyasına dayalı ölçme sürecini işletebilme	5	4	3	2	1
14	Diğer tamamlayıcı ölçme teknikleri konusunda	Kazanımın yapısına uygun kavram haritaları kelime ilişkilendirme, tanılayıcı dallanmış ağaç, yapılandırılmış grid hazırlama, uygulama ve puanlama	5	4	3	2	1
15	Bilişsel olamayan niteliklerin ölçülmesi konusunda	Duyuşsal ve psikomotor niteliklerin ölçülmesi	5	4	3	2	1
Boyut III: İstatistiksel Çözümleme ve Raporlaştırma			Genel Yeterlikler				
İfadeler	Kapsam		5	4	3	2	1
16	Madde analizi konusunda	Madde güçlük indeksi ve madde ayırıcılık gücü hesaplama ve yorumlama	5	4	3	2	1
17	Frekans dağılımlarının belirlenmesi konusunda	Frekansdağılımları ve grafiksel gösterimler	5	4	3	2	1
18	Merkezi eğilim ölçüleri konusunda	Ortalama, ortanca, mod vb. hesaplama ve yorumlama	5	4	3	2	1
19	Merkezi dağılım ölçüleri konusunda	Ranj, standart sapma, varyans vb. hesaplama ve yorumlama	5	4	3	2	1
20	Birim normal dağılımın belirlenmesi konusunda	Normal dağılım, çarpıklık, basıklık vb. hesaplama ve yorumlama	5	4	3	2	1
21	İlişki ölçüleri konusunda	Verilerin yapısına uygun korelasyon tekniğinin belirlenmesi, hesaplamasının yapılması ve yorumlama	5	4	3	2	1

Ek 2'nin devamı

22	Kestirisel istatistikler konusunda	t-testi, F testi vb. istatistikleri hesaplama ve yorumlama	5	4	3	2	1
23	Puanların nota dönüştürülmesinde kullanılan farklı yaklaşımlar konusunda	Mutlak değerlendirme, bağıl değerlendirme vb.	5	4	3	2	1
24	Yapılan ölçme uygulamaları ve istatistiksel çözümlerden elde edilen sonuçları raporlaştırma konusunda	Öğrencilere, yöneticilere ve velilere sunulacak raporların hazırlanması	5	4	3	2	1

Ek 3. Beden Eğitimi Dersi Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeği (BEÖDYAÖ)

Bu ölçek, öğretmen adaylarının beden eğitimi dersinde kullanılacak alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik algılarını tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Sizden istenen her bir ifadeyi okuyarak size uygun gelen seçeneği işaretlemenizdir. Seçeneklerden "5: Çok Yeterliyim, 4: Yeterliyim, 3: Orta Düzeyde Yeterliyim, 2: Yetersizim, 1: Çok Yetersizim" anlamına gelmektedir. Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Beden eğitimi dersinde kullanılacak alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarına ilişkin yeterlik ifadeleri		Yeterlik Seçenekleri				
Boyut I: Ölçme aracının seçilmesi		5	4	3	2	1
1	Öğrencileri gerçek hayat problemleri ile karşı karşıya getirecek ölçme ve değerlendirme tekniklerine karar verebilirim.	5	4	3	2	1
2	Kazanımlara uygun alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini seçebilirim.	5	4	3	2	1
3	Öğrenci ürün dosyasının (portfolio) amacına karar verebilirim.	5	4	3	2	1
4	Öğrenci ürün dosyasında kullanılacak tekniklere karar verebilirim.	5	4	3	2	1
5	Hangi amaçla kontrol listesi kullanılacağına karar verebilirim.	5	4	3	2	1
6	Kontrol listesi hazırlayabilirim.	5	4	3	2	1
7	Kontrol listesindeki maddeleri kazanımlara uygun olarak hazırlayabilirim.	5	4	3	2	1
8	Dereceli puanlama anahtarı (Rubric) hazırlayabilirim.	5	4	3	2	1
9	Kazanımlara uygun proje çalışmaları saptayabilirim.	5	4	3	2	1
10	Gözlem tekniğini kullanacağım yer ve zamana karar verebilirim.	5	4	3	2	1
11	Öz-değerlendirme kurallarını belirleyebilirim.	5	4	3	2	1
12	Öz-değerlendirme uygulanacak tekniği belirleyebilirim.	5	4	3	2	1
13	Akran değerlendirme tekniği belirleyebilirim.	5	4	3	2	1
Boyut II: Uygulamanın yapılması						
14	Kontrol listesi uygulayabilirim.	5	4	3	2	1
15	Öğrenci ürün dosyasında kullanılacak teknikleri uygulayabilirim.	5	4	3	2	1
16	Öz-değerlendirme tekniğini uygulayabilirim.	5	4	3	2	1
17	Dereceli puanlama anahtarlarını uygulayabilirim.	5	4	3	2	1
18	Akran değerlendirme tekniğini uygulayabilirim.	5	4	3	2	1
19	Öğrencinin değerlendirme sürecine katılımını sağlayabilirim.	5	4	3	2	1
20	Öğrencilerin, dersler arası ve konular arası ilişkilendirme becerilerini geliştirici durumlar oluşturabilirim.	5	4	3	2	1
Boyut III: Verilerin değerlendirilmesi						
21	Öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak değerlendirme yapabilirim.	5	4	3	2	1
22	Öğrenci ürün dosyasındaki çalışmalarını ayrı ayrı (analitik) puanlayabilirim.	5	4	3	2	1
23	Öğrenci ürün dosyasındaki çalışmaların tümünü bütüncül (holistik) olarak puanlayabilirim.	5	4	3	2	1
24	Öğrenci ürün dosyasındaki çalışmaların karne notuna nasıl yansıtılacağına karar verebilirim.	5	4	3	2	1
25	Kontrol listelerini değerlendirebilirim.	5	4	3	2	1
26	Kontrol listesi verilerini nota çevirebilirim.	5	4	3	2	1
27	Dereceli puanlama anahtarlarını değerlendirebilirim.	5	4	3	2	1
28	Dereceli puanlama anahtarlarının sonuçlarını nota çevirebilirim.	5	4	3	2	1
29	Öz-değerlendirme tekniğinin sonuçlarını değerlendirebilirim.	5	4	3	2	1
30	Akran değerlendirme tekniğinin sonuçlarını değerlendirebilirim.	5	4	3	2	1
31	Grup değerlendirme tekniğinin sonuçlarını değerlendirebilirim.	5	4	3	2	1

9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Ergüney,1985 yılında Artvin'in Arhavi ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Arhavi'de tamamladı. Lisans eğitimini 2008 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde tamamladı. 2010 yılında Artvin Borçka Ticaret Meslek Lisesine sözleşmeli beden eğitimi öğretmeni olarak atandı. 2011 yılında Giresun Espiye Soğukpınar İlköğretim Okuluna kadrolu öğretmen olarak atandı. 2014 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. 2014 yılında Rize Çayeli Hasan Yılmaz İlkokuluna tayin oldu. 2015 yılında Rize Çayeli Merkez Atatürk Ortaokuluna tayin oldu. Halen aynı okulda öğretmenlik görevini sürdürmektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır. ERGÜNEY'in yabancı dili İngilizcedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ:

Adres : Mücahid ERGÜNEY, Merkez Atatürk Ortaokulu, 53200, Çayeli, RİZE

E-posta : erguney08@hotmail.com

Telefon : 0546 5611370